

Programmabegroting 2021

Leeswijzer	3
Financieel totaaloverzicht	4
Programmaplan	5
Bestuur en ondersteuning	6
Veiligheid	13
Beheer openbare ruimte	20
Economie.....	27
Samenleving	32
Milieu	44
Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling	52
Algemene dekkingsmiddelen	59
Overhead.....	62
Vennootschapsbelasting	65
Onvoorzien	66
Paragrafen	67
Lokale heffingen	68
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	76
Onderhoud kapitaalgoederen.....	86
Financiering	91
Bedrijfsvoering	97
Verbonden partijen.....	99
Grondbeleid	109
Financiën.....	113
Overzicht van baten en lasten.....	114
Overzicht van baten en lasten per taakveld	120
Uiteenzetting van de financiële positie en toelichting	122
Meerjarenraming en toelichting	132

Leeswijzer

De begroting bestaat uit het programmaplan, de paragrafen en de financiële begroting.

Voorafgaand aan deze onderdelen worden in een **financieel totaaloverzicht** alle financiële onderdelen zoals opgenomen in de Aanbiedingsbrief gepresenteerd.

Het programmaplan

In het programmaplan wordt voor ieder programma (samenhangend geheel van activiteiten) beschreven wat we willen bereiken, wat wordt beoogd en wat daarvoor wordt gedaan.

Per programma zijn de verschillen van de budgetten tussen de begroting 2021 en de begroting 2020 geanalyseerd.

Onder het kopje 'Met wie werken wij samen' worden de gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen genoemd met wie we in 2021 samenwerken.

De paragrafen

In afzonderlijke paragrafen worden de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, alsmede tot de lokale heffingen.

De financiële begroting

Dit onderdeel bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de toelichting, de uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting en het overzicht met de geraamde baten en lasten per taakveld.

De bedragen in de begroting zijn meestal weergegeven per € 1.000.

Financieel totaaloverzicht

In de afgelopen maanden hebben raad en college een omvangrijk traject afgelegd om te komen tot een taakstelling inzake omvangrijke ombuigingen en suggesties om deze te realiseren. Dit traject is door het college als zeer constructief ervaren en heeft –naar onze mening- geleid tot een uitgebalanceerd pakket van ombuigingsvoorstellen, nieuwe beleidsvoornemens en dekking daarvan.

In de aanbiedingsbrief bij de begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 is het financieel totaaloverzicht weergegeven. In dit totaaloverzicht zijn niet alleen de mutaties in de begroting en meerjarenraming opgenomen, maar ook de financiële gevolgen van nieuwe beleidsvoornemens, van de circulaire inzake de algemene uitkering 2020 en het Corona-addendum 2021.

In dit hoofdstukje wordt deze informatie nog eens gepresenteerd (bedragen x € 1.000):

Onderdelen	2021	2022	2023	2024
Financiële ruimte na de raad van mei 2020	354	87	431	389
Geraamd tekort Sociaal Domein	-3.390	-3.390	-3.390	-3.390
Structurele gevolgen Voorjaarsnota 2020:	-318	-179	-173	-268
autonome financiële gevolgen 2021-2024 (indexatie)	-154	-267	-426	-752
Extra middelen inzake SD in de Algemene Uitkering	390	390	390	390
aanvullende uitkering inzake tekorten SD (Voogdij 18+)	379	379	379	379
onttrekking Algemene Reserve inzake tekort SD	585	0	0	0
Onttrekking bestemmingsreserve Stadsuitleg	175			
Inzet ombuigingen conform taakstelling ad € 3 miljoen	2.036	3.000	3.000	3.000
Financiële ruimte na verwerking Kadernota 2021-2024	57	20	211	-252
<i>Overige mutaties in de Begroting 2021 en MJR 2022-2024:</i>				
inzet "surplus" ombuigingen		325	1.024	1.024
autonome mutaties	-293	450	127	528
Dekking tekort 2021 uit Algemene Reserve	236			
Financiële ruimte Begroting 2021 en MJR 2022-2024	0	795	1.362	1.300
<i>Overige voorstellen bij de begrotingsbehandeling:</i>				
Bijstelling aanvullende uitkering inzake tekorten SD (Voogdij 18+)	-141	-141	-120	-120
dekking 2021 bijstelling structurele middelen Voogdij 18+	141			
Financiële gevolgen Septembercirculaire 2020	331	85	84	176
Financiële gevolgen Corona-addendum	-683			
Vaststelling overige voorstellen nieuw beleid	-210	12	12	-83
Reservering Significante voorstellen nieuw beleid	-490	-525	-723	-829
	-1.052	226	615	444
dekking incidenteel tekort 2021 uit de Algemene Reserve	1.052			
raming financiële ruimte in meerjarenperspectief	0	226	615	444

Programmaplan

Bestuur en ondersteuning

Portefeuillehouder: E. van Zuijlen

Inleiding

De gemeenteraad en het college zorgen voor het democratisch bestuur van de gemeente. Het gemeentebestuur ziet het als een uitdaging om met inwoners, bedrijven, verenigingen, maatschappelijke organisaties en allerlei groeperingen in Enkhuizen kansen te zien en te benutten én om ontwikkelingen die op ons afkomen zo goed mogelijk te faciliteren.

We streven naar een hoge kwaliteit binnen de organisatie en leveren instrumenten aan voor de voorbereiding van een juiste besluitvorming. Risico's worden geanalyseerd en zo nodig afgedekt.

In 2020 hebben we gewerkt aan het verstevigen van onze structuur. Door in te zetten op een kleinere span of control voor leidinggevenden en domeinmanagers aan te stellen die de regie houden over hun domein, krijgen we meer grip op de kwaliteit en kwantiteit van ons werk. In 2021 bouwen we dit verder uit. We werken aan een HR masterplan met daarin diverse acties om de organisatie verder te versterken.

Ontwikkelingen

Dienstverlening

In 2021 bouwen we verder aan de professionalisering van onze dienstverlening.

We werken met elkaar toe naar een transparante manier van werken. We zijn flexibel en denken vanuit het perspectief van onze inwoners en ondernemers. We zoeken de aansluiting bij hun wensen, behoeftes en ideeën.

Dienstverlening gaat over contact op maat. Onze inwoners, ondernemers en andere partners en hun behoeftes staan centraal in ons handelen. Wij zijn via verschillende kanalen beschikbaar en als gemeente spelen wij hierop in. Ons uitgangspunt hierbij is 'digitaal waar het kan, persoonlijk maatwerk waar nodig'.

Onze inwoners en ondernemers staan hierin centraal. Aan de hand van de Servicenormen die we in 2020 opstellen, meten we onze prestaties en de waardering die inwoners en ondernemers hiervoor hebben. In 2020 starten we samen met de regio aan het continu meten van de klanttevredenheid over onze persoonlijke dienstverlening aan de balie, telefonische dienstverlening en online dienstverlening. De resultaten gebruiken wij om acties in te zetten die onze dienstverlening verder verbeteren.

Burgerzaken

Op 17 maart 2021 zijn de Tweede Kamer verkiezingen. We moeten er rekening mee houden dat de huidige Corona maatregelen tijdens deze verkiezingen ook nog gelden. Dit betekent dat stemlokalen niet gebruikt kunnen worden vanwege de 1,5 meter maatregel, er meer stembureauleden en ondersteuners geworven moeten worden en er extra materiaal nodig is om een stemlokaal Corona proof te laten zijn. De VNG doet onderzoek naar de meerkosten

voor het organiseren van verkiezingen met Corona maatregelen. Burgerzaken heeft nog geen indicatie van de meerkosten.

De prognose is dat er een lichte afname in de aanvragen rijbewijzen en een lichte toename in de aanvragen reisdocumenten is te verwachten. In totaal vindt er een kleine toename plaats van het aantal aan te vragen documenten.

In 2020 is een gestart gemaakt met de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit. Er vinden huisbezoeken plaats en er worden op locatie arbeidsmigranten ingeschreven voor de basisregistratie personen. In 2021 wordt dit verder doorontwikkeld.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Een open en betrouwbare overheid	Inwoners en ondernemers waarderen de informatie die wij geven en de wijze waarop dit gebeurt	Een heldere boodschap voor inwoners en ondernemers. Deze boodschap verspreiden we via onze laagdrempelige communicatiemiddelen.
Uitvoeringsprogramma: Inwoners en ondernemers zoveel mogelijk betrekking bij gemeentelijk beleid door burgerparticipatie in te zetten	Waardering van inwoners, ondernemers voor de manier waarop wij hen betrekken bij de vorming en uitvoering van beleid.	We betrekken inwoners en ondernemers op verschillende manieren bij besluitvorming bijvoorbeeld met enquêtes, inspraakbijeenkomsten of interactieve beleidsvorming.
Continu meten van de klantwaardering en ook daadwerkelijk iets doen met de feedback, waarmee we blijven werken aan het optimaliseren van onze dienstverlening	We hebben grip op onze dienstverlening en zetten in op verbetering op basis van de verkregen input	We monitoren onze servicenormen en gebruiken de feedback om onze dienstverleningsprocessen te verbeteren.
Uitvoeringsprogramma: Optimaliseren van onze persoonlijke dienstverlening	Inwoners kunnen ons benaderen via het kanaal dat hun past en wij spelen hierop in. We zijn bereikbaar en komen onze afspraken na.	Naast de traditionele kanalen, post, e-mail en telefoon, zetten we ook nieuwe kanalen in die aansluiten bij de digitale ontwikkelingen. We centraliseren de klantcontacten en sturen op de afspraken die we met elkaar maken.
Uitvoeringsprogramma: Optimaliseren van de digitale dienstverlening	In 80% van de gevallen kunnen inwoners op de website direct het antwoord op hun vraag vinden of deze afhandelen.	We ontwikkelen onze website continu aan de hand van data-analyse. We weten waar de bezoeker voor komt op onze website en zorgen ervoor dat die informatie beschikbaar is.

		We bieden een toenemend aantal producten digitaal aan, te starten met een groeiend aantal producten van burgerzaken. Onze website is toegankelijk, dit betekent dat ook mensen met een visuele beperking of leesmoeilijkheden via onze website informatie kunnen opzoeken of hun aanvraag kunnen indienen.
Tijdige/correcte besluitvorming op bezwaarschriften	De focus blijft op het zoveel mogelijk binnen de LEAN-termijn, doch in ieder geval altijd binnen de wettelijke termijn afhandelen van bezwaarschriften.	We passen de LEAN-bezwaarprocedure toe. Op grond van de LEAN-bezwaarprocedure blijft de gemeente premediation/de informele aanpak toepassen bij de afhandeling van bezwaarschriften. Zodra een bezwaarschrift wordt ontvangen, wordt zo spoedig mogelijk contact opgenomen met de bezwaarde en de afdeling waarop het bezwaar betrekking heeft. In sommige gevallen kan dit er namelijk voor zorgen dat bezwaren al in een vroegtijdig stadium worden weggenomen
De gemeente doet mee in de regionale en bovenregionale speelvelden	De ambities van de gemeente vinden een plek in de regionale programma's.	Het pact van Westfriesland wordt geactualiseerd. De gemeente is beter vertegenwoordigd bij regionale en bovenregionale opgaven. Hiermee wordt de positie van de gemeente in de regio versterkt.
Mogelijks scenario's voor de bestuurlijke toekomst en vorm van de gemeente verkennen	Inzicht in de diverse scenario's voor de bestuurlijke toekomst van de gemeente.	Via een onderzoek worden de diverse scenario's voor de bestuurlijke toekomst verkend
Verdere implementatie organisatie ontwikkelplan in de periode 2018-2021 en daarmee verbetering van de SED organisatie	De organisatie is gereed voor hedendaagse en toekomstige uitdagingen met als resultaat goede dienstverlening aan inwoners, bestuurders, ondernemers en het maatschappelijk middenveld.	Uitvoering van het organisatie ontwikkelplan conform planning

Indicatoren

Een open, transparante en betrouwbare overheid

Beleids-doelstelling	Indicatoren	nulmeting	Realisatie 2019	Begroting g 2020	Begroting 2021
	Waardering van inwoners voor de wijze waarop de gemeente burgers en organisaties betreft bij (de uitvoering van) beleid.	2014: 5,8*	5,7*	6,1	6,1
	Gemiddelde waardering voor de communicatie-middelen van de gemeente	6,8*	6,1*	6,4	6,4

* Cijfers afkomstig uit de benchmark 'Waar staat je gemeente'. Deze vindt 2 jaarlijks plaats. Het volgende onderzoek houden we in 2021.

Tevreden inwoners, bedrijven en instellingen

Beleids-doelstelling	Indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Verbetering van de dienstverlening	Percentage afdoening bezwaarschriften binnen de wettelijke termijn.	99%	95%	95%
Optimaliseren persoonlijke dienstverlening	We beantwoorden 70% van de inkomende vragen aan de telefoon bij het eerste contact.	>70%	70%	70%
Optimaliseren persoonlijke dienstverlening	80% van de terugbelnotities handelen we binnen 2 dagen af.	niet gemeten	80%	80%
Optimaliseren persoonlijke dienstverlening	Waardering van onze inwoners over onze dienstverlening (waarstaatjegemeente) is > 7.	6,6	7	7
Optimaliseren digitale dienstverlening	Inwoners vinden in 80% van hun bezoeken aan onze website direct het antwoord op hun vraag.	niet onderzocht	80%	80%

* Cijfer afkomstig uit de benchmark "waar staat je gemeente" 2019. Benchmark houden we 2 jaarlijks. Het volgende onderzoek is in 2021.

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Meest recent
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen begroting	2021: 0,13
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen begroting	2021: 0,13
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	*
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten extern	Eigen begroting	*
Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	2021: 11,15%

* De loonsom van het personeel is ondergebracht bij een gemeenschappelijke regeling waardoor een zuivere berekening niet te maken is

Met wie werken wij samen?

SED organisatie

Doelstelling en openbaar belang

Het bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige, effectieve en efficiënte uitvoering door de SED organisatie van de door de gemeenten opgedragen uitvoerende taken met het oog op een goede dienstverlening aan de inwoners en een krachtige ondersteuning aan de besturen van de gemeenten.

Activiteiten en ontwikkelingen

In 2020 is sterk ingezet op het verstevigen van de sturing in de organisatie door het aantrekken van nieuwe afdelingshoofden en het introduceren van de functie van domeinmanager. Hiermee is aan een belangrijke randvoorwaarde voldaan om de SED op een hoger niveau van dienstverlening te kunnen brengen.

Adequate sturing en richting is eveneens een belangrijke randvoorwaarde om de medewerkers ruimte te kunnen geven om hun vak goed te kunnen uitoefenen. In 2021 zal daarom sterk ingezet worden op scholing, training en op het binnenhalen en opleiden van jong talent. Daarmee wil de SED weer aantrekkelijk worden op de arbeidsmarkt en een boeiende werkplek bieden voor medewerkers die zich voor meerdere jaren aan de SED willen verbinden.

Daarnaast wordt intensief verder gewerkt aan de digitaliseringsagenda, inclusief het inzetten van robotisering.

Adequate sturingsinstrumenten zoals managementinformatie moeten helpen om steeds beter in control te komen. De hiertoe ingezette acties worden in 2021 verder vervolgd. De SED blijft inzetten op het verder harmoniseren van werkprocessen en –methodieken om hiermee meer efficiencywinst te kunnen halen uit de ambtelijke fusie.

Westfries Archief

Doelstelling en openbaar belang

De zorg, bewaring en het beheer van oude archieven van aangesloten gemeenten. Na overbrenging van de archiefstukken zijn deze voor iedereen openbaar en beschikbaar, tenzij er bijzondere beperkingen gelden.

Activiteiten en ontwikkelingen

In het beleidsplan staat dat de ingeslagen weg wordt voortgezet met de nadruk op het partnerschap met de aangesloten gemeenten. Een belangrijk speerpunt blijft het eDepot, een voorziening om digitale bestanden duurzaam op te slaan. Het nieuwe beleidsplan zal, behoudens indexatie, geen verhoging van de gemeentelijke bijdrage met zich meebrengen. Echter een aantal projecten brengen incidentele kosten met zich mee. Dit betreft ondermeer het digitaliseren van bouwvergunningen.

Nieuwe doelstellingen in het beleidsplan zijn:

- het opzetten van een educatief programma voor schoolgaande kinderen.
- Het aantrekken van een Adviseur Digitale Archivering (ADA)
- Inhalen van achterstanden
- Digitalisering

- Verbouwing archiefdepot

Ondersteuning bestuurlijke samenwerking West-Friesland (OBS)

Doelstelling en openbaar belang

Ondersteuning samenwerking op het gebied van bestuurlijk overleg in de regio Westfriesland. Periodiek worden er bestuurlijke overleggen georganiseerd, gefaciliteerde en gecoördineerd op een aantal werkterreinen in de vormen van portefeuillehoudersoverleggen. De OBS kent de volgende portefeuillehoudersoverleggen: Madivosa (Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale aangelegenheden), VVRE (verkeer en vervoer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Economie) en ABZ (Algemeen Bestuurlijke Zaken).

Activiteiten en ontwikkelingen

De kerntaken van de gemeenschappelijke regeling Ondersteuning en Bestuurlijke Samenwerking zijn:

- het periodiek organiseren, faciliteren en coördineren van bestuurlijke overleggen:
 - Madivosa (Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale Aangelegenheden);
 - VVRE (Verkeer en Vervoer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Economie);
 - ABZ (Algemeen Bestuurlijke Zaken).
- het uitvoeren van een aantal daarvan afgeleide taken, zoals organisatie leerlingenvervoer en urgentiecommissie woningtoewijzing.
- Het programmamanagement en communicatie Pact van Westfriesland.

Wat mag het kosten?

Programma 1: Bestuur en ondersteuning	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Totaal lasten	3.455	3.174	1.988
Totaal baten	-1.268	-1.127	-219
Totaal saldo van baten en lasten	2.187	2.047	1.769
Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0
Totaal mutaties reserves	0	0	0
Resultaat	2.187	2.047	1.769

Toelichting op afwijkingen (baten en lasten)

Lasten	Bedrag	V/N
College - incidenteel budget 2020: Wethouder pensioenen	51	V
Bestuur - incidenteel budget 2020: Onderzoek bestuurlijke toekomst Enkhuizen	30	V
Pact van West-Friesland: Raadsakkoord overheveling begroting 2019 naar 2020. Dit vervalt in 2021. Hierdoor ontstaat een voordeel.	15	V
Griffie: incidenteel budget 2020 vervanging tijdens ziekte	45	V
Lagere bijdrage SED; de bijdrage SED is voor 2021 € 12.720.000 en wordt op basis van de laatst bekende gegevens verhoudingsgewijs toebedeeld aan de taakvelden over de diverse programma's. Hierdoor is het dus mogelijk dat er per programma verschillen ontstaan ten opzichte van het voorgaande jaar.	40	V
Historisch Archief: incidenteel budget 2020	34	V
Bijdrage DeSom: de bijdrage aan SSC DeSom is in 2021 overgeheveld van Programma 1 Bestuur en Ondersteuning naar Overhead	875	V
Kosten huisvesting; het voordeel wordt veroorzaakt door de verschuiving van de huisvestingskosten van programma 1 Bestuur en Ondersteuning naar Overhead	118	V
Overige verschillen	-22	N
Totaal lasten	1.186	V

Baten	Bedrag	V/N
Bijdrage De Som: de gedeeltelijke doorberekening van de kosten van SSC DeSom is in 2021 overgeheveld van Programma 1 Bestuur en Ondersteuning naar Overhead.	-820	N
Dienstverlening: bijstelling leges	-88	N
Overige verschillen.	0	
Totaal baten	-908	N

Per saldo een voordeel van	278	V
-----------------------------------	------------	----------

Veiligheid

Portefeuillehouder: E. van Zuijlen

Inleiding

Veiligheid uit zich in de aanpak van problematiek in de woon- en leefomgeving, in de buurt, in de winkelstraat of bij het winkelcentrum, in het uitgaansgebied, op bedrijventerreinen en in havens.

Veiligheid gaat ook over de aanpak van ondermijning: het aanpakken van activiteiten die zich buiten het directe gezichtsveld voltrekken, maar ontwrichtend werken. Ontwrichtend voor de samenleving en die de integriteit van de samenleving aantasten, zoals illegale hennepcultuur, drugshandel, witwassen en woonfraude. De aanpak van ondermijning is belangrijk vanwege negatieve effecten op bijvoorbeeld de leefbaarheid, brandveiligheid en het veiligheidsgevoel van inwoners en ondernemers.

In het Raadsbrede Akkoord zijn onderwerpen benoemd waarvoor in de periode 2018-2020 initiatieven van het college worden verwacht. In dit programma zijn vanuit dit akkoord in het hoofdstuk "Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen" onder andere beleidsvoornemens voor 2021.

Ontwikkelingen

Ondermijning

Bij de gemeenten in de regio ligt de focus op de aanpak van ondermijnende (georganiseerde) criminaliteit, zo ook in Enkhuizen. De verschijningsvormen van criminele (illegale) activiteiten zijn divers en criminelen laten zich niet tegen houden door gemeentegrenzen. Daarom kan alleen met een integrale en regionale aanpak ondermijning worden teruggedrongen. Inspanningen zijn niet alleen nodig van de politie en het openbaar ministerie, maar ook van de gemeenten. Bij een effectieve aanpak past een georganiseerde overheid. Gemeenten hebben mogelijkheden om barrières op te werpen, waarmee kan worden voorkomen dat criminele organisaties of personen misbruik maken van legale structuren of zich weten te vestigen. Specifiek richt Enkhuizen zich op maritieme ondermijning, de bewustwording bij (maritieme) ondermijning (bij burgers, ondernemers en in eigen huis), woon- en adresfraude en illegale bewoning. Dit vraagt om een integrale multidisciplinaire aanpak. Dit wordt op SED-niveau opgepakt, integraal met andere afdelingen en (driehoeks)partners.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Enkhuizen is voor zowel inwoners, ondernemers én toeristen een stad waar men op een veilige manier kan vertoeven. Met dit programma wordt het niveau van zowel de feitelijke veiligheden (objectief) en het gevoel van veiligheid (subjectief) bij inwoners vergroot. Op basis van de pijlers 'samen veilig leven' en 'aanpak ondermijnende activiteiten' zijn de doelstellingen benoemd.

Maatschappelijke doelstelling

1. Het vergroten van het veiligheidsgevoel van zowel onze inwoners als bezoekers
2. Het vergroten van de objectieve veiligheid
3. De ondermijnende verwevenheid boven water brengen

Wat gaan we ervoor doen?

De prioriteiten voor 2021 richten zich op 2 primaire thema's:

1. Een veilige stad
2. Aanpak ondermijnende activiteiten

Een veilige stad

Steeds meer aandacht en zorg is er voor inwoners met sociaal psychische problemen, de zogenoemde risicoburgers. Deze inwoners zijn steeds beter in beeld en krijgen daardoor meer aandacht en zorg. Er wordt verder geïnvesteerd in de samenwerking rondom deze aandacht behoevende groep. Afstemming en samenwerking met onze partners is hiervoor essentieel, zodat deze inwoners de juiste hulp en/of zorg krijgen.

Het gevoel van veiligheid wordt beïnvloed door verschillende factoren. Het helpt om inwoners te betrekken bij hun veiligheid en hen zelf regie te laten nemen. Via een breed en veelzijdig aanbod van preventieve maatregelen, toezicht en handhaving, dwang en drang kunnen de wijken en buurten veilig en leefbaar worden gemaakt en gehouden.

In 2021 ligt het accent op:

- **Zorg & Veiligheid:** uitvoering Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz), directe en persoonsgerichte aanpak sociale overlast (PGA)
- **Aanpak woonoverlast:** buurtbemiddeling (waar nodig) en implementatie Wet woonoverlast (asowet)
- **High Impact Crime (HIC):** ondermijning en High Impact Crime
- **(Brand)veilig Leven:** burgers actief betrekken bij hun eigen veiligheid
- **Handhaving:** in de buitenruimte en controle van de vergunningen voor evenementen en drank- en horeca.

Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Integrale benadering zorg en veiligheidsproblematiek	Versterken van de samenwerking in de keten Zorg & Veiligheid	Uitvoering WVGZ
		Regionale afstemming via de commissie Zorg & Veiligheid.
Persoonsgerichte aanpak.	Netwerken jeugd en overlast gegevens in beeld	Uitvoeren Individuele Casusoverleggen (ICO's) in het Veiligheidshuis. Samenwerking met ketenpartners en onze toezichthouders.
	Afname aantal meldingen overlast (jeugd).	Persoonsgerichte aanpak (PGA) via het Veiligheidshuis
	Verbeteren afspraken vroeg signalering.	Samenwerking met ketenpartners en onze toezichthouders, gericht op informatiedeling, analyse en planvorming.
	Integrale aanpak van overlast (jeugd): gericht op de netwerken, de locaties en het individu (persoonsgerichte aanpak).	Samenwerking met ketenpartners en onze toezichthouders, gericht op informatiedeling, analyse en planvorming.

Aanpak woonoverlast	Structurele afname woonoverlast.	Inzet buurtbemiddeling
		Implementatie Wet woonoverlast (asowet)
		Inzetten toezichthouders en Boa's
Aanpak High Impact Crime (HIC)	Afname aantal woninginbraken	Voorlichting geven over inbraakpreventie.
		Informeren omwonenden na woninginbraak.
Veilig leven	Verminderen van kwetsbaarheid en onveilige woonsituaties door inzet preventieve maatregelen.	Project Brandveilig leven uitvoeren samen met Veiligheidsregio.
		Voorlichting inbraakpreventie
Handhaving in de horeca en bij evenementen	Veilig uitgaan in onze horeca.	Uitvoeringsprogramma: Actualiseren vergunningenbestand.
		Uitvoeringsprogramma: Controleren vergunningen en aanschrijven waar nodig.
	Goed en veilig verloop van evenementen	Afspraken met organisatoren van evenementen.
	Bewustwording en naleving vergunning aanvrager	Uitvoeren voor- en naschouw bij evenementen.
	Inzicht in huidige vergunningbestand en actualiteiten	Actieve handhaving vergunningen.

Aanpak ondermijnende activiteiten

De aanpak van ondermijning is een belangrijk thema waar de medewerking van gemeenten cruciaal is. De verschijningsvormen van criminele (illegale) activiteiten zijn divers en criminelen laten zich niet tegenhouden door gemeentegrenzen. Daarom kan alleen met een integrale en regionale aanpak ondermijning worden teruggedrongen en zijn inspanningen nodig van niet alleen de politie en het openbaar ministerie, maar ook vanuit de gemeente.

Het accent ligt in 2021 op:

- (Maritieme) ondermijning
- De aanpak van woon- en adresfraude/illegale bewoning.
- Integrale controle bedrijventerreinen
- Versterken informatiepositie

Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Ondermijning	Aanpak woon- en adresfraude.	Uitvoeren activiteiten in kader van Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)
	Uitvoeringsprogramma: aanpak (Maritieme) ondermijning	Uitvoeringsprogramma: Uitvoeren controles op bedrijventerreinen.
		Uitvoeringsprogramma: Onderzoeken mogelijkheden KVO certificering

		bedrijventerreinen en parkmanagement.
		Onderzoeken registratieverplichting.
		Verordeningen havens.
		Versterken informatiepositie samen met ketenpartners.

Indicatoren

Vergroten objectieve veiligheid

Indicatoren	nulmeting	2017	2018	2019	norm
HIC: Diefstal / inbraak woning	62 (2015)	27	24	22	
HIC: Aantal overvallen	0 (2015)	1			
HIC: Bedreiging	37 (2015)	38	26	22	
HIC: Mishandeling	62 (2015)	54	42	51	

*Jaarcijfers Driehoeksmonitor Politie NHN team Hoorn - absolute aantallen

Vergroten veiligheidsgevoel

Indicatoren	nulmeting	2017	2018	2019	norm
Aantal meldingen drugsoverlast	44 (2015)	28	59	27	
Aantal diefstal (brom/snor)fietsen	253 (2015)	71	133	99	
Overlast overspannen personen	106 (2015)	97	123	155	
Burenruzie	41 (2015)	39	33	46	
Jeugd: overlast	124 (2015)	120	108	81	

*Jaarcijfers Driehoeksmonitor Politie NHN team Hoorn - absolute aantallen

De gemeente heeft vrijwel geen invloed op het verloop van bovenstaande indicatoren. Daarom zijn wij voornemens om de indicatoren komend jaar te veranderen naar meetbare zaken waar wij zelf direct invloed op kunnen uitoefenen, zoals jeugdoverlast, parkeeroverlast en horecacontroles.

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Meest recent
Verwijzigingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	2019: 159
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2018: 2,2
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2019: 4,8
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2018: 1,4
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2019: 6,1

Met wie werken wij samen?

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Doelstelling en openbaar belang

Het behartigen van de belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied. De Veiligheidsregio zorgt voor verkleining van de risico's op crises, betere voorbereiding op het bestrijden van incidenten en een vlotte en adequate aansturing van de hulpverlening bij een ramp.

Activiteiten en ontwikkelingen

In 2021 zal de commissie Zorg en Veiligheid een aantal thema's op het snijvlak van zorg en veiligheid begeleiden, zoals momenteel Zorgcoördinatie mensenhandel, Mensen met verward gedrag, Geweld hoort nergens thuis, Jeugd, alcohol en drugs en de invoering van de Wet Verplichte GGZ.

Daarnaast willen wij weer in 3 gemeenten een op maat gemaakte aanpak voor val- en brandpreventie implementeren in het kader van Veilig Leven. In iedere gemeente ziet de populatie er anders uit, zijn andere instanties actief en zijn er andere voorzieningen. We kijken daarom samen met de gemeenten en lokale partners waar de behoeften liggen en hoe wij kunnen ondersteunen om de inwoners van de gemeenten veilig te laten leven.

Verder zal in het kader van brandweer 360 in 2021 gewerkt worden aan een nieuwe denkwijze over de doelen en taken van de brandweer, waarin voorkomen centraal staat en brandweezorg gezien wordt als meer dan voertuigen en opkomsttijden. Daarnaast hebben we in het brandweezorgplan vastgesteld hoe we voor de hele regio risicogericht brandweezorg gaan verlenen.

In 2022 treedt naar verwachting de Omgevingswet in werking. De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, GGD Hollands Noorden en Veiligheidsregio Noord-Holland Noord trekken gezamenlijk op ten behoeve van de gemeenten in de voorbereiding op de nieuwe wet om uiteindelijk een zorgvuldige implementatie mogelijk te maken. Voor het onderdeel risicobeheersing van onze brandweer betekent de invoering van de Omgevingswet een nieuwe, andere manier van werken. De eventuele financiële consequenties moeten we in beeld brengen en voorleggen aan het bestuur. Een belangrijk onderdeel daarbij is het goed aansluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), het digitale loket dat de uitvoering van de Omgevingswet ondersteunt.

Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Noord-Holland Noord speelt in 2021 met vervoersdifferentiatie in op de veranderende zorgvraag en de aanpassingen van de patiëntenstromen o.a. door de vergrijzing en de ontwikkeling dat mensen steeds langer thuis wonen. De zorgvraag neemt toe, maar wordt ook steeds complexer. Patiënten hebben steeds vaker meerdere chronische aandoeningen en wensen oplossingen op maat. Noordwest Ziekenhuisgroep (Den Helder en Alkmaar) alsook het Dijklander Ziekenhuis (Hoorn en Purmerend) spelen met specialisaties hierop in.

Ook worden we in toenemende mate geconfronteerd met nieuwe crisistypen, die veelal impact hebben op meerdere terreinen en organisaties. Klimaatverandering (we worden aan drie kanten omgeven door water), de energietransitie en ontwikkelingen op het gebied van cyber en de intensivering van het gebruik van de Noordzee zijn voorbeelden van veranderingen die in de toekomst steeds vaker tot incidenten zullen leiden en maatschappij-ontwrichtende gevolgen kunnen hebben. Daarom gaan we de komende jaren ons voorbereiden op deze nieuwe crisistypen. We werken daarnaast aan een flexibele crisisorganisatie die ongeacht het type crisis adequaat kan reageren.

De Veiligheidsregio moet in 2020 alle zeilen bij zetten in de strijd tegen het coronavirus. Het coronavirus heeft voor het boekjaar 2020 en mogelijk ook voor het jaar 2021 een nog niet in te schatten (financiële) impact op de Veiligheidsregio. De Veiligheidsregio zal haar capaciteit en financiële middelen voor 2020 in eerste instantie inzetten op de uitvoering van haar primaire taak voor de brandweer, ambulancezorg, risico- en crisisbeheersing, GHOR, de meldkamer en zorg en veiligheid en de kritische bedrijfsvoeringsprocessen.

Wat mag het kosten?

Programma 2: Veiligheid	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Totaal lasten	1.833	2.102	2.181
Totaal baten	-25	-39	-39
Totaal saldo van baten en lasten	1.808	2.063	2.142
Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0
Totaal mutaties reserves	0	0	0
Resultaat	1.808	2.063	2.142

Toelichting op afwijkingen (baten en lasten)

Lasten	Bedrag	V/N
Hogere bijdrage conform begroting 2021 Veiligheidsregio.	-29	N
Brandweerkazerne; zo als opgenomen in de kadernota 2018-2022 wordt in 2021 groot onderhoud verricht aan de brandweerkazerne (gevels en vervanging dakbedekking).	-179	N
Lagere bijdrage SED; de bijdrage SED is voor 2021 € 12.720.000 en wordt op basis van de laatst bekende gegevens verhoudingsgewijs toebedeeld aan de taakvelden over de diverse programma's. Hierdoor is het dus mogelijk dat er per programma verschillen ontstaan ten opzichte van het voorgaande jaar.	16	V
Incidenteel budget 2020 ondermijning	48	V
Incidenteel budget 2020 nalevingsonderzoek alcoholverkoop	10	V
Incidenteel budget 2020 maritieme ondermijning	60	V
Overige verschillen	-5	N
Totaal lasten	-79	N

Baten	Bedrag	V/N
Overige verschillen.	0	
Totaal baten	0	

Per saldo een nadeel van	-79	N
---------------------------------	------------	----------

Beheer openbare ruimte

Portefeuillehouder: E. Struijlaart

Inleiding

De gemeente heeft het eigendom en het beheer van de openbare ruimte. De openbare ruimte is voor iedereen toegankelijk en speelt een belangrijke rol in het publieke leven. In de openbare ruimte zijn voorzieningen aanwezig, zoals verhardingen, groen en bruggen. Het in stand houden van deze kapitaalgoederen is één van de kerntaken van de gemeente.

De gemeente streeft naar een betaalbare, veilige en duurzame openbare ruimte. De ambities zijn opgenomen in het beheerplan Kapitaalgoederen dat op 5 april 2016 is vastgesteld. Er is sprake van een minimaal beheer waarbij kwaliteitsniveau wordt gekenschetst als basis. Naast de ambities uit het beheerplan heeft de gemeente ambities vastgelegd in het Raadsbreed akkoord en het Uitvoeringsprogramma.

In het Raadsbrede Akkoord zijn onderwerpen benoemd waarvoor in de periode 2018-2020 initiatieven van het college worden verwacht. In dit programma zijn vanuit dit akkoord in het hoofdstuk "Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen" onder andere beleidsvoornemens voor 2021 geformuleerd om het onderhoudsniveau van de openbare ruimte op peil te houden en deze ruimte voor inwoners en bezoekers aantrekkelijk te laten zijn. De problematiek inzake parkeren en verkeerscirculatie worden integraal benaderd.

Ontwikkelingen

De ingezette klimaatsverandering heeft invloed op het beheer van de openbare ruimte. Grotere hoeveelheden regenwater en langere perioden van droogte leiden mede met het langer durende groeiseizoen tot hogere kosten van het beheer van de openbare ruimte. Tevens is de klimaatverandering van invloed op de gladheidsbestrijding. De winters zijn weliswaar zachter, maar geven meer overlast wat leidt tot het vaker uitvoeren van een strooi actie. Andere effecten van het veranderende klimaat zijn ziekten en plagen die zich in het openbaar groen manifesteren. Voorbeelden hiervan zijn massaria in de platanen, essentaksterfte en de eikenprocessierups. Dit zijn ziekten en plagen die een andere inrichting en beheer vergen van het openbaar groen. Meer variatie, minder monoculturen en optimale groeiomstandigheden moeten zorgen dat de impact van ziekten en plagen beperkt blijft om daarmee grootschalige aantastingen en hoge bestrijdingskosten te voorkomen.

Als gevolg van de economische ontwikkelingen zijn lonen en kostprijzen van materialen sterk fluctuerend. Tevens geldt daarbij dat er voor technisch personeel krapte op de arbeidsmarkt heerst waardoor vacatures moeilijk vervulbaar zijn. Dit is van invloed op de aanneemsommen van diverse werken en diensten en op beschikbaarheid van bouwmaterialen op de korte termijn.

Mede als gevolg van de aangetrokken economie blijken lonen en kostprijzen van materialen sterk te stijgen. Dit heeft invloed op o.a. inschrijvingen en aanneemsommen en op beschikbaarheid van bouwmaterialen op de korte termijn.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Tevreden burgers over de leefbaarheid en het onderhoud in de buurt en in de wijk.	Uitvoeren onderhoudswerkzaamheden en monitoren op beeldkwaliteit Basis voor groen, reinigen en wegen. Overige onderdelen dienen minimaal veilig te zijn.	Groen: Het beheer van het openbaar groen bestaat uit jaarlijks terugkerende maatregelen om de functies van het groen in stand te houden.
		Eén van de functies waar de komende jaren extra op wordt ingezet, conform het “Uitvoerings-programma 2018-2022”, is het verhogen van de biodiversiteit. Op diverse locaties wordt het maaibeeld meer insectenvriendelijk uitgevoerd en ook bij het vervangen van bomen en struiken wordt hier meer rekening mee gehouden.
		Bezuinigingen: De gazons/bermen in op krabbersplaat en Schepenwijk en diverse gazons langs watergangen in de woonwijken worden niet meer intensief gemaaid maar deze grasstroken worden extensief beheerd als ruw gras.
		Bezuinigingen: Er worden geen plantvakken meer vervangen of omgevormd om esthetische redenen of op verzoek van bewoners. Opwaardering van het groen blijft nu achterwege. verloren gegane bomen worden niet meer vervangen.
		Bezuinigingen: de formele aanplakborden worden in plaats van 1 keer per maand nu 1 keer per 2 maanden gereinigd. Het huidige bomenbeleids-plan (2013) wordt geactualiseerd (“Uitvoerings-programma 2018-2022”). Aspecten van biodiversiteit, de actuele

		beheermethoden en uitgangspunten met betrekking tot het kappen van bomen worden daarin beschreven. Speelvoorzieningen: De speelvoorzieningen worden jaarlijks geïnspecteerd op veiligheid en beoordeeld op hun speelwaarde. Naar aanleiding hiervan worden eventuele renovaties in samenspraak met de buurt opgepakt. Bezuinigingen: Kleine vervangingen blijven achterwegen waardoor de speelwaarden kan verminderen. Bruggen en beschoeiingen: In 2021 wordt de fietsbrug tussen de Melkbon en Flosbeugel vervangen. Tevens worden in de Gommerwijk vijf bruggen vervangen op het Duizendroed, Herenkamer en Brejeland. In Enkhuizen-Noord wordt het vervangen van beschoeiingen gecontinueerd en wordt de voorbereiding gestart met het vervangen van de oeverbeschoeiing in de Boerenhoek. Openbare verlichting: In 2021 wordt een vervolg gegeven aan het planmatig vervangen van de openbare verlichting om de bedrijfszekerheid van de straatverlichting op termijn te waarborgen. Dit is van belang voor het behoud van de verkeersveiligheid en sociale veiligheid. Om het veilig werken aan de elektrische installaties te waarborgen en de openbare verlichting te laten functioneren, worden voedingskasten en kabels planmatig vervangen. Wegen: Voor een aantal wegvakken wordt groot onderhoud uitgevoerd. Een aantal daarvan wordt opnieuw ingericht. De herinrichting van de wegvakken wordt zoveel mogelijk
--	--	---

		gecombineerd met andere werkzaamheden zoals rioolvervanging. Er wordt onder andere groot onderhoud uitgevoerd op de Nanne Grootstraat en Oude Gracht in 2020/2021. In verband met het aantal meldingen wordt er binnen de gemeente in 2020 gestart met het herstraten van een aantal voet- en fietspaden. Deze werkzaamheden lopen door in 2021 .
Voorkomen wateroverlast en waterschade.	Uitvoeren onderhoudswerkzaamheden Actueel beeld technisch functioneren riool	In 2021 wordt het reinigen van het hoofdriool en kolken voortgezet
Vergroten verkeersveiligheid en leefbaarheid	Een meer verkeersveilige inrichting van de openbare ruimte	De spoorwegovergang op de Omgelegde Burgwal wordt opgeheven en een alternatieve route wordt aangelegd onder de bestaande spoorbrug. De voorbereiding voor deze werkzaamheden worden getroffen
Verkeersplan ook m.b.t. verkeerscirculatie integreren	Monitoren welke impact de openstelling van de nieuwe Westfrisiaweg heeft op de verkeersstromen in het onderliggende wegennet, en op basis hiervan nagaan of functies, inrichting en/of gebruik van wegen aangepast dienen te worden	De analyse van de effecten van de nieuwe Westfrisiaweg heeft reeds plaatsgevonden. De conclusies worden gedeeld met de raad.
Gebruiksvriendelijker verkeersbeleid.	Het beperken van verkeersoverlast	De doelstelling en knelpunten zoals vastgesteld in het geactualiseerde verkeersplan 2017-2025 worden verder uitgewerkt De raad heeft de Flevolaan aangewezen voor een uitbreiding van parkeerplaatsen waarmee de parkeercapaciteit in Enkhuizen wordt vergroot. Het parkeer- en verkeersontwikkelplan wordt verder uitgewerkt volgens het vastgestelde raadsvoorstel

		Bij de provincie wordt voor elk schooljaar in het kader van gedragsbeïnvloeding subsidie aangevraagd voor verkeersprojecten op basisscholen.
		De projecten die voor de basisscholen in Enkhuizen in aanmerking komen voor subsidie, worden aan de scholen aangeboden en de scholen worden gestimuleerd om hieraan deel te nemen.

Indicatoren

Tevreden burgers over de leefbaarheid en het onderhoud in de buurt en de wijk

Indicatoren	nulmeting					
	2019	norm	2021	2022	2023	2024
Percentage van de groen gebieden en het reinigen op verharding die voldoen aan beeldkwaliteitsniveau B.	93%	90%	90%	90%	90%	90%
Snouck van Loosenpark Percentage van de groen gebieden en het reinigen op verharding die voldoen aan beeldkwaliteitsniveau A.	90%	90%	90%	90%	90%	90%
Percentage van de gebiedsverharding (asfalt en elementen) dat voldoet aan beeldkwaliteitsniveau B.	81%	90%	81%	85%	90%	90%

Met wie werken wij samen?

Gemeenschappelijke regeling - Archeologie West-Friesland

Doelstelling en openbaar belang:

Het borgen van de cultuurhistorische waarden conform wettelijke vereisten.

Activiteiten en ontwikkelingen;

Het uitbrengen van (pre-)adviezen om in geval van de projectvoorbereiding een indicatie te geven of en zo ja in welke mate nader archeologisch onderzoek nodig is. Tevens daar waar een opdracht wordt gegund door derden of de gemeente het onderzoek uitvoeren.

Gemeenschappelijke regeling - WerkSaam Westfriesland

Doelstelling en openbaar belang:

Beschut werk

Beschut werk is bedoeld voor mensen die arbeidsvermogen hebben, maar zoveel begeleiding en/of aanpassingen nodig hebben dat het niet van een werkgever mag worden verwacht deze

mensen in dienst te nemen. Deze mensen hebben uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie. WerkSaam biedt iemand die een indicatie beschut werk van het UWV heeft gekregen een dienstverband aan.

Activiteiten en ontwikkelingen;

Voor het groenonderhoud, reinigen en schilderen van de buitenruimte worden medewerkers van Werksaam ingezet.

Gemeenschappelijke regeling - Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Doelstelling en openbaar belang:

De GR Veiligheidsregio Noord Holland Noord is een samenwerking tussen gemeenten, de regionale brandweer, de GHOR (geneeskundige hulpverlening), de Gemeenschappelijke Meldkamer, Ambulancezorg Noord-Holland Noord en het Veiligheidshuis op het gebied van rampen- en incidentbestrijding. De inspanningen worden gecoördineerd vanuit een centrale organisatie en hebben als doel te zorgen voor verkleining van de risico's op crises, een betere voorbereiding op incidenten en een vlotte en adequate aansturing van de hulpverlening bij een ramp.

Activiteiten en ontwikkelingen;

Het uitbrengen van (pre-)adviezen (zgn. quickscans) om in geval van de projectvoorbereiding een indicatie te geven of en zo ja in welke mate nader milieutechnisch onderzoek nodig is of onderzoek in het kader van de wet natuurbescherming. Tevens daar waar een opdracht wordt gegund door derden of de gemeente het onderzoek uitvoeren en daarnaast vindt periodiek overleg plaats over verkeerskundige onderwerpen

Wat mag het kosten?

Programma 3: Beheer openbare ruimte	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Totaal lasten	4.715	5.223	4.673
Totaal baten	-348	-186	-189
Totaal saldo van baten en lasten	4.367	5.037	4.484
Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	959	1.859	886
Onttrekking reserves	-1.073	-1.367	-950
Totaal mutaties reserves	-114	492	-64
Resultaat	4.253	5.529	4.420

Toelichting op afwijkingen (baten en lasten)

Lasten	Bedrag	V/N
Lagere bijdrage SED; de bijdrage SED is voor 2021 € 12.720.000 en wordt op basis van de laatst bekende gegevens verhoudingsgewijs toebedeeld aan de taakvelden over de diverse programma's. Hierdoor is het dus mogelijk dat er per programma verschillen ontstaan ten opzichte van het voorgaande jaar.	148	V
Hogere kapitaallasten	-57	N
Incidenteel 2020: Dit betreffen posten welke incidenteel voor 2020 waren en geen structureel karakter hebben en derhalve voor 2021 niet zijn begroot. Het gaat in programma 3 om de volgende zaken: · Ontwikkeling beeldbepalende locaties (€ 20.000) · Opstellen parkeernota (€ 45.000) · Openbaar groen Hertenkamp (€ 50.000) · Opstellen beleidsnota biodiversiteit (€ 11.000) · Uitvoeren schouw (€ 15.000).	141	V
Wegen: in 2020 wordt er incidenteel € 20.000 bezuinigd op het areaal wegen. Dit betekent dat de uitgaven in 2021 weer hoger zullen zijn. Groot onderhoud wegen valt € 29.000 hoger uit dan in 2020. Dit is conform beheerplan en wordt gedekt door de reserve kapitaalgoederen.	-49	N
Openbaar groen: er wordt ten opzichte van 2020 € 90.000 meer bezuinigd in 2021. Hierdoor zijn de lasten voor openbaar groen in 2021 lager wat een voordeel betekent ten opzichte van 2020.	90	V
Waterwegen: groot onderhoud valt lager uit dan in 2020. Dit is conform beheerplan en hier staat een lagere onttrekking uit de reserve onderhoud kapitaalgoederen tegenover.	61	V
Bruggen: groot onderhoud valt lager uit dan in 2020. Dit is conform beheerplan en hier staat een lagere onttrekking uit de reserve onderhoud kapitaalgoederen tegenover.	239	V
Overige verschillen	-23	N
Totaal lasten	550	V

Baten	Bedrag	V/N
Overige verschillen	3	V
Totaal baten	3	V

Per saldo een voordeel van	553	V
-----------------------------------	------------	----------

Economie

Portefeuillehouder: E. Heutink

Inleiding

We maken het ondernemersklimaat zo aantrekkelijk mogelijk. Algemeen zetten we in op behoud van de werkgelegenheid en bedrijvigheid in de regio en specifiek voor de gemeente. Allereerst gaat het daarbij om vestigingslocaties van bedrijven die aantrekkelijk zijn en blijven en de bedrijven mogelijkheden bieden om zich te blijven ontwikkelen. Regionaal is een aantal ambities benoemd in het Pact van Westfriesland. Speerpunten daarvan zijn onder andere arbeidsmarkt, toerisme, agrarische ontwikkeling en een brede ondersteuning van het MKB. Deze werken we met onze buurgemeenten uit in een uitvoeringsprogramma. In het programma economie zit een sterke link met de thema's duurzaamheid en erfgoed. Op het thema economie is samenwerking in de regio essentieel. De opgaven en ambities hiervoor zijn vastgelegd in het Pact van Westfriesland.

In het Raadsbrede Akkoord is opgenomen dat het economisch klimaat in Enkhuizen sterk, innovatief en duurzaam moet zijn. In dit programma zijn vanuit dit akkoord in het hoofdstuk "Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen" onder andere beleidsvoornemens voor 2021 geformuleerd om economische ontwikkelingen in de binnenstad te bevorderen, startende ondernemers beter te faciliteren, duurzaam toerisme en recreatie te bevorderen en uitvoering te geven aan de Agenda IJsselmeergebied 2050.

Ontwikkelingen

In 2020 heeft de Corona crisis diepe sporen getrokken in de economie. Onze regio ontkomt daar niet aan. Op de korte termijn zijn vooral de horeca en de toeristische sector in de stad getroffen. De bedrijfseconomische effecten daarvan zullen voor individuele bedrijven nog lang, mogelijk jaren, merkbaar blijven. Maar ook de niet-dagelijkse detailhandel en delen van de agrarische sector zijn getroffen. De crisis gaat echter over in een recessie waardoor er in komende jaren breder economische krimp kan gaan optreden. We monitoren de effecten hiervan op onze regionale bedrijfsleven waardoor we sneller kunnen inspringen op problemen en knelpunten en beleid mogelijk aanpassen. De maatregelen die in de binnenstad zijn getroffen om detailhandel en horeca te steunen zullen worden geëvalueerd. Mogelijk kunnen enkele dan een permanent karakter krijgen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Uitvoeringsprogramma: Zowel startende als bestaande ondernemers worden beter gefaciliteerd	Minder startende ondernemers stoppen binnen twee jaar met hun bedrijf	Er is een regionaal startersloket, welke we in stand houden.

	Ondernemersgerichte aanpak	Actief accountmanagement met bedrijfsbezoeken. Hierbij werken we samen met buurgemeenten, Ontwikkelingsbedrijf en Werksaam.
Uitvoeringsprogramma: Er is voldoende aanbod voor vestiging van nieuwe bedrijven in de stad en regio	Een optimale benutting van de bestaande bedrijventerreinen en het verhogen van de investeringen op de bedrijventerreinen	Uitvoering van een herstructureringsprogramma voor Krabbersplaat. Nieuw convenant bedrijventerreinen Westfriesland
Uitvoeringsprogramma: De bedrijventerreinen zijn schoon, heel, veilig en bedrijven worden gestimuleerd te investeren in duurzaamheid en schone energie	Verbeteren kwaliteit en veiligheid op de bedrijventerreinen	Voortzetten KVO en samenwerken met parkmanagement
Uitvoeringsprogramma: Meerdaags bezoek wordt gestimuleerd, mede door vergroten van het aanbod aan verblijfsaccommodaties	Het aanbod aan overnachtingsplaatsen in de gemeente stijgt	Faciliteren van B&B, hotels en verblijfsaccommodaties en actieve acquisitie van bedrijven in deze sector
Uitvoeringsprogramma: Verbeteren van de samenwerking tussen belangenpartijen en gemeente	De gemeente overlegt met 1 ondernemersorganisatie over de economische ontwikkelingen in de stad en de samenwerking is minder versnipperd	We organiseren een structureel ondernemersoverleg met zo veel als mogelijk 1 partij.
Uitvoeringsprogramma: Duurzaam, sterk en innovatief toerisme en recreatie bevorderen	Meer bezoekers naar Enkhuizen trekken en meer bestedingen laten plaatsvinden. Ook ondersteuning bieden aan toeristische promotie van de stad.	Deelnemen in marketingorganisatie Holland boven Amsterdam (HbA). In 2021 evalueren we deze samenwerking.
		Verlengen toeristisch seizoen
		We maken met Stichting Marketing Enkhuizen afspraken over o.a. Gastheerschap, Promotie, toeristische data, uitstraling van de binnenstad en coördinatie van evenementen (evenementendesk)
		Deelname in Amsterdam Cruise Port om de kansen voor de riviercruise voor Enkhuizen te versterken
Uitvoeringsprogramma: Initiatieven ontplooiën voor uitvoering van Agenda IJsselmeergebied 2050	In samenwerking met Hollands Kroon, Medemblik en andere betrokken partners: een gezamenlijk project opstarten voor het recreatief-toeristisch	Gezamenlijk project opstarten voor het recreatief-toeristisch ontwikkelen van de kust van Den Oever naar Enkhuizen (met aandacht voor cultuurhistorie)

	ontwikkelen van de kust van Den Oever naar Enkhuizen.	Onderzoeken hoe we het concept 'IJsselmeer academy' kunnen invullen
Behoud en uitbreiding van werkgelegenheid in Enkhuizen en de regio met groei in de sterkere sectoren.	Een vitale regio met voldoende werkgelegenheid	Uitvoering van het jaarplan Ontwikkelbedrijf. Hierbij zijn nieuwe speerpunten o.a. uitvoering van een MKB strategie en het uitvoeren van een 5G-loket. Voortzetten van succesvolle projecten uit de regionaal Economische Agenda binnen het Uitvoeringsprogramma Pact van Westfriesland
Behoud van het voorzieningenniveau en groei van de aantrekkelijkheid van de stad	Minder leegstand en een aantrekkelijk kernwinkelgebied	Uitvoeringsprogramma: Initiatieven tot vullen van leegstaande panden en etalages. Versterken openbaren ruimte in het kernwinkelgebied. Stimuleren ondernemerschap in het winkelgebied via bijeenkomsten.

Indicatoren

	Nulmeting 2019*	2020	2021
Ondernemersklimaat	5,6	5,6	6,5
Vestigingsklimaat	5,6	5,6	6,4
Juiste prioriteiten stellen economisch beleid	8%	8%	17%
Wijze waarop de gemeente ondernemers betreft en de samenwerking zoekt	4,6	4,6	5,7

*Gegevens afkomstig uit ondernemerspeiling "Waar staat je gemeente". Deze benchmark wordt eens in de 2 jaar gehouden.

Verplichte Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Meest recent
Funciemenging	%	LISA	2019: 48,2
Vestiging van bedrijven	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	2019: 144,2

Met wie werken wij samen?

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord

Doelstelling en openbaar belang

Bevorderen van de regionale economie en welvaart en de nationale en internationale positionering van Noord-Holland Noord. Het ontwikkelingsbedrijf heeft vier pijlers binnen haar meerjarenprogramma. Dit zijn: Ondersteuning MKB, regionale promotie en acquisitie en uitvoering van de Destinatie Marketing Organisatie. Tenslotte voert het ontwikkelingsbedrijf projecten uit ter stimulering van de regionale economie.

Activiteiten en ontwikkelingen

Belangrijke speerpunten voor het Ontwikkelingsbedrijf zijn in 2021 vooral de ondersteuning van MKB op het gebied van digitalisering, innovatie en financiering. Ook gaan zij onder andere een regionaal 5g Loket uitvoeren als gesprekspartner van geïnteresseerde providers. De samenwerking met het Ontwikkelingsbedrijf loopt tot en met 2024, maar volgens afspraak voeren we in 2021 een tussenevaluatie uit.

Recreatieschap Westfriesland

Doelstelling en openbaar belang

Behartigt voor de Westfrieze gemeenten de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap in het samenwerkingsgebied. Inzet voor een rijkere, gevarieerdere natuur met meer recreatiemogelijkheden, beheer en onderhoud van terreinen.

Activiteiten en ontwikkelingen

Als reactie op de begroting 2021 van het Recreatieschap zijn er door een aantal deelnemende gemeenten zienswijzen ingediend met het verzoek rekening te houden met de op handen zijnde bezuinigingen. Binnen het bestuur van het Recreatieschap is er geen meerderheid voor het doorvoeren van bezuinigingen. Desondanks wordt er een discussie gestart over de kerntaken van het Recreatieschap met als doel te onderzoeken of er toch bezuinigd kan worden de komende jaren.

Wat mag het kosten?

Programma 4: Economie	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Totaal lasten	3.779	3.827	2.883
Totaal baten	-2.110	-2.565	-1.520
Totaal saldo van baten en lasten	1.669	1.262	1.363
Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0
Totaal mutaties reserves	0	0	0
Resultaat	1.669	1.262	1.363

Toelichting op afwijkingen (baten en lasten)

Lasten	Bedrag	V/N
Lagere bijdrage SED; de bijdrage SED is voor 2021 € 12.720.000 en wordt op basis van de laatst bekende gegevens verhoudingsgewijs toebedeeld aan de taakvelden over de diverse programma's. Hierdoor is het dus mogelijk dat er per programma verschillen ontstaan ten opzichte van het voorgaande jaar.	37	V
Incidenteel budget 2020 faciliteren ondernemers	10	V
Incidenteel budget 2020 evaluatie beleid binnenstad	21	V
Incidenteel budget 2020 transformatie kernwinkelgebied	10	V
Incidenteel budget 2020 herstructurering Krabbersplaat	20	V
Incidenteel budget bedrijventerreinen	20	V
Schepenwijk	545	V
Incidenteel budget 2020 vergroten aanbod verblijfsaccommodaties	15	V
Camping	274	V
Overige verschillen	-8	N
Totaal lasten	944	V

Baten	Bedrag	V/N
Schepenwijk	-545	N
Inkomsten camping	-518	N
Overige verschillen	18	V
Totaal baten	-1.045	N

Per saldo een nadeel van	-101	N
---------------------------------	-------------	----------

Samenleving

Portefeuillehouder: D. Luyckx

Inleiding

In de gemeente Enkhuizen streven we ernaar dat iedereen meedoet. Het grootste deel van de inwoners redt zichzelf en beschikt over voldoende zelf organiserend vermogen om tegenslagen op te vangen. Waar inwoners dit niet kunnen, biedt de gemeente ondersteuning die gericht is op zelfredzaamheid en het behoud van regie. Verder spelen we in op initiatieven van inwoners en stimuleren we een actieve deelname en betrokkenheid. Zo wordt de kracht van inwoners van de gemeente Enkhuizen gemobiliseerd en delen we onze verantwoordelijkheid als overheid samen met de inwoners en organisaties. De inzet op het meedoen en de regie is juist. De betrokkenheid en verbinding met elkaar wordt hierdoor vergroot (sociale cohesie). Dit resulteert in een prettige samenleving, waarin iedereen zich thuis voelt. Deze uitgangspunten komen terug in de visie Sociaal Domein die inmiddels is vastgesteld.

In het Raadsbrede Akkoord is onder nadere opgenomen: Enkhuizen is een sociale gemeente. En dat willen we zo houden. De gemeenteraad en het college zullen zich gezamenlijk inzetten voor het (minimaal) handhaven van het kwaliteitsniveau van de zorgstructuur die we kennen in Enkhuizen. In dit programma zijn vanuit dit akkoord in het hoofdstuk "Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen" onder andere beleidsvoornemens voor 2020 geformuleerd inzake de ontwikkeling naar een dementie-vriendelijke gemeente, de doorontwikkeling van Schuldhulpverlening, de plaatsing van bijstandsgerechtigden naar betaald werk, investeren in jongeren richting werk, het terugdringen van drank- en drugsgebruik en Kunst, Cultuur en Sport voor de jeugd bereikbaar te houden.

Ook zijn maatregelen opgenomen om bij aanbesteding van zorg de menselijke maat zwaarder te doen wegen dan de financiën en transparantie bij zorg en ondersteuning te vergroten en bureaucratie terug te dringen.

Ontwikkelingen

Wijzigingen Wet gemeentelijke schuldhulpverlening

Op het beleidsveld schuldhulpverlening vinden er in 2021 een aantal ontwikkelingen plaats. De belangrijkste ontwikkeling is de gewijzigde Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) per 1 januari 2021. In de gewijzigde wet worden twee taken onderscheiden: het bieden van schuldhulp en het aanbieden van een intake bij signalen over betalingsachterstanden (ook wel dus vroegsignalering genoemd). Aan beide taken is een grondslag voor het verwerken van persoonsgegevens gekoppeld. Vanaf 1 januari 2021 is het mogelijk gegevens van betalingsachterstanden te delen om schulden zo vroeg mogelijk te signaleren.

Het gevolg van deze ontwikkeling (centrale wetgeving) is dat er nieuwe extra werkzaamheden binnen de ambtelijke SED-organisatie gedaan moeten gaan worden. De gemeenten worden hiervoor financieel niet gecompenseerd en het gevolg is dat deze taak niet kan worden

uitgevoerd binnen de huidige formatie. Er zal een raadsvoorstel opgesteld worden om de (financiële) gevolgen in beeld te brengen.

Adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind

Een andere ontwikkeling op het beleidsveld schuldhulpverlening is het wetsvoorstel adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind. De bedoeling is dat dit per 1 januari 2021 in werking treedt. Gemeenten worden hierdoor in staat gesteld de regierol bij schuldhulpverlening beter te vervullen. Ook draagt dit wetsvoorstel bij aan de samenwerking tussen gemeenten, rechtbanken en beschermingsbewindvoerders.

Door deze beleidsontwikkeling komen er nieuwe extra werkzaamheden bij voor de ambtelijke organisatie SED. De gemeenten worden hiervoor financieel niet gecompenseerd en het gevolg is dat deze taak niet kan worden uitgevoerd binnen de huidige formatie. Indien de gemeente Stede Broec er wel voor kiest om de samenwerking aan te gaan met de rechtbank, zullen er binnen de huidige formatie uren vrijgemaakt moeten worden. Dit zal ten kosten gaan van de huidige invulling van de werkzaamheden. In dit geval kan ook gedacht worden aan een wachtlijst of het anders indelen van de werkzaamheden, bijvoorbeeld de Kredietbank Nederland eerder in het proces van de schuldhulpverlening inzetten. Kanttekening hierbij is wel dat er minder grip is vanuit de gemeente op het schuldhulpverleningsproces en dat we de inwoners minder intensief kunnen begeleiden bij het proces.

Verplichtingen en richtlijnen voor (regionaal) beleidskader

De gemeenten worden verplicht een Regionale Agenda Zorg voor de Jeugd op te stellen, op basis van Perspectief voor de Jeugd en de Gezamenlijke Norm voor Opdrachtgeverschap jeugdhulp van de VNG en de gemeenten, als aanvulling op het lokale beleid.

De gemeenten zijn verplicht om in hun lokale beleidskader op te nemen hoe zij de 5 functies van de lokale teams uitvoeren en borgen en hoe zij voldoen aan de verschillende kwaliteitseisen, van professionals en van het Kwaliteitskader Werken aan veiligheid voor lokale (wijk)teams en gemeenten vanuit het programma Geweld hoort nergens thuis. In 2021 wordt een lokale beleidsnotitie jeugdhulp opgesteld en uitgerold. Deze lokale nota zal een sterke samenhang hebben met het regionale beleidskader, welke in het eerste kwartaal van 2021 die zal worden vastgesteld.

Algemene Maatregel van Bestuur t.a.v. reële tarieven

Het Rijk wil in de Jeugdwet een artikel opnemen op grond waarvan zij in een Algemene Maatregel van Bestuur regels kan stellen t.a.v. reële tarieven die de gemeenten met aanbieders vastleggen. De grondslag voor deze AMvB is onderdeel van het Wetsvoorstel Maatschappelijk Verantwoord inkopen Jeugdwet en Wmo 2015. Het Rijk streeft ernaar om deze AMvB in werking te laten treden per 1 april 2021 zodat er bij de inkoop van de jeugdhulp voor het jaar 2022 rekening mee moet worden gehouden. Deze AMvB geldt voor nieuw te sluiten contracten.

De verwachting is dat dit niet direct financiële gevolgen gaat hebben voor de gemeente Enkhuizen. In de vaststelling van de tarieven binnen het resultaat gericht werken, is door de inkoop rekening gehouden met landelijke richtlijnen en is vergeleken welke tarieven andere regio's hanteren.

Een reële inschatting van de financiële gevolgen kan echter pas gemaakt worden, wanneer het voorstel, met de elementen voor een redelijk tarief, is vastgesteld in de tweede kamer (naar verwachting in het tweede half jaar van 2020).

Transformatiefonds

Om de transformatie in de jeugdhulp te ondersteunen en te versnellen, hebben de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Veiligheid en Justitie, de Vereniging Nederlandse Gemeenten en de Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd, gezamenlijk met gemeenten, instellingen en cliëntenvertegenwoordiging een actieprogramma opgezet. Dit actieprogramma is door West Friesland vertaald naar diverse projecten verdeeld over de regiogemeenten. De projecten worden volledig uit het regionale transformatiefonds jeugdhulp bekostigd. Eind 2021 zal er voor elk project een implementatieplan worden opgeleverd voor de overige gemeenten van de regio.

Krediet nieuwbouw IKC Binnenstad

Inmiddels is gebleken dat het gevoteerde krediet niet toereikend is en er rekening moet worden gehouden met een overschrijding van ca. 30%. Na aanbesteding wordt aan de raad voor bijstelling van het krediet een separaat voorstel aangeboden.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Transformatie Sociaal Domein

In 2015 heeft het Rijk een aantal taken in het sociaal domein gedecentraliseerd naar gemeentelijk niveau. Dit wordt ook wel de transitie genoemd. De transformatie opdracht binnen het sociaal domein dwingt ons terug te gaan naar de kern van wat we doen en waarom we dit doen. Hoe kunnen we onze inwoners zo goed mogelijk ondersteunen binnen de mogelijkheden die we hebben als gemeente? In onze missie spreken we van samen leven, regie op ons eigen leven en kansen voor iedereen. Er ligt een grote gezamenlijke opdracht voor de gemeente, inwoners, maatschappelijke partners en zorgaanbieders.

Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Regionale inkoop Westfriesland. In 2020 zijn we overgegaan naar een andere wijze van inkopen als het gaat om Jeugd en Wmo van product naar profiel (wat is de vraag) en wat zijn de afgesproken resultaten (resultaat gericht werken) die behaald moeten worden door de zorgaanbieder.	Het indiceren in resultaten voor de Jeugd en de Wmo wordt in 2021 verfijnd en geoptimaliseerd	De profielen voor de Wmo worden beter omschreven zodat op een adequate manier zorg toegekend kan worden aan de inwoners.
		Via ontwikkeltafels wordt overleg gevoerd met de regio, zorgaanbieders en soms cliënten over de werkwijze, procedures en inhoud van de voorzieningen.
Regionale samenwerking om een efficiënter proces van toegang, toekenning en administratie te ontwikkelen.	Zowel de interne bedrijfsvoering als de samenwerking met partners binnen het Sociaal Domein worden efficiënter ingericht.	Via ontwikkeltafels wordt overleg gevoerd met de regio, gecontracteerde zorgaanbieders en cliëntenvertegenwoordiging.

Samen leven

In onze gemeente zijn voldoende voorzieningen en gelegenheden die ontmoeting en onderlinge verbinding stimuleren en versterken. Er is sprake van een levendige gemeente met inwoners die (naar eigen vermogen) meedoen, bijvoorbeeld door actief te participeren in verenigingen. Dit wordt de jeugd al vroeg 'met de paplepel' ingegoten. Sociale betrokkenheid tijdens de jeugd resulteert in sociale betrokkenheid tijdens volwassenheid. Omdat vrijwilligers in de samenleving zo belangrijk zijn worden ze door de gemeente zichtbaar gewaardeerd. Eigen initiatieven van inwoners, die het 'Samen Leven' en ontmoeten versterken, worden omarmd en waar mogelijk ondersteund. Ook waar samenwerking, bijvoorbeeld tussen organisaties, leidt tot een meerwaarde voor inwoners en samenleving, wordt ondersteuning geboden door onze gemeente.

Onze gemeente wordt gekenmerkt door inwoners die oog hebben voor elkaar en zich op een prettige manier om elkaar bekommeren (bijvoorbeeld nabuurschap, vrijwilligerswerk en mantelzorg).

Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Zoveel mogelijk inwoners nemen op eigen kracht deel aan sociale en maatschappelijke activiteiten en kunnen zich daarmee ontplooiën. Bijzondere aandacht is er voor vereenzaming van groepen inwoners.	Tegengaan van vereenzaming	We realiseren de activiteiten die opgenomen zijn in het plan van aanpak. Het doel is eenzaamheid te signaleren en doorbreken.
Op lokaal niveau verbeteren van de sociale participatie en arbeidsparticipatie van vergunninghouders.	Werken aan scholing en integratie van statushouders.	Uitvoeren van het project De Woonschool in samenwerking met Stichting Welwonen. Met dit project worden statushouders begeleid in het hoe te 'wonen' in Enkhuizen.
Tijdig voorbereiden op de nieuwe regierol op inburgering voor gemeentes met de invoering van de nieuwe inburgeringswet (1 juli 2021).	Werken aan scholing en integratie van statushouders.	Verordening en beleidsregels voor de nieuwe inburgeringswet worden vastgesteld. De programmaonderdelen van de nieuwe inburgeringswet worden (regionaal) aanbesteed.

Regie op eigen leven

In onze gemeente maken inwoners tijdig afgewogen keuzes om zoveel mogelijk voorbereid te zijn op de toekomst en de regie op het eigen leven te kunnen behouden. En waar ondersteuning nodig is bij het maken van die keuzes, wordt deze geboden door de gemeente. De ondersteuning is zoveel mogelijk gericht op het bieden van (preventieve) tijdelijke hulp en handvatten, zodat er geen leunrelatie ontstaat en problemen waar mogelijk worden voorkomen. Het hebben van regie kan alleen als een persoon veerkrachtig, weerbaar en creatief is en ook zicht heeft op perspectief.

Onze gemeente wordt gekenmerkt door inwoners die zelfstandig zijn en verantwoordelijkheid nemen. Alleen waar nodig wordt aanspraak gemaakt op individuele voorzieningen. Uitgangspunt is dat ook bij een ondersteuningsbehoefte de regie zoveel mogelijk bij de inwoner of zijn/haar directe omgeving zelf blijft.

Beleidsambitie	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
We willen bereiken dat een financieel probleem blijvend wordt opgelost. We willen niet dat er bij inwoners (nieuwe) schulden ontstaan of dat deze groter worden.	Ondersteunen van inwoners die het (financieel) niet op eigen kracht redden door middel van voorzieningen.	We voeren de gewijzigde gemeentelijke schuldhulpverlening uit en zetten in op vroeg signalering. Na de ontvangst van een melding zoeken we actief contact met deze inwoners om te kijken naar betalingsachterstanden en de mogelijkheid om hulp op maat te geven.
Mensen met zorgen over geld kunnen laagdrempelig ondersteuning zoeken.		We hebben een inloopspreekuur waar mensen terecht kunnen met vragen over geld. We geven voorlichting via de media en aan scholen/maatschappelijke organisatie in het kader van preventie. We helpen inwoners met het voorkomen van geldproblemen
Verminderen van psychische problemen onder jongeren en het welbevinden onder jongeren te vergroten.	Gezonde levensstijl stimuleren	Er wordt in 2021 een plan van aanpak opgesteld.
Aandacht voor het gezondheidsbeleid bij het opstellen van de omgevingsvisie		Er wordt een omgevingsvisie opgesteld waar gezondheid in wordt meegenomen.

We zijn een JOGG gemeente. We hebben aandacht voor de preventieve aanpak en taken in het kader van het project Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG)		Onderzoek naar de mogelijkheden om activiteiten in het kader van het project JOGG binnen de bestaande middelen uit te voeren.
In onze gemeente zijn voldoende goede binnen- en buitensportaccommodaties waar verenigingen, scholen en inwoners op prettige wijze kunnen sporten en bewegen.	Bijdragen aan een gezonde levensstijl van de inwoners en het mogelijk maken om middels sport elkaar te ontmoeten (maatschappelijke verbondenheid versterken)	Verder uitwerken van de plannen rondom de realisatie van een nieuwe sportzaal aan sporthal De Drecht, het vernieuwen van sportpark Immerhorn (fusie voetbalverenigingen) en de plannen rondom tennisvereniging ETC .
Het verder uitvoering geven aan het Lokaal Sportakkoord met als doel alle inwoners meer te laten sporten en bewegen. Dat doen we door de sport zo leuk en toegankelijk mogelijk te maken voor alle inwoners, in alle levensfasen.	Bijdragen aan een gezonde levensstijl van de inwoners en het mogelijk maken om middels sport elkaar te ontmoeten (maatschappelijke verbondenheid versterken).	Met de lokale partijen verder uitwerken van de 3 ambities in het Lokaal Sportakkoord: 1. Meer Jeugd beter bewegen; 2. Positieve toekomst bestendige sportinfrastructuur; 3. Samen inclusief sporten en bewegen aanbieden.

Kansen voor iedereen

Onze inwoners kunnen, op alle fronten, meedoen aan de samenleving: financieel, sociaal, emotioneel, fysiek, mentaal, sportief, cultureel, etc. De focus ligt daarbij altijd op iemands sterke kanten en niet de zwakke. Kwaliteiten, talenten en interesses worden benut en ontwikkeld. De sterke kanten worden zo benadrukt en gewaardeerd en waar nodig of gewenst wordt men geholpen om de minder sterke kanten te verbeteren. Op die manier is opgroeien, wonen en leven in de gemeente veilig, kansrijk, gezond en vitaal voor iedereen, omdat er sprake is van een positieve denkwijze over 'het zelf en de ander'. Daarnaast streven we ernaar dat iedereen een gepaste en zinvolle dag invulling heeft.

Beleidsambitie	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Laaggeletterdheid, digibetisme en taalachterstanden worden zoveel mogelijk voorkomen en op zijn minst gesignaleerd en aangepakt zodat iedereen naar eigen vermogen kan meedoen.	We willen bereiken dat laaggeletterdheid herkend en gesignaleerd wordt door de instanties die met inwoners te maken hebben.	We gaan training en workshops geven aan de medewerkers van de ambtelijke SED-organisatie, medewerkers van het stadsteam en instanties/maatschappelijke organisaties om ze in staat te stellen laaggeletterdheid te herkennen bij onze inwoners en ze door te verwijzen.
	We willen bereiken dat inwoners met laaggeletterdheid durven te erkennen dat ze laaggeletterd zijn en dat ze hulp willen.	We geven voorlichting samen met het Taalhuis, bibliotheken en de taalambassadeurs aan bedrijven om het onderwerp laaggeletterdheid bespreekbaar te maken en onder de aandacht te brengen.
	Wij willen de basisvaardigheden (taal-, reken- of digitale vaardigheden) van onze inwoners bevorderen.	Via scholen, maatschappelijke organisaties en bedrijven willen we het lokale aanbod van de basisvaardigheden duidelijk communiceren en peilen waar nog behoefte aan is.
Door het meer integraal samenwerken en uitvoeren op het gebied van cultuureducatie en –participatie vanuit lokale partijen (MAD-house en Bibliotheken) krijgen alle kinderen de kans hun talenten te ontdekken en te ontplooien.	Meer jongeren maken (langdurig) gebruik van kunst- en cultuuraanbod in de gemeente.	Met MAD-house en Westfriese bibliotheken worden (meerjarige) afspraken gemaakt over de integrale samenwerking en coördinatie van o.a. het cultureel aanbod en het muziekonderwijs.
De gemeente heeft voldoende adequate onderwijsvoorzieningen waarin ruimte is voor samenwerking met de diverse kind voorzieningen.	Er wordt uitvoering gegeven aan het in 2020 vastgestelde Integraal Huisvestingsplan.	Uitvoeren van de projecten IKC Binnenstad en Vervangende nieuwbouw Flosbeugel.
		We zetten ons in om concrete afspraken te maken over medegebruik en verhuur in relatie tot het Integraal Huisvestingsplan basisonderwijs

We zetten in op ondersteuningsmaatregelen om jongen "binnenboord" te houden van het regulier onderwijs om hun passend onderwijs Thuis nabij te bieden.	We stimuleren en ondersteunen vernieuwde aanpakken voor jongeren die uit het reguliere schoolsysteem (dreigen) uit (te) vallen.	We werken een projectplan uit om een voorziening in het kader van het voortgezet speciaal onderwijs (vso) in Oostelijk Westfriesland te realiseren. In samenwerking met het samenwerkingsverband p.o. en het schoolbestuur voor speciaal onderwijs ontwikkelen we een onderwijs zorgarrangement in Oostelijk Westfriesland om het aantal kinderen terug te dringen die gebruik maken van een voorziening voor dagbesteding of gedeeltelijke thuis zitten.
Om onderwijsachterstanden te voorkomen en bestrijden werken we voortdurend samen met het onderwijs en de kinderopvangorganisaties aan een doorgaande ontwikkelingslijn en het onderwijsachterstandenbeleid.	We zetten in op het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden.	In 2021 wordt gewerkt aan het maken van afspraken tussen gemeente, basisscholen, peuteropvang, JGZ en andere betrokken partijen. Daarnaast wordt de huidige notitie VVE beleid herschreven.

Indicatoren

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Meest recent
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	LISA	2019: 582,4
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	2018: 1
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	2018: 7
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	2019: 67,9
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	2018: 3
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners 18jr en ouder	CBS	2019: 267,7
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners 15-65 jaar	CBS	2018: 360,4
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren t/m 18 jaar	CBS	2019: 14,2
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren t/m 18 jaar	CBS	2019: 1,1

Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	2017: 0,5
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	GMDS	2019: 590
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	2017: 3,7
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	2018: 13
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	2018: 2,6
Niet sporters	%	RIVM	2016: 51,1

Met wie werken wij samen?

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)

Doelstelling en openbaar belang

De basistaken (uniformdeel) van GGD Hollands Noorden zijn: Kennis hebben van en informatie geven over de gezondheid van de inwoners, het organiseren van collectieve preventie (preventie gericht op alle inwoners), uitvoering van infectieziektebestrijding en uitvoering van de taken op het terrein van jeugdgezondheid. Een belangrijk deel van de taken van de GGD concentreert zich in het 'voorveld' (preventie, signaleren, monitoren), maar de GGD voert ook vangnettaken voor de gemeente uit.

Naast de basistaken voert de GGD levert de GGD ook aanvullende producten (maatwerkdeel). Deze aanvullende producten vallen niet onder de Gemeenschappelijke regeling. Vanuit het maatwerkdeel wordt ingezet op activiteiten die aanvullend zijn op de werkzaamheden vanuit de GR GGD. Dit zijn onder andere de extra begeleiding contacten en opvoedspreekuren. Indien nodig kan er worden opgeschaald naar Video Home Training, Stevig Ouderschap en VoorZorg

Activiteiten en ontwikkelingen

De activiteiten en ontwikkelingen zijn per 2021 ingedeeld naar vier focuslijnen:

1. Gezond opgroeien;
2. Gezond ouder worden;
3. Meedoen naar vermogen;
4. Gezonde leefomgeving.

1. Gezond opgroeien

De speerpunten op het gebied van gezond opgroeien zijn:

Kinderen een kansrijke start bieden door te investeren in de periode rondom de geboorte en de eerste 1.000 levensdagen;

Versterken van de samenwerking in het sociale domein voor jeugd; jeugdgezondheidszorg, onderwijs en jeugdzorg;

Versterken van de ketenzorg rond het thema Veilig Thuis;

Aansluiten op de thema's van de nota volksgezondheid en de landelijke Preventieagenda Jeugdgezondheidszorg (JGZ): ouderschap, hechting, weerbaarheid en gezonde leefstijl.

2. Gezond ouder worden

Het speerpunten op het gebied van gezond ouder worden is het ondersteuning van gemeenten bij het toekomstbestendig maken van seniorenbeleid, met aandacht voor:

versterken van de participatie van ouderen in lokale netwerken rond preventief ouderenbeleid;
versterken van de samenhang in verschillende initiatieven en domeinen (wonen, zorg en voorzieningen) rond ouderenbeleid.

3. Meedoen naar vermogen

De speerpunten op het gebied van Meedoen naar vermogen zijn:
Realiseren van een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag en optimale implementatie van de Wet Verplichte GGZ (Wvvggz).
Uitvoeren van het project Supranet Community/113 online, gericht op suïcidepreventie.
Preventie van psychische kwetsbaarheid en versterken van weerbaarheid en levenslust.

4. Gezonde leefomgeving

De speerpunten op het gebied van Gezonde leefomgeving zijn:
Versterken van de kennis over een gezonde leefomgeving.
Gemeentelijk gezondheidsbeleid, het sociaal domein en ruimtelijke ordening versterken elkaar.
Samenwerken in integrale benadering van ruimtelijke vraagstukken.
Bouwen van een netwerk van partners rond omgevingsvraagstukken.

WerkSaam

Doelstelling en openbaar belang

WerkSaam Westfriesland voert de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorzieningen (WSW) uit voor de Westfriese gemeenten. Een klein onderdeel van de Participatiewet, de bijzondere bijstand, is bij de afzonderlijke gemeenten gebleven. Het doel van de Participatiewet is dat iedereen die gedeeltelijk of volledig kan werken begeleid wordt naar werk, het liefst bij een gewone werkgever. Hierbij kan WerkSaam Westfriesland verschillende instrumenten inzetten, zoals job-coaching of loonkostensubsidie. Ook biedt WerkSaam beschutte werkplekken voor mensen die kunnen werken, maar veel begeleiding daarbij nodig hebben. Lukt het (nog) niet om te werken dan zorgt WerkSaam Westfriesland voor een uitkering als dat nodig is.

Activiteiten en ontwikkelingen

Medio 2018 is het beleidsplan 2018-2021 van WerkSaam Westfriesland vastgesteld. Met input van alle stakeholders en met zienswijzen van de gemeenteraden is bepaald wat de doelen zijn. Er wordt in 2021 verder uitvoering gegeven aan het beleidsplan. Specifiek betreft het de uitvoering van de volgende activiteiten:

- Een evaluatie van de leerwerkbedrijven;
- Een evaluatie van het businessmodel interne re-integratie activiteiten;
- De doorontwikkeling van data gestuurd werken. WerkSaam werkt met de Vrije Universiteit aan een arbeidsmarkt datalab voor de regio.

In 2021 worden de voorbereidingen getroffen voor een nieuw beleidsplan WerkSaam. De gemeenteraad zal worden gevraagd om een zienswijze te geven op het concept beleidsplan.

Wat mag het kosten?

Programma 5: Samenleving	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Totaal lasten	30.255	30.886	30.949
Totaal baten	-6.237	-6.312	-6.350
Totaal saldo van baten en lasten	24.018	24.574	24.599
Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	516	23	13
Onttrekking reserves	-3.527	-1.571	-240
Totaal mutaties reserves	-3.011	-1.548	-227
Resultaat	21.007	23.026	24.372

Toelichting op afwijkingen (baten en lasten)

Lasten	Bedrag	V/N
Incidenteel 2020	77	V
Subsidies	-94	N
Lagere bijdrage SED	67	V
Kapitaallasten	-76	N
Groot Onderhoud gebouwen; de werkzaamheden Groot onderhoud gebouwen wordt uitgevoerd volgens het vastgestelde MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP). De uitgave voor deze werkzaamheden fluctueren per jaar, per object.	121	V
Sportaccommodaties: in 2020 is rekening gehouden met kosten voor vervanging van buitenkozijnen van sporthal De Drecht. Deze kosten keren in 2021 niet terug.	91	V
Incidenteel budget 2020 voor de Kerkenvisie	14	V
Uit de Uitvoeringsnota Cultuur is gedurende de periode 2017-2020 € 35.000 beschikbaar voor de registratie en het op orde brengen van de cultuurhistorische collectie. Vanaf 2021 vervalt dit budget. Inmiddels ligt er een voorstel aan de raad om de periode te verlengen.	35	V
Betreft incidenteel budget 2020 voor het opstellen van Erfgoedbeleid en Cultuurbeleid. Aan deze beleidsstukken worden ook uitvoeringsparagrafen gekoppeld met daarin (voorgestelde) uit te voeren acties en bijbehorende financiële consequenties.	58	V
Jeugd en WMO	206	V
Inkomensregelingen: de bijdrage BUIG is verhoogd n.a.v. de begroting 2021 van Werksaam	-561	N
Overige verschillen	-1	N
Totaal lasten	-63	N

Baten	Bedrag	V/N
Schuldhelpverlening: in 2021 is een bijdrage van derde voor de kosten maatschappelijke begeleiding opgenomen	14	V
Inkomensregelingen: betreft voorlopige bijgestelde bijdrage Rijk voor de BUIG	14	V
Overige verschillen	10	V
Totaal baten	38	V

Per saldo een nadeel van	-25	N
---------------------------------	------------	----------

Milieu

Portefeuillehouder: E. Heutink

Inleiding

Dit programma omvat de taakvelden:

- Afval
- Circulaire economie
- Klimaat en Duurzaamheid
- Klimaatadaptatie
- Wet Milieubeheer
- Riolering
- Begraafplaatsen

In het Raadsbrede Akkoord is opgenomen dat duurzaamheid de kern van het gemeentelijk beleid dient te zijn. In dit programma zijn vanuit dit akkoord in het hoofdstuk "Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen" onder andere beleidsvoornemens voor 2021 geformuleerd om afvalinzameling op zo 'n wijze te organiseren dat sprake is van balans tussen hygiëne, gebruiksgemak, milieurendement en esthetiek.

Ontwikkelingen

Afval

De notitie met de ontwikkelrichting, doelen en uitgangspunten voor het afvalbeleid is vastgesteld in 2019. Hierin is aangegeven te gaan voor optimalisatie van het huidige afvalstelsel. Het document dient als kader voor het nieuwe afvalbeleidsplan.

De betalingen vanuit het afvalfonds met betrekking tot de stroom Plastic, Blik en Drankkartonnen (PBD) worden per 2020 uitbetaald op basis van de door de eigen inwoners aangeleverde hoeveelheden. Hierop zit een kwaliteitscheck, waardoor de gemeente zich meer moet gaan richten op de kwaliteit van de afvalstroom.

In de afgelopen jaren is de afvalmarkt sterk in beweging geweest. Zo zijn onder meer de opbrengsten uit het oud papier gedaald en is recentelijk de afvalverbrandingsbelasting verhoogd. Ook hebben de corona maatregelen effect op de afvalketen. Doordat mensen meer vanuit huis werken is vanaf het tweede kwartaal 2020 (start effectieve corona maatregelen) de hoeveelheid huishoudelijk restafval gestegen. De volledige effecten zijn nog niet te overzien, maar verwacht wordt dat deze ontwikkelingen invloed gaan hebben op de gemeentelijke begroting en heffingen.

Naar verwachting is het Toekomstonderzoek van de gemeenschappelijke regeling CAW met de zeven CAW-gemeenten afgerond en beschikken gemeenten eigenstandig over de aandelen in HVC. Het CAW zet zich in voor afstemming in het aandeelhouderschap, het afvalbeleid en het beheer van de voormalige stortplaats te Westwoud.

Circulaire economie

Circulaire economie wordt in het aankomend jaar verder uitgewerkt. De gemeente zet in op onderbouwd beleid, waarbij de kosten en milieuvoordelen expliciet in kaart zijn gebracht. Ingezet wordt op inkoop (onder andere gebruik maken van milieukostenindicatoren), deeleconomie (bijvoorbeeld deelauto's of een gereedschapsbibliotheek) en kennisprojecten.

Klimaat en Duurzaamheid

Een flink aantal activiteiten voor het verduurzamen van de samenleving hebben vertraging opgelopen vanwege de Coronacrisis. Een deel van de eerder opgenomen activiteiten komen terug in deze begroting.

Het verduurzamen van de bedrijventerreinen is vertraagd door de Corona crisis. Gezamenlijk met de bedrijven is verder gewerkt aan de planvorming waardoor uitvoering wel verwacht wordt in dit planjaar. Daarnaast is de aanpak meerjarig en zal de komende jaren het gesprek met de bedrijven gevoerd blijven worden om naar invulling van verdere verduurzaming en tot aardgas-vrij te komen.

Voor de Regionale Energie Strategie (RES) wordt het eerste plan RES 1.0 gepresenteerd en voorgelegd aan de raad voor besluitvorming. Voor het opleveren van de RES is landelijk de planning aangepast.

Met het opstellen van de transitievisie warmte (TVW) is een start gemaakt in 2020. Het vorm geven aan de participatie is een belangrijke stap bij het opstellen. De uitdaging is om zoveel mogelijk inwoners te betrekken in dit proces. Uit vergelijkbare trajecten bij andere gemeentes blijkt dat het in deze fase van de planvorming lastig om grotere groepen inwoners betrokken te krijgen bij de totstandkoming van de TVW. De betrokkenheid wordt bij het maken van plannen op wijkniveau veel groter. In de TVW staat aangegeven wanneer het een logisch moment is om een wijk van het aardgas te halen. Op basis van deze planning wordt een start gemaakt met een wijkuitvoeringsplan(nen). In 2021 wordt de TVW afgerond en voorgelegd aan de raad ter besluitvorming.

De in het UP opgenomen pilot gas-loos is bij nader inzien te vroeg in de planning opgenomen. Er is tot op heden geen geschikte wijk of buurt in beeld om deze pilot te starten en het is belangrijk gebleken om eerst de TVW vast te stellen alvorens met de uitvoering in 1 specifieke wijk of buurt te starten. Uit landelijke opinie en pilots komt ook naar voren dat het aardgas vrij maken niet als een op zichzelf staande opgave maar het best geïntegreerd met de overige opgaves in het plangebied opgepakt kan worden. In 2021 wordt een pilot gestart om het gesprek hierover in een wijk te houden. Het aardgas-vrij maken van de woningen is hier dan wel belangrijk gespreksonderwerp. Doel is om te komen tot een wijkplan.

We breiden de communicatie over de ambitie om in 2050 tot een aardgas-vrije gemeente te komen verder uit. Hiermee wordt de bewustwording en naar verwachting ook de participatie verbeterd. Initiatieven van bewoners en bewonersgroepen op het gebied van duurzaamheid worden aangemoedigd en ondersteund. Het gesprek met bewoners en bedrijven wordt opgezocht om mogelijkheden voor verduurzaming te initiëren en uit te voeren

De rijksoverheid is ook op verschillende thema's wet en regelgeving aan het maken om de uitvoering van de energietransitie mogelijk te maken en verduurzaming te stimuleren. Deze wet- en regelgeving is richtinggevend en daarmee soms bepalend wat er straks kan en niet kan. Zie bijvoorbeeld de "Wet Collectieve Warmtevoorziening" (<https://vng.nl/wetsvoorstellen/internetconsultatie-wet-collectieve-warmtevoorziening>).

Klimaatadaptatie

In de Kadernota hebben we u al meegedeeld dat er vertraging ontstaan is ten opzichte van de oorspronkelijke planning. Dit als gevolg van de Corona maatregelen die ons gedwongen hebben het proces rond klimaatadaptatie anders te organiseren dan gepland. De planning is nu om in 2021 eerder genoemd beleid en uitvoeringsprogramma gereed te hebben. Zodra het uitvoeringsprogramma gereed is leggen we u deze voor. Daarin nemen we een financiële paragraaf op voor de (nog te bepalen) opgaven voortkomend uit de strategie.

Milieubeheer

Met de komst van de Omgevingswet (verwacht in 2022) zullen de gemeente ook een aantal extra taken naar zich toegeschoven krijgen op het gebied van bodem en ondergrond. Daar waar nu de provincie bevoegd gezag is voor de (chemische) bodemkwaliteit en beleid, wordt dit straks de gemeente. Om deze taken op een goede en transparante wijze over te dragen aan de gemeente initieert de provincie het project 'warme overdracht bodemtaken' waarin ook de omgevingsdienst participeert. De omgevingsdienst voert nu deze taken uit voor de provincie. Op moment van schrijven is er nog geen duidelijkheid over de financiële middelen die het rijk via het gemeentefonds beschikbaar zal stellen voor de overdracht van deze bodemtaken.

Bij de start van de omgevingsdienst in 2014 is in het bedrijfsplan opgenomen dat binnen 5 jaar na oprichting de omgevingsdienst met een voorstel moest komen over de toepassing van outputgerichte financiering. Eind 2019 is door het algemeen bestuur (AB OD NHN) een plan van aanpak vastgesteld om te komen tot een nieuw financieringsmodel. In 2020 wordt de structuur daarvoor opgezet, waarna de jaren 2021 en 2022 worden gebruikt als testfase en oplevering van een eindrapport. Op basis hiervan zal eind 2022 een definitief besluit kunnen worden genomen en zal naar verwachting per 1 januari 2023 het nieuw gekozen model volledig worden geïmplementeerd.

Nadat het asbestdakenverbod werd verworpen door de Eerste Kamer heeft de huidige minister Van Veldhoven gezocht naar een alternatief om de sanering van asbestdaken te versnellen. Dit heeft op 2 maart 2020 geresulteerd in de ondertekening van een samenwerkingsovereenkomst welke concrete activiteiten beschrijft over de thema's: bewustwording en communicatie, het asbestfonds, ontzorgen van gemeenten, koppelkansen, monitoring en veilige vereenvoudiging. De mogelijkheden die deze overeenkomst voor de gemeente biedt wordt regionaal en samen met de omgevingsdienst opgepakt.

Het Schone Lucht Akkoord 2020 (SLA) is een akkoord tussen de Rijksoverheid, 9 provincies en 36 gemeenten (waarvan 1 in Noord-Holland Noord: Uitgeest). In dit akkoord zijn gezamenlijke afspraken gemaakt zijn om de luchtkwaliteit te verbeteren. Het doel is om landelijk in 2030 gemiddeld minimaal 50% gezondheidswinst ten opzichte van 2016 te behalen. In Noord-Holland Noord wordt al voldaan aan de normen uit het Nationaal Samenwerkings- programma Luchtkwaliteit (NSL) die gelden voor luchtkwaliteit. Over een mogelijke en/of gewenste aansluiting bij het SLA door de gemeente Enkhuizen, wordt in het najaar van 2020 een peilnotitie aan uw raad voorgelegd. Uw richtinggevende uitspraak kan daarbij invloed hebben op deze begroting.

Verkeerslawaaï is de grootste bron van geluidhinder in Nederland. Het beleid van de landelijke overheid is erop gericht om het ontstaan van geluidhinder zoveel mogelijk te voorkomen, maar ook om geluidhindersituaties die al langer bestaan (< 01-01-1997) op te lossen. Dit is bekend onder de naam 'Sanering Verkeerslawaaï'. De gemeente is zelf verantwoordelijk voor de aanpak van deze geluidhindersituaties en na de actualisatie/opschoning van de saneringslijsten in 2017 hebben in Enkhuizen nog 29 woningen recht op geluidsanering. Voor de financiering is begin 2020 een voorbereidingssubsidie bij het rijk aangevraagd. Bij toekenning van deze subsidie zal 2021 in het teken staan van het opstellen van een uitgewerkt saneringsprogramma en het aanvragen van een vervolgsubsidie voor de volledige uitvoering van de maatregelen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Afval en Circulaire economie

Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Optimale afvalinzameling	Een juiste afweging van kosten, service en milieurendement	Opstellen nieuwe afvalbeleidsplan (UP, bijgesteld planjaar) inclusief inrichtingsplan ter verbetering inzameling binnenstad
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Duurzame economie van grondstoffen.	Bijdrage leveren aan optimaal gebruik van grondstoffen en hulpbronnen.	Circulaire economie meenemen in het inkoopproces.
		Zoeken naar mogelijkheden voor deeleconomie.
		Kennis uitwisselen met inwoners en bedrijven
	Optimalisatie samenwerking op het gebied van circulaire economie	Vanuit regie samenwerken binnen de SED en met externe partijen.

Klimaat en Duurzaamheid

Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Vormgeven aan de energietransitie SED	Transitie van aardgas naar andere warmtebronnen	Vaststellen van de Transitievisie Warmte (UP) Pilot "gas-loos" in wijk/buurt met kansen starten. Doel is het opstellen van een wijkplan waarin "gas-loos" is opgenomen. Hiermee wordt het "gas-loos" in samenhang gebracht met de overige ambities in de wijk. (Bijstelling UP) Vervolg onderzoek naar de mogelijkheden van Geothermie. Regionaal oppakken (UP).
	Verduurzamen van eigen organisatie	Onderzoek energie labels (UP) is afgerond. In 2021 verder met verduurzamen van gemeentelijke gebouwen en middelen
	Verhogen van het opwekken van duurzame energie	Opstellen RES 1.0 (UP, bijgesteld planjaar) Concretiseren van de zoekgebieden uit de RES NHN met betrokken partijen (participatie)
	Verduurzamen en besparen van energie	Pva energie neutraal WF (Onderdeel van uitvoering Pact van WF)

Klimaatadaptatie

Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Voorbereiding op de consequenties van de klimaatverandering.	Voorkomen (gevolgen van) wateroverlast en droogte.	De klimaatstresstest is uitgevoerd (UP).
Voldoen aan doelstellingen Nationaal Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie		Opleveren beleid en uitvoeringsprogramma voor ruimtelijke klimaatadaptatie (UP, bijgesteld planjaar)

Milieubeheer

Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Voorkomen onaanvaardbare milieurisico's	Bedrijven voldoen aan de milieuregels en leven deze na.	Uitvoering geven aan de VTH-strategie milieutaken Goed opdrachtgeverschap Omgevingsdienst NHN

Riolering

Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Voldoen aan zorgplichten op het gebied van stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater.	Doelmatig beheer van afvalwater, overtollig grondwater en regenwater	Acties uitvoeren conform het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) Enkhuizen

Begraafplaatsen

Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
De begraafplaatsen, op het vastgestelde kwaliteitsniveau brengen en houden.	Een hoog beeldkwaliteitsniveau.	Uitvoering geven aan de benodigde onderhouds-werkzaamheden en monitoren of aan het hoge beeldkwaliteits-niveau wordt voldaan.

Indicatoren

Afgeleid beleidsdoel	Prestatie indicatoren	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Optimale afvalinzameling	Restafval (kg/inw/jr) (VANG Doelstelling max 100 kg/inw/jr in 2020)	214	175	175*	150*	125*
	Afvalscheiding (VANG Doelstelling 75% in 2020)	63%	70%	70%*	70%*	75%*
Afvalstoffen heffing	Tarief meerpersoons-huishoudens	€ 418,53	€ 402	**	**	**
	Tarief éénpersoons-huishoudens	€ 298,14	€ 282	**	**	**
*Onder voorbehoud besluitvorming in het kader van het afvalbeleidsplan (GGP)						
**Wordt bepaald bij de vaststelling van de legesverordening.						
Energiebesparing en duurzaam energiegebruik	Duurzame energie productie	In de klimaatmonitor (landelijke website) zijn deze indicatoren voor Nederland opgenomen met een doorvertaling naar het gemeentelijk niveau. De totstandkoming van deze cijfers vergt enige tijd, waardoor de cijfers pas na twee jaar bekend worden. Inzicht in de trend is daardoor op deze plek in de begroting niet goed zichtbaar. Vanaf 2021 zal in de jaarrekening hierop expliciet worden gerapporteerd.				
	Energiebesparing sinds 2010 (doelstelling +2% per jaar)					
	Besparing CO2-uitstoot fossiele brandstof sinds 2010 (doelstelling 49% in 2030)					

Voorkomen onaanvaardbare milieurisico's	Naleving milieuregels bij 1e controle	63%	75%	75%	75%	75%
	Aantal milieuklachten	36	35	30	30	30
	Bestuurlijke handhaving	11	10	8	8	8
	Juridische houdbaarheid HH-beschikkingen	100%	95%	95%	95%	95%

Verplichte indicatoren

	Eenheid	Bron	Meest recent
Omvang huishoudelijk afval	Kg/inwoner	CBS	2018: 181
Hernieuwbare electriciteit	%	RWS	2018: 7,2

Met wie werken wij samen?

Centraal afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland (CAW)

Doelstelling en openbaar belang

Het doel van het CAW is uitvoering geven aan de omschreven taken en bevoegdheden zoals deze zijn opgenomen in de per 1 januari 2020 gewijzigde gemeenschappelijke regeling. Het CAW is verantwoordelijk voor de beleidsafstemming omtrent het afvalbeleid, afstemming op het gebied van het aandeelhouderschap en het beheer van de voormalige stortplaats Westwoud.

Activiteiten en ontwikkelingen

In deze begroting wordt uitgegaan van een verdere aanpassing van de taken en bevoegdheden op basis van besluitvorming m.b.t. de toekomst van de GR-CAW. Hiermee zijn de taken als volgt:

- I. het regionaal afstemmen van het vaststellen en (doen) uitvoeren van het beleid ten aanzien van huishoudelijke en andere afvalstoffen;
- II. het regionaal afstemmen van opdrachtgever- en aandeelhouderschap HVC
- III. het beheer van de voormalige stortplaats Westwoud

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

Doelstelling en openbaar belang

De OD NHN is een professionele opdrachtnemer die op een efficiënte manier en volgens geldende kwaliteitsstandaarden uitvoering geeft aan de opgedragen milieutaken op het gebied van de fysieke leefomgeving in Noord-Holland Noord..

Activiteiten en ontwikkelingen

De procedures rond adviezen, meldingen en vergunningaanvragen zijn in overwegende mate vraaggestuurd. Deze worden gevoed door (economische) ontwikkeling in de markt; initiatieven van burgers en bedrijven én de ambities van de eigenaren en opdrachtgevers. De

vergunningaanvragen worden binnen de wettelijke termijnen afgehandeld en meldingen worden beoordeeld op juistheid en volledigheid.

De afdeling Specialisme & Advies omvat de disciplines geluid, lucht, licht, bodem, klimaat, natuur en externe veiligheid. Met het bodeminformatiesysteem, een actuele versie van GeoMilieu met modules voor windturbines en zonebeheer, een GIS (ArcGis), EV-signaleringskaarten en geluidkaarten wordt de advisering adequaat en efficiënt uitgevoerd.

De afdeling Toezicht & Handhaving controleert of inrichtingen de milieuvoorschriften naleven, voorkomt asbestverspreiding bij saneringswerkzaamheden, beschermt de bodem tegen verontreinigingen, controleert de geluidsnormen bij evenementen, handelen handhavingsverzoeken en milieuklachten af en hebben een 24-bereikbaarheidsteam voor milieucalamiteiten.

Twee elementen uit de kadernota 2020 komen in 2021 tot resultaat.

- De samenwerking en de voorbereiding op de Omgevingswet wordt in 2021 verder vorm gegeven tussen de deelnemers, de OD NHN, de Vr NHN en de GGD.
- Met ingang van 1 januari 2021 wordt gestart met het werken volgens het principe van outputfinanciering. Er wordt nog niet daadwerkelijk afgerekend op basis van werkelijke afname, maar er volgt een monitoring om de gevolgen goed in beeld te brengen en te komen tot definitieve besluitvorming over de toekomstige financieringsvorm.

Wat mag het kosten?

Programma 6: Milieu	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Totaal lasten	4.440	4.410	4.355
Totaal baten	-4.757	-5.044	-5.250
Totaal saldo van baten en lasten	-317	-634	-895
Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0
Totaal mutaties reserves	0	0	0
Resultaat	-317	-634	-895

Toelichting op afwijkingen (baten en lasten)

Lasten	Bedrag	V/N
Lagere bijdrage SED; de bijdrage SED is voor 2021 € 12.720.000 en wordt op basis van de laatst bekende gegevens verhoudingsgewijs toebedeeld aan de taakvelden over de diverse programma's. Hierdoor is het dus mogelijk dat er per programma verschillen ontstaan ten opzichte van het voorgaande jaar.	52	V
Hogere kapitaallasten	-50	N
Hogere storting voorziening riolering: het taakveld riolering is 100% kostendekkend. Als er meer wordt uitgegeven dan ontvangen aan leges zal dit worden onttrokken aan de voorziening. Als er minder wordt uitgegeven dan ontvangen dan zal dit worden toegevoegd aan de voorziening. Zoals hierboven wordt omschreven zal er minder worden uitgegeven ten opzichte van 2020. Hierdoor zal er meer gestort moeten worden in de voorziening.	-35	N
Afvalinzameling; ten tijde van het opstellen van de begroting 2020 was de definitieve kostenprognose nog niet bekend. I.v.m. landelijk hogere verwerkingstarieven is deze post voor 2020 hoger uitgevallen dan begroot. Bij het vaststellen van de afvalstoffenheffing is overigens wel rekening gehouden met de hogere verwerkingskosten. Daarnaast is in 2020 een wijziging doorgevoerd in de kostenstructuur voor de inzameling van PBD. Hierdoor wordt de vergoeding van PBD op een andere post geboekt. Het overige deel wordt verklaard uit de in de DVO afgesproken indexaties, daling in de marktprijzen (inkomsten) van papier en textiel en stijging in de verwerkingskosten GFT. Eveneens wordt rekening gehouden met een lagere inzamelvergoeding voor PBD en hogere tonnages ingezameld afval door thuiswerken	-176	N
Incidenteel budget 2019: Klimaat en duurzaamheid en circulaire economie	269	V
Overige verschillen	-5	N
Totaal lasten	55	V

Baten	Bedrag	V/N
Rioolheffing; vanwege de indexatie van de tarieven van de rioolheffing overeenkomstig het GRP zal de opbrengst voor 2021 € 25.000 meer zijn dan 2020	29	V
Afvalinzameling; meer inkomsten afvalinzameling op basis van hogere kosten	179	V
Overige verschillen	-2	N
Totaal baten	206	V

Per saldo een voordeel van	261	V
-----------------------------------	------------	----------

Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling

Portefeuillehouder: E. Struijlaart

Inleiding

Met het programma voor deze beleidsvelden beoogt de gemeente Enkhuizen een evenwichtig en duurzaam kader te geven voor de inrichting en het gebruik van de ruimte.

Voor de huidige en toekomstige inwoners zal naar verwachting het geactualiseerde beleid leiden tot een uitkomst waarbij het aantal woningen en de gewenste kwaliteit passend is en aansluit bij hun behoefte. Hierbij is speciale aandacht voor kwetsbare groepen.

In het Raadsbrede Akkoord zijn onderwerpen benoemd waarvoor in de periode 2018-2021 initiatieven van het college worden verwacht. Hiermee komen we, in samenwerking met de regio, tot een toekomstbestendige woningvoorraad die aansluit op de behoefte. Hiermee wordt tevens voorzien in voldoende betaalbare huisvesting voor jongeren (zowel huur als koop).

Ontwikkelingen

Wonen (volkshuisvesting)

In de zomer van 2020 stelden we met de gemeenten in Noord-Holland noord een woondeal op die is aangeboden aan het rijk. In het najaar van 2020 sloten de gemeenten in West-Friesland een Woonakkoord met de provincie Noord-Holland. Onderdeel van het woonakkoord zijn acties die gezamenlijk en door gemeenten individueel uitgevoerd worden. Enkele onderdelen zijn:

In West-Friesland willen we de komende vijf jaar minimaal 900 woningen bouwen. Dit vraagt om het opvoeren en versnellen van de woningbouw.

Gemeenten en provincie gaan samenwerken met de markt om te komen tot een zo goed mogelijke woningbouwprogrammering. De gemeenten gaan na welke aspecten we nog aanvullend willen monitoren: naast de gegevens in het dashboard en de plancapaciteit, het monitoren van de doelen van het regionale afwegingskader.

De regio gaat, net als in 2018, in 2022 een woningbehoefte onderzoek uitvoeren. Indien nodig passen we gezamenlijk / in overleg het afwegingskader hierop aan. Zo houden we zicht op de actuele vraag van de inwoners van Westfriesland en daarbuiten. Hiervoor vragen we om een financiële bijdrage aan de provincie.

De regio verzoekt aan de provincie een bijdrage voor het programmamanagement voor de uitvoering van het woonakkoord.

Structuurschets Westfriesland 'Een Dijk van een Regio'

Begin 2017 is door alle gemeenteraden in de regio Westfriesland de Structuurschets vastgesteld. De Structuurschets is uitvoeringsgericht en biedt een uitnodigend verhaal dat

regionale partijen en initiatiefnemers verleidt om mee te bouwen aan de toekomst van de regio. Het is een structuurschets die niet alles vastlegt, maar ruimte en flexibiliteit biedt aan initiatieven van en gericht is op samenwerking tussen publieke, private en maatschappelijke partijen.

De Structuurschets vormt de basis voor nieuw op te stellen gemeentelijke omgevingsvisie- en plannen. Op deze manier wordt de Structuurschets geborgd in gemeentelijk beleid. Het opstellen van een gemeentelijke omgevingsvisie volgt uit het Plan van aanpak.

Als lobbydocument heeft de structuurschets zijn waarde bewezen. We hebben in de vastgestelde provinciale Omgevingsvisie NH2050 een extra hoofdstuk kunnen toevoegen: Sterke kernen, Sterke regio's. Dit hoofdstuk gaat uit van de potenties die elke kern of stad heeft en sluit naadloos aan op onze structuurschetsvisie 'vitale regio met onderscheidende kernen'. Hierin gaan we uit van de potenties van onze steden en dorpen om de leefbaarheid te behouden en te vergroten.

Implementatie Omgevingswet

In 2021 bereiden we ons intensief voor op de invoering van de Omgevingswet. De wet richt zich op het integraal beheer en de ontwikkeling van de leefomgeving. Wetten en lokale regels worden vernieuwd, we werken aan de integrale afweging die zowel bij kaders (Omgevingsvisie) en als bij de besluiten onder de Omgevingswet nodig is. En we geven daarbij ruimte aan de inbreng van inwoners en bedrijven.

Voor zover wij nu kunnen voorzien wordt de Omgevingswet per 1 januari 2022 van kracht. De gemeente Enkhuzen bereidt zich met een SED programma Invoering Omgevingswet hierop voor, waarbij belangrijke onderdelen specifiek voor de gemeente Enkhuzen inhoud worden gegeven. Deze voorbereiding van de invoering zal in 2021 de nodige aandacht van Gemeenteraad, College en organisatie vragen.

De doelen van de wet (integraal, initiatief gericht, sneller en inzichtelijker) willen we ook voor Enkhuzen realiseren. De kaders voor het beheer en de lange termijn ontwikkeling van de fysieke leefomgeving worden in de Omgevingsvisie beschreven. De verandering in regelgeving (het integreren van 26 wetten in 1 Omgevingswet) maakt een grote herschikking en actualisering van de gemeentelijke regels noodzakelijk. Deze zullen in het nieuwe Omgevingsplan uitgewerkt worden. We vernieuwen en verbeteren onze digitale informatie systemen. We ontwikkelen een cultuur en werkwijze waarin samenwerking (gemeente en maatschappij en initiatiefnemers) en integraal afwegen leidend worden, naast de waarborgen voor veiligheid en gezondheid.

De Gemeenteraad wordt intensief bij de ontwikkeling naar de Omgevingswet betrokken. Bij diverse producten (zoals de Omgevingsvisie) worden inwoners, belanggroepen en bedrijven betrokken.

Met eerdere besluiten heeft de Raad €684.000 voor de uitvoering van het programma Omgevingswet tot en met 2020 beschikbaar gesteld. Met deze begroting wordt voor 2021 € 192.000 gevraagd voor uitvoering van het programma.

Gommerwijk West West

Op 26 februari 2019 besloot de raad om een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen voor het maken van een uitwerkingsplan met nieuwbouwwoningen op basis van dit bestemmingsplan. Vervolgens is een stedenbouwkundige verkavelingsschets opgesteld, een aanzet gemaakt voor een beeldkwaliteitsplan en zijn de relevante omgevingsfactoren in beeld gebracht/onderzocht. Er is overleg gevoerd met het HHNK over peilverhoging van het water in dit gebied om dit bevaarbaar te maken en aan te sluiten op het bestaande vaar netwerk. Ten tijde van het opstellen van deze tekst zijn we in gesprek met de grondeigenaren om te komen tot aankoop van deze percelen. Eén grondeigenaar wil als ontwikkelende partij zijn positie behouden. Afhankelijk van het tempo van de verwerving (economische uitvoerbaarheid) kan of is het uitwerkingsplan in 2020 vastgesteld in de raad en staat het jaar 2021 in het teken van de voorbereidingen van het bouwrijp maken.

Op 24 september 2019 besloot de raad tot een partiële wijziging van het bestemmingsplan waardoor het regionale woonbeleid leidend is voor de plancapaciteit. Door deze wijziging kunnen ook (weer) woningbouwplannen elders in de stad gefaciliteerd worden (plannen met > 11 woningen). Eén grondeigenaar binnen het plangebied Gww heeft tegen dit besluit beroep ingediend. Dit beroep is ten tijde van het opstellen van deze tekst nog niet door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State behandeld.

Florapark / Westeinde

Een eerste principe schets is weliswaar gemaakt, maar het proces om tot onderlinge afspraken te komen over woningbouwprogramma, verkeersontsluitingen en de financieel-economische haalbaarheid daarvan, verkeert nog in een beginstadium.

Zilverstraat en Hoogstraat; herontwikkeling

Medio 2020 zijn de voorbereidende werkzaamheden van start gegaan. Er is een voorbereidingskrediet vastgesteld voor de plankosten en het inventariseren van de diverse belangen bij de omwonenden en stakeholders heeft plaatsgevonden. Begin 2021 ligt het programma van eisen en wensen ter besluitvorming voor aan de raad. Het jaar 2021 staat in het teken van de marktbenadering en de selectie van een partij als opmaat voor de planologische procedure.

Interbestuurlijk toezicht Wabo

De taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) hebben betrekking op de fysieke leefomgeving. Primair gaat het dan om de toestemmingen en toezichthoudende taken op basis van de Wabo. De provincie houdt toezicht op de wijze waarop toezicht en handhaving binnen de gemeente plaatsvindt. Dit wordt beschreven in het uitvoeringsprogramma en het jaarverslag.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

De wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) is qua invoeringsdatum gekoppeld aan de Omgevingswet. Dit betekent dat de geplande invoeringsdatum 1 januari 2022. In de loop van het jaar zal duidelijk worden wat de exacte uitwerking van de wet zal worden en welke gevolgen dat voor de gemeente heeft.

Recreatieoord Enkhuizer Zand

In het najaar van 2019 is voor dit gebied het bestemmingsplan vastgesteld. De provincie heeft voor het onderdeel vakantiepark een reactieve aanwijzing opgelegd. Verder zijn er een aantal beroepsschriften ingediend bij de Raad van State. Het jaar 2019 was het laatste seizoen voor de oude camping. De nieuwe camping is in 2020 in gebruik genomen. Op het moment van schrijven van deze begroting worden na intensief overleg met alle betrokken partijen het raadsvoorstel voorbereid voor het nemen van een herstelbesluit ter tegemoetkoming van de reactieve aanwijzing en de beroepsschriften. Wanneer het bestemmingsplan onherroepelijk in werking treedt worden de werkzaamheden voor de vernieuwde inrichting van het gehele openbare gebied opgestart.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Toekomstbestendige woningvoorraad tot stand brengen	Realiseren van aanvullingen die zorgen voor een evenwichtige woningvoorraad op de lange termijn van en voor woningzoekenden in de gemeente.	Het uitleggegebied GWW gefaseerd uitwerken op een manier die aansluit op de actuele en toekomstige woningbehoefte.
		De herontwikkeling van de Bloemenbuurt faciliteren.
		Potentiële (uitleg)locaties in beeld brengen.
Een evenwichtige en duurzame ruimtelijke ontwikkeling van Enkhuizen	Uitvoeringsprogramma: Realiseren van betaalbare huisvesting voor jongeren in zowel huur- als koopsector.	Faciliteren van Tiny Houses en zoeken naar aanvullende woonproducten om deze groep te bedienen.
		In 2021 wordt de planologische procedure afgerond voor het bestemmingsplan (uitwerking) van Gommerwijk-West-West en de werkzaamheden voor het bouwrijp maken voorbereid.
		Verkenning planologische woningbouw mogelijkheden van het gebied Westeinde-zuid.
		Planologische procedure voor de herontwikkelings-locatie Bierkade, Zilverstraat en Hoogstraat.
	Vergunningverlening	Planologische procedure voor de herontwikkeling van de Bloemenbuurt.
		In 2021 worden naar verwachting circa 100 Omgevingsvergunningen verleend, die voor het grootste deel betrekking hebben op kleine bouwactiviteiten waarbij soms ook toestemming wordt

		verleend om af te wijken van de regels uit het bestemmingsplan.
		Voor GWW verwachten we in 2022 voor de eerste fase omgevingsvergunningen voor woningbouw te verlenen.
		In plan Noord verwachten we dat er in 2021 als gevolg van enkele herstructureringsprojecten ongeveer 20 woningen geheel worden vernieuwd.
	Welstandsbeoordeling	Bouwplannen worden door welstand-commissie getoetst aan redelijke eisen van welstand
Vaststellen omgevingsvisie	Vaststellen van integrale visie op de fysieke omgeving van Enkhuizen tot 2035	Samen met inwoners, bedrijven en instellingen een omgevingsvisie opstellen
Implementatie Omgevingswet	Vanaf de inwerkingtreding van de omgevingswet, overeenkomstig de wet werken	Uitvoeren lopend implementatietraject (samen met Stede Broec en Drechterland)

Indicatoren

Passend woningaanbod voor elke inwoner

Indicatoren	nulmeting	norm	2021	2022	2023	2024
Aantal te bouwen woningen uitleglocatie		33-55 per jaar	0	0	50	100
Aantal te bouwen woningen inbreiding		20-30 per jaar	20	20	20	20

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Meest recent
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	2019: 207
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	2018: 2,5
Demografische druk	%	CBS	2020: 60
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	2020: 654
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	2020: 774

Met wie werken wij samen?

Archeologie Westfriese Gemeenten

Doelstelling en openbaar belang

Het doel van deze gemeenschappelijke regeling is om op beleidsmatig en uitvoerend niveau gezamenlijke belangen te behartigen op het gebied van archeologie.

Activiteiten en ontwikkelingen

Het uitbrengen van pre-adviezen (zgn. quickscans) om in geval van projectvoorbereiding een indicatie te geven of en zo ja in welke mate nader archeologisch onderzoek nodig is.

Tevens daar waar een opdracht wordt gegund door derden of de gemeente het onderzoek uitvoeren.

Wat mag het kosten?

Programma 7: Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Totaal lasten	1.745	2.334	1.715
Totaal baten	-333	-400	-442
Totaal saldo van baten en lasten	1.412	1.934	1.273
Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	-175
Totaal mutaties reserves	0	0	-175
Resultaat	1.412	1.934	1.098

Toelichting op afwijkingen (baten en lasten)

Lasten	Bedrag	V/N
Lagere bijdrage SED; de bijdrage SED is voor 2021 € 12.720.000 en wordt op basis van de laatst bekende gegevens verhoudingsgewijs toebedeeld aan de taakvelden over de diverse programma's. Hierdoor is het dus mogelijk dat er per programma verschillen ontstaan ten opzichte van het voorgaande jaar.	178	V
Omgevingswet	450	V
Overige verschillen	-9	N
Totaal lasten	619	V

Baten	Bedrag	V/N
Bouwleges	42	V
Totaal baten	42	V

Per saldo een voordeel van	661	V
-----------------------------------	------------	----------

Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Onder dit hoofdstuk vallen de baten en lasten die samenhangen met:

- lokale heffingen (OZB), bestedingen niet gebonden;
- algemene uitkering;
- dividend;
- nutsbedrijven;
- financiering
- onvoorzien

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen	Werkelijk 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lokale heffingen	3.909	4.241	4.700	5.304	5.948	6.026
Algemene uitkering	30.975	32.545	33.375	33.838	34.267	34.658
AU; stelpost BCF	0	42	42	42	42	42
AU; stelpost jeugd	0	0	0	390	390	390
AU; stelpost Voogdij 18+	0	0	379	379	379	379
Dividend	508	166	372	372	372	372
Nutsbedrijven	64	179	179	179	179	179
Financiering	2	-2	0	0	0	0
Overige baten	127	126	126	126		
Lasten onvoorziene uitgaven	0	-25	-25	-25	-25	-25
Totaal	35.585	37.272	39.148	40.605	41.551	42.020

Lokale heffingen

Lokale heffingen bestaan uit gebonden en niet gebonden heffingen.

Gebonden heffingen zijn niet vrij aanwendbaar en mogen maximaal kostendekkend worden geheven, zoals de afvalstoffenheffing en rioolheffing. Deze heffingen worden verantwoord op het programma waar ook de kosten worden gemaakt.

De niet gebonden heffingen zijn Onroerende Zaak Belasting (OZB), toeristenbelasting, gemakkelijkhedenretributie en precariobelasting. Deze belastingen zijn vrij aanwendbaar. Ook de baten inzake dwanginvordering worden in deze post meegenomen.

Het bedrag aan lokale heffingen in het overzicht hierboven is de netto verantwoording van de opbrengst (baten minus lasten). Dit wijkt af van de tabel in de paragraaf lokale heffingen waar alleen de baten zijn verantwoord.

In de OZB is in 2021, 2022 en 2023 ieder jaar een verhoging van de opbrengst van 10% meegenomen, vooruitlopend op de ombuigingsdiscussie bij de behandeling van de begroting

2021 op 10 november 2020. Bij de gebonden heffingen is een cumulatieve indexatie van 1,7% per jaar toegepast, conform de geformuleerde uitgangspunten in de Kadernota 2021-2024.

Algemene uitkering

In de begroting 2021 is een bedrag van € 33.375.000 opgenomen voor de algemene uitkering. De algemene uitkering in deze begroting is gebaseerd op de junicirculaire 2020. Voor 2021 zijn er extra middelen beschikbaar zijn gesteld voor jeugdzorg.

Conform een latere richtlijn mogen gemeenten ook extra middelen begroten voor de jaren 2022, 2023 en 2024. Dit is ook meegenomen in de meerjarenraming. Het gaat om een bedrag van € 390.000 per jaar. Deze is voor de jaren 2022, 2023 en 2024 opgenomen als stelpost.

Vanaf 1 januari 2022 vindt er een herijking van het gemeentefonds plaats. Het risico is aanwezig dat de gemeente minder geld via het gemeentefonds gaat krijgen dan nu het geval is.

Eveneens opgenomen als stelpost is de uitkering Voogdij 18+. In 2020 ontvangen wij hiervoor € 379.000. De verwachting is dat deze extra uitkering structureel wordt uitgekeerd.

Stelpost BTW compensatiefonds (BCF)

Het Btw-compensatiefonds (BCF) is ingevoerd in 2003. Gemeenten kunnen (een groot deel van) hun BTW kosten declareren bij het Btw-compensatiefonds. Doel van deze maatregel is om het inbesteden (geen BTW) en uitbesteden (wel BTW) bij gemeenten budgettair gelijk te schakelen. Het BCF is bij de start gevoed vanuit het gemeentefonds. In de septembercirculaire 2013 is met ingang van het uitkeringsjaar 2015 een plafond ingesteld voor het Btw-compensatiefonds (BCF). Dat werk als volgt. Er wordt een plafond ingesteld dat qua hoogte meegroeit met de normeringsmethodiek. Als de gemeenten onder het plafond blijven wordt de onderschrijding toegevoegd aan het gemeentefonds. Bij een overschrijding wordt een bedrag ter grootte van de overschrijding onttrokken aan het gemeentefonds.

In de raming van de algemene uitkering houden we rekening met een kleine onderschrijding van het BCF plafond. Er wordt rekening gehouden met een teruggave van de ruimte onder het BCF plafond van € 42.000.

Dividend

Dividend	Boekwaarde	Begrote inkomsten
163 Aandelen Stadsherstel	7.000	geen
130.650 aandelen BNG	296.000	372.000
124.198 aandelen Alliander	66.000	124.000
810 aandelen Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord	1.000	geen

Nutsbedrijven	Begrote inkomsten
Garantstelling HVC	55.000

Financiering	Boekwaarde	Begrote rente
<i>Van grootboek nationale schuld wordt jaarlijks rente ontvangen op uitstaande obligaties</i>		
Grootboekinschrijving 2,5%	58.000	1.455
Grootboekinschrijving 3,0%	2.000	67

Financiering

De Gemeente Enkhuizen heeft per 1 januari 2021 voor een bedrag van € 38.351.000 aan langlopende leningen aangetrokken, waarvan € 3.952.000 in het jaar wordt afgelost. De hiermee gepaard gaande rentelasten bedragen € 816.000. Dit is inclusief de rentekosten ad € 180.000 van in 2021 aan te trekken langlopende financiering voor een bedrag van € 12.000.000. Wat niet wordt gefinancierd met langlopende leningen, wordt betaald met kortlopende leningen en rekening-courant krediet. De rentelasten van deze kortlopende financieringen bedragen € 5.000. In onze gemeente hanteren wij het systeem van 'totaalfinanciering', dat wil zeggen dat niet per investering geld wordt aangetrokken, maar leningen worden afgesloten op basis van de totale financieringsbehoefte. De totale netto financieringslasten worden via het renteomslagpercentage aan de producten toegerekend op basis van de investeringen voor die producten. Overeenkomstig de aanbeveling van de commissie BBV wordt er in de begroting geen rekening gehouden met een rentevergoeding over het eigen vermogen.

Met wie werken wij samen

Alliander N.V.

Doelstelling en openbaar belang

Alliander is een netwerkbedrijf. Zij moeten zorgen voor een betrouwbare, betaalbare en bereikbare energievoorziening in een groot deel van Nederland.

Activiteiten en ontwikkelingen

De overgang naar een duurzame energievoorziening brengt nieuwe technische uitdagingen en nieuwe wensen van klanten met zich mee. In nauwe samenwerking met onder andere gemeenten, provincies en woningcorporaties vertaalt Alliander wensen, mogelijkheden en kaders in beleid en planning om de dagelijkse energievoorziening nu en in de toekomst te blijven garanderen.

Via de Regionale Energiestrategieën (RES) geven ze invulling aan de afspraken uit het Klimaatakkoord. Alliander N.V. is, samen met de partners in de RES, ervoor verantwoordelijk om een optimale duurzame energievoorziening te ontwerpen en realiseren.

Bank Nederlandsche gemeenten (BNG)

Doelstelling en openbaar belang

De uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. Draagt bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Activiteiten en ontwikkelingen

De uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. Draagt bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Overhead

Overhead moet centraal begroot en verantwoord worden in de begroting en in de jaarstukken. Onder overhead wordt verstaan het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primair proces. Enkele voorbeelden zijn: leidinggevenden primaire proces, communicatie, juridische zaken, bestuurszaken, bestuursondersteuning, facilitaire zaken, ICT, huisvesting en financiën, toezicht en controle op de eigen organisatie.

Het uitgangspunt is dat kosten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taakvelden/activiteiten. In het BBV worden baten en lasten van overhead niet onder de afzonderlijke beleidsprogramma's geregistreerd, maar centraal onder een afzonderlijk taakveld.

In onderstaand overzicht wordt weergegeven hoe het bedrag voor overhead in 2021 is opgebouwd:

Ontwikkelingen

Communicatie

We vertalen gemeentelijk beleid naar een heldere boodschap/uitleg voor inwoners en ondernemers. Deze boodschap verspreiden we via allerlei laagdrempelige kanalen zoals:

- social media
- onze uitingen via de regionale pers
- gemeentenuws in huis-aan-huis krant
- gemeentelijke website
- papieren en digitale gemeentegids

De gemeente betreft inwoners op verschillende manieren bij besluitvorming, bijvoorbeeld met enquêtes, inspraakbijeenkomsten of interactieve beleidsvorming.

Ontwikkeling

Ontwikkelgebieden zijn sociale media, digitaliseren van communicatie- en onderzoeksmiddelen en het gebruik van film. In 2021 zetten we in op het vereenvoudigen van onze schriftelijke communicatie

Juridische zaken

Juridische Zaken draagt zorg voor de juridische kwaliteit en juridische control binnen de organisatie. We bieden ondersteuning voor een correcte besluitvorming, analyseren juridische risico's en dekken deze zo nodig af. JZ is tevens verantwoordelijk voor de afhandeling van klachten, Wob-verzoeken, bezwaar- en beroepszaken. We streven ernaar klachten vroegtijdig informeel af te handelen door in te zetten op persoonlijk contact met de betreffende klager.

Met wie werken we samen?

SSC DeSom (ICT)

Doelstelling en openbaar belang

Het bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige en een doelmatige uitvoering door het SSC van de door de gemeenten opgedragen uitvoerende taken en de ondersteuning in brede zin op het terrein van de ICT en het creëren van de voorwaarden voor een efficiënte bedrijfsvoering en een efficiënte en klantgerichte dienstverlening.

Activiteiten en ontwikkelingen

In 2021 wordt de ICT-infrastructuur verder doorontwikkeld, gebaseerd op de ontwikkelde Cloud architectuur met een bijbehorende ICT-beheerorganisatie. De oude infrastructuur kan dan worden ontmanteld.

Wat mag het kosten?

Overhead

	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
Overhead	5.397.000	
Huisvesting	120.000	
ICT DeSom	58.000	
Ondersteuning organisatie	127.000	
Communicatie	71.000	
Juridische zaken	28.000	
Algemene kosten bedrijfsvoering	373.000	2.000
	6.174.000	2.000

Programma:	Rekening	Begroting	Begroting
Overhead	2019	2020	2021
Totaal lasten	5.989	6.064	6.174
Totaal baten	-1.338	-2	-2
Totaal saldo van baten en lasten	4.651	6.062	6.172
Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0
Totaal mutaties reserves	0	0	0
Resultaat	4.651	6.062	6.172

Toelichting op afwijkingen (baten en lasten)

Lasten	Bedrag	V/N
Hogere bijdrage SED; de bijdrage voor de SED is voor 2021 € 12.720.000 en wordt op basis van de laatst bekende gegevens verhoudingsgewijs toebedeeld aan de taakvelden over de diverse programma's. Hierdoor is het dus mogelijk dat er per programma verschillen ontstaan ten opzichte van het voorgaande jaar.	-438	N
Incidenteel budget 2020 ondersteuning organisatie	513	V
Kosten huisvesting; het nadeel wordt veroorzaakt door de verschuiving van de huisvestingskosten van programma 1 Bestuur en Ondersteuning naar Overhead	-120	N
Bijdrage DeSom; de bijdrage aan SSC DeSom is in 2021 overgeheveld van Programma 1 Bestuur en Ondersteuning naar Overhead	-58	N
Overige verschillen	-7	N
Totaal lasten	-110	N

Baten	Bedrag	V/N
Overige verschillen	0	
Totaal baten	0	

Per saldo een nadeel van	-110	N
---------------------------------	-------------	----------

Vennootschapsbelasting

Voor het jaar 2021 wordt rekening gehouden met een nihil last. Met een deel van de activiteiten wordt geen onderneming gedreven doordat niet wordt voldaan aan één of meerdere ondernemingscriteria. Een deel van de activiteiten wordt wel als ondernemersactiviteit gezien. Het resultaat behaald van de meeste van deze activiteiten is echter vrijgesteld van belastingen. Indien de Belastingdienst van mening is dat de vrijstelling niet van toepassing is, dan is de gemeente wel belasting verschuldigd. De Vpb-last van resultaten uit de grondexploitaties wordt bij de jaarrekening berekend. Het verschuldigde bedrag zal naar verwachting gering zijn en zal niet leiden tot een materiële last voor de gemeente.

Onvoorzien

De post onvoorzien wordt in de begroting opgenomen voor uitgaven waarmee tijdens het opmaken van de begroting (in de zomer) geen rekening kon worden gehouden. Hiervoor wordt jaarlijks een bedrag van € 25.000 opgenomen.

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

In de Gemeentewet en in enkele bijzondere wetten is geregeld welke lokale heffingen de gemeente aan de inwoners en bedrijven mag opleggen. De raad bepaalt welke van die heffingen daadwerkelijk worden geheven.

De gemeente Enkhuizen kent de volgende lokale heffingen:

- belastingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. Hiertoe behoren de onroerendezaakbelastingen (OZB), toeristenbelasting en precariobelasting.
- belastingen om kosten mee te verhalen: de heffingen en rechten. De opbrengst is niet vrij besteedbaar, maar is gerelateerd aan de betreffende gemeentelijke zorgplicht of specifieke dienstverlening. Hiertoe behoren de rioolheffing, afvalstoffenheffing, secretarieleges, leges omgevingsvergunningen, begrafenisrechten, marktgelden, havengelden, reinigingsrechten en gemakkelikhedenretributie.

De paragraaf lokale heffingen bevat op grond van artikel 10 BBV ten minste:

- de geraamde inkomsten
- het beleid ten aanzien van lokale heffingen
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd
- een aanduiding van de lokale lastendruk
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Geraamde inkomsten

In de onderstaande tabel staan de verwachte opbrengsten van de lokale heffingen in 2021. Het totaal aan opbrengsten van belastingen en heffingen bedraagt € 11,6 miljoen in 2021.

Belastingen	Begroting 2020	Begroting 2021
Onroerende-zaakbelastingen op woningen (eigenaren)	1.755	1.967
Onroerende-zaakbelastingen op niet-woningen (eigenaren)	1.186	1.329
Onroerende-zaakbelastingen op niet-woningen (gebruikers)	909	1.020
Roerende-zaakbelasting	2	2
Precariobelasting	50	50
Forensenbelasting	90	92
Toeristenbelasting	380	427
Totaal	4.372	4.887

Heffingen	Begroting 2020	Begroting 2021
Secretarieleges	308	219
Leges omgevingsvergunningen	372	414
Begravenisrechten	234	238
Rioolheffing	1.735	1.765
Parkeervergunningen	151	153
Afvalstoffenheffing	2.903	3.147
Staangelden markten	11	12
Haven- en liggelden	545	554
Overige heffingen	68	70
Vermakelijkhedenretributie	130	132
Totaal	6.457	6.704

Beleid ten aanzien van lokale heffingen

In deze begroting is het gematigde beleid voortgezet. In algemene zin komt het er op neer dat jaarlijks een stijgingspercentage wordt doorgevoerd ter grootte van het inflatiepercentage. Dit is in 2021 bepaald op een stijging van 1,7 %. Wel wordt er in de meerjarenraming rekening gehouden met de resultaten van de ombuigingen met betrekking tot de gemeentelijke belastingen. De tarieven van 2021 zijn niet in deze begroting opgenomen. Dat komt omdat de vaststelling van de begroting in november plaatsvindt en het vaststellen van de tarieven in december van dit jaar.

Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Onroerendezaakbelasting (OZB)

De OZB wordt geheven van onroerende zaken, die binnen de gemeente zijn gelegen. Dit gaat om een gebruikersbelasting en eigenarenbelasting op niet-woningen (dit zijn vooral kantoor- en bedrijfspanden) en een eigenarenbelasting op woningen.

De tarieven voor de onroerendezaakbelastingen (OZB) worden berekend naar een percentage van de WOZ waarde van het onroerend goed in de gemeente. Bij het bepalen van dit tarief wordt een relatie gelegd met de waardeontwikkeling van het onroerend goed. Voor de onroerendezaakbelastingen geldt als uitgangspunt dat de tarieven stijgen met het inflatiepercentage. Daarnaast is bij de bepaling van het tarief rekening gehouden met de totale waardeontwikkeling van het onroerend goed in de gemeente.

De waarderingsgrondslag voor de OZB-aanslagen van 2021 is de WOZ-peildatum 1-1-2020. Op basis van de prognoses van het taxatiebureau is de verwachting dat de waardeontwikkeling van woningen 9 % bedraagt. Voor niet- woningen wordt uitgegaan van een marktontwikkeling van 0,5%. Om uit te komen op de door de raad vastgestelde opbrengstenstijging worden de tarieven per heffingseenheid aangepast.

Roerende-zaakbelasting

Deze belasting wordt geheven over de waarde van roerende woon- en bedrijfsruimten gelijk aan de belasting die wordt geheven over de waarde van onroerende woon- en bedrijfsruimten (de OZB). Daarom wordt deze belasting ook wel Roerende-zaakbelasting (RZB) genoemd. Omdat deze belasting zorgt voor een gelijke behandeling van woon- en bedrijfsruimten (ongeacht of deze roerend dan wel onroerend zijn) ligt het voor de hand dat voor deze belasting dezelfde tarifiering geldt als voor de OZB. Ook hierbij wordt het tarief vastgesteld als een percentage van de waarde.

Precariobelasting

Pecario is een vergoeding voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond/provinciegrond. In Enkhuizen worden alleen terrassen in de heffing betrokken.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting is bedoeld om mensen die wel gebruik maken van de gemeente maar geen inwoner zijn, mee te laten betalen aan de gemeentelijke voorzieningen. De inkomsten die gegenereerd worden uit de heffing komen ten gunste van de algemene middelen. In Enkhuizen is ervoor gekozen om (een deel van) de inkomsten te gebruiken om het voorzieningenniveau voor de toeristen te handhaven.

De belasting is geheven van degene die verblijf biedt. De aanbieder kan dit bij degene die overnacht in rekening brengen. De gemeente probeert op alle mogelijke wijze alle aanbieders in de gemeente te bereiken en in de toeristenbelasting te betrekken. Zo vragen wij gegevens op bij de VVV en zijn wij afnemers van het boekje Vrienden op de fiets. Ook wordt de plaatselijke krant doorgenomen, zoeken we op internet en wordt er regelmatig een rondje door de stad gefietst.

Leges

Leges zijn betalingen aan de gemeente waar een individueel aanwijsbare tegenprestatie van die gemeente tegenover staat. Het gaat om een bedrag dat moet worden betaald aan de gemeente voor het gebruik van hun diensten of producten. De leges worden geheven van de aanvrager van de dienst dan wel van degene ten behoeve aan wie de dienst is verleend.

De leges mogen per titel maximaal 100% kostendekkend zijn. Hieronder vindt u een overzicht met betrekking tot de kostendekkendheid van de leges.

In de Kadernota 2020 is het uitgangspunt geformuleerd dat deze in 2020 100% kostendekkend zijn. Hoewel dit technisch mogelijk is, zijn er bij de uitvoering twijfels over de politieke wenselijkheid, daar dit in de praktijk betekent dat sommige leges verdrievoudigd moeten

worden. Zo is de kostendekking binnen titel 3 ruim 36%. Om hier te komen tot 100% moeten deze leges bijna verdrievoudigd worden.

Titel 1 Algemene dienstverlening		Lasten	Baten	Dekking
hoofdstuk	1 Burgerlijke stand	49.177	38.377	78,04%
hoofdstuk	2 Reisdocumenten	101.819	83.586	82,09%
hoofdstuk	3 Rijbewijs	92.374	75.370	81,59%
hoofdstuk	4 Verstrekkingen uit de basisregistratie personen	9.419	5.444	57,80%
hoofdstuk	9 Overige publiekszaken	10.181	7.874	77,34%
hoofdstuk	16 Kansspelen	4.381	2.727	62,25%
hoofdstuk 17	Kinderopvang	3.287	3.898	118,59%
hoofdstuk 18	AVOI	17.646	15.575	88,26%
Kostendekking Titel 1		288.284	232.851	80,77%

Titel 2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning		Lasten	Baten	Dekking
hoofdstuk	3 Omgevingsvergunning	416.371	413.234	99,25%
hoofdstuk	10 Reclame	1.342	947	70,57%
Kostendekking Titel 2		417.713	414.181	99,15%

Titel 3 Europese dienstenrichtlijn		Lasten	Baten	Dekking
hoofdstuk	1 Horeca	14.462	20.001	138,30%
hoofdstuk	2 Organiseren evenementen of markten	66.826	9.515	14,24%
Kostendekking Titel 3		81.288	29.516	36,31%

*Samenvatting titel
1,2 en 3*

Recapitulatie Titel 1,2 en 3		Lasten	Baten	Dekking
Kostendekkendheid Titel 1		288.284	232.851	80,77%
Kostendekkendheid Titel 2		417.713	414.181	99,15%
Kostendekkendheid Titel 3		81.288	29.516	36,31%
Kostendekkendheid totale tarieventabel		787.285	676.548	85,93%

Begraafplaatsrechten

Grafrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor door de gemeente verleende diensten in verband met de begraafplaats. Daarbij mogen de baten niet hoger zijn dan de kosten. Het tarief mag maximaal 100% kostendekkend zijn.

Rioolheffing

De rioolheffing wordt geheven van de gebruiker van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De uitgangspunten voor de heffing zijn het GRP (Gemeentelijk Riolerings Plan) en volledige kostendekking.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen met betrekking tot de kostendekkendheid van de rioolheffing:

Bedragen * € 1.000	2021
Kosten riolering	1.395
Inkomsten riolering (exclusief heffingen)	
Netto kosten riolering	1.395
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	189
BTW	181
Totale kosten	1.765
Opbrengst heffingen	1.765
Dekking	100%

Afvalstoffenheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn afhankelijk van de kosten die voortkomen uit de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met HVC en de overige activiteiten, zoals beleidsontwikkeling en inningskosten, die geheel of gedeeltelijk zijn toe te wijzen aan de zorgplicht voor de inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. Tevens wordt rekening gehouden met de doorwerking van het BTW-compensatiefonds. Er wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid. In de nog separaat vast te stellen Verordening afvalstoffenheffing Enkhuizen 2021 worden de definitieve tarieven opgenomen.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen met betrekking tot de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing.

Bedragen * € 1.000	2021
--------------------	------

Kosten afvalinzameling	2.503
Inkomsten afvalinzameling (exclusief heffingen)	95
Netto kosten afvalinzameling	2.408

Toe te rekenen kosten:

Overhead	60
BTW	515
Overige toe te rekenen kosten	293
Totale kosten	3.276
Opbrengst heffingen	3.147

Dekking	96,06%
----------------	---------------

Reinigingsrecht

Een bedrijf betaalt reinigingsrecht wanneer met huisvuil vergelijkbaar bedrijfsafval aan de straat wordt gezet of in (haven)containers wordt aangeboden. Vrijstelling van deze heffing wordt alleen verleend op verzoek en wanneer wordt aangetoond dat het bedrijf zelf zorgdraagt voor de afvoer van afval dan wel een overeenkomst heeft met een afvalinzamelaar.

Bedrijfsafval wordt niet opgehaald door HVC met uitzondering van het gebied in de gemeente waar het huisvuil in zakken wordt aangeboden. Wel is het bedrijfsafval beperkt tot het zogenaamde KWD (kantoor, winkel en detailhandel) afval wat in samenstelling en hoeveelheid overeenkomt met huishoudelijk afval.

Door HVC wordt bij het ophalen van het huisvuil gecontroleerd op het onjuist aanbieden van bedrijfsafval. Bij een overtreding wordt in overleg met de gemeente gehandhaafd.

Marktgelden

Voor het innemen van een standplaats om daarop zaken of voorwerpen te plaatsen, uit te stallen of te verkopen tijdens de weekmarkt, jaarmarkten, braderieën, themamarkten of andere evenementen worden onder de naam 'marktgelden' rechten geheven.

Haven- en liggelden

Onder de naam 'havengelden' worden rechten geheven voor het gebruik van de haven, door vaartuigen niet zijnde woonschepen. Onder de naam 'liggelden' worden rechten geheven voor het innemen van een ligplaats door woonschepen.

Vermakelijkhedenretributie

Met deze retributie wordt een bijdrage gevraagd aan organisaties die vermaak bieden voor de voorzieningen die de gemeente treft voor de bezoekers van de vermakelijkheid. De gemeente ontvangt namelijk voor toeristen geen bijdrage via de Algemene uitkering. Voor overnachtende toeristen is een toeristenbelasting ingevoerd.

Forensenbelasting

Forensenbelasting wordt geheven van degene die voor zichzelf of voor zijn gezin meer dan 90 dagen per jaar een gemeubileerde woning beschikbaar houdt zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben. Onder gemeubileerde woningen vallen ook zomerhuisjes, chalets en caravans.

Een aanduiding van de lokale lastendruk

Het Coelo (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) heeft de cijfers van de gemeentelijke belastingdruk voor 2020 bekendgemaakt. Tot de gemeentelijke woonlasten worden gerekend de bedragen die huishoudens betalen aan OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in Nederland bedraagt € 776.

Onderstaande tabel laat zien wat de gemiddelde bruto woonlasten van de omringende gemeenten zijn. De gemeente met de laagste gemiddelde lastendruk in onze regio staat op nummer één in de rangorde.

Rangorde	Gemeente	Bruto woonlasten eenpersoonshuishouden		Bruto woonlasten meerpersoonshuishouden	
		2020	2019	2020	2019
1	Koggenland	€ 582	€ 618	€ 663	€ 713
2	Hoorn	€ 645	€ 657	€ 733	€ 750
3	Enkhuizen	€ 654	€ 659	€ 774	€ 779
4	Drechterland	€ 681	€ 679	€ 786	€ 784
5	Medemblik	€ 680	€ 712	€ 763	€ 808
6	Opmeer	€ 736	€ 738	€ 833	€ 837
7	Stede Broec	€ 800	€ 745	€ 920	€ 865

Conclusie

Op basis van de aangegeven cijfers dalen de woonlasten voor gezinnen in Enkhuizen in 2020 met 0,5%. Uit deze cijfers blijkt dat de gemeente Enkhuizen voor deze regio een gemiddelde lastendruk kent en iets onder het Nederlandse gemiddelde zit met gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden van € 776.

Kwijtschelding

Als een belastingplichtige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend.

Systematiek kwijtscheldingsberekening

Voor beantwoording van de vraag of een belastingschuldige voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding in aanmerking komt, vindt een vermogens- en een inkomenstoets plaats. Met de vermogenstoets wordt bekeken of er op het moment van de aanvraag voldoende middelen (bezittingen) aanwezig zijn om de openstaande belastingschuld te betalen. Zijn deze middelen aanwezig, dan wordt geen kwijtschelding verleend. Ontbreken deze middelen of zijn deze onvoldoende, dan wordt met de inkomenstoets gekeken of er in de nabije toekomst alsnog betalingscapaciteit ontstaat waaruit de belastingschuld kan worden voldaan.

Samenwerking

De gemeente heeft voor de behandeling van kwijtscheldingsverzoeken een samenwerkingsverband gesloten met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). Indien iemand in aanmerking wil komen of denkt te komen voor kwijtschelding van gemeentelijke heffingen of waterschapsbelastingen, kan worden volstaan met het indienen van een kwijtscheldingsverzoek bij één van deze twee organisaties. De organisatie waar het verzoek wordt ingediend, zorgt ervoor dat het verzoek tevens bij de andere organisatie wordt behandeld.

Wat kan worden kwijtgescholden?

De gecombineerde belastingaanslag (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) komt in aanmerking voor kwijtschelding. Hieraan verwante kosten, zoals aanmanings- en dwangbevelkosten, kunnen eveneens worden kwijtgescholden. Grafrechten komen ook in aanmerking voor kwijtschelding.

Raming hoogte kwijtschelding

In 2021 wordt rekening gehouden met € 198.000 aan kwijtschelding voor OZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing en grafrechten.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn er nodig om alle risico's op te kunnen vangen). Beide komen in het vervolg van deze paragraaf aan de orde.

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat op grond van artikel 11 BBV ten minste:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit
- een inventarisatie van de risico's
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's
- een kengetal voor de:
 - netto schuldquote
 - netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
 - solvabiliteitsratio
 - grondexploitatie
 - structurele exploitatieruimte
 - belastingcapaciteit.
 - een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Inleiding

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn er nodig om alle risico's op te kunnen vangen). Beide komen in het vervolg van deze paragraaf aan de orde.

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat op grond van artikel 11 BBV ten minste:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit
- een inventarisatie van de risico's
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's
- een kengetal voor de:
 - netto schuldquote
 - netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
 - solvabiliteitsratio
 - grondexploitatie
 - structurele exploitatieruimte
 - belastingcapaciteit.
 - een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel middelen beschikbaar zijn om eventuele risico's op te kunnen vangen. De volgende onderdelen maken deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit:

- de onbenutte belastingcapaciteit
- onvoorzien
- vrij aanwendbare reserves
- stille reserves

Berekening weerstandscapaciteit

Onbenutte belastingcapaciteit	€ 902
Onvoorzien	€ 25
Totaal structureel	€ 927
 Vrij aanwendbare reserves	 € 4.365
Stille reserves	€ 0
Totaal incidenteel	€ 4.365

Totale weerstandscapaciteit	€ 6.219
------------------------------------	----------------------

Onbenutte belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller deze in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of dat er ruimte is voor nieuw beleid. Wanneer het berekende gemiddelde OZB-tarief voor de gemeente lager is dan het percentage voor toelating tot artikel 12 is er in principe sprake van een onbenutte belastingcapaciteit. In de onderstaande tabel is bij benadering aangegeven welke opbrengst deze verhoging genereert. Er is voor gekozen het verschil in percentage te vermenigvuldigen met de WOZ-waarde van woningen + de WOZ-waarde van niet-woningen.

OZB-percentage van de Woz-waarde voor toelating art.12	0,1809%
Werkelijk gewogen % Woz-waarde gemeente	0,1466%
Vershil	0,0343%
Onbenutte belastingcapaciteit (in euro's)	902.000

Post onvoorzien

Jaarlijks wordt een bedrag van € 25.000 voor onvoorziene uitgaven opgenomen.

Vrij aanwendbare reserves

Alleen de algemene reserves worden gekwalificeerd als vrij aanwendbaar en worden meegenomen in de berekening van de incidentele weerstandscapaciteit. Eerder werden ook de bestemmingsreserves waarvan de raad de bestemming vrijelijk kan wijzigen meegerekend. Volgens het nieuwe toezichtkader van de provincie is dat niet meer toegestaan omdat de raad aan deze reserves een bestemming heeft gegeven. Hierdoor zijn deze reserves in de ogen van de toezichthouder niet vrij besteedbaar. Om die reden is de reserve stadsuitleg niet meer in de berekening van de incidentele weerstandscapaciteit meegenomen. De stand van de reserve stadsuitleg bedraagt per 31-12-2021 € 901.000.

De stand van de algemene reserves per 31-12-2021 is € 4.365.000.

Stille reserves

Stille reserves hebben te maken met activa die te laag of tegen nul euro zijn gewaardeerd. De stille reserves maken alleen deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit als de betrokken activa op korte termijn (binnen 1 jaar) verkoopbaar zijn, verkoop van de stille reserves niet leidt tot een gat in de gemeentebegroting en verkoop de taakuitoefening van de gemeente niet aantast. De stille reserves waarderen wij praktisch gezien op € 0.

Risicomanagement

Aanleiding en achtergrond

De gemeente voert een actief beleid op de beheersing van de risico's die we gezamenlijk lopen. Door een scherp inzicht in de actuele risico's worden de betrokken partijen in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen.

Het uitgangspunt voor de deelnemende gemeentes in de SED organisatie is dat de gemeenschappelijke regeling, de rekeningresultaten volledig afwikkelt op de deelnemende gemeenten. De gemeenschappelijke regeling kent, als beschikbare weerstandscapaciteit, geen reserves. Voor de beschikbare weerstandscapaciteit kan alleen de post onvoorzien worden meegenomen. Indien zich dus tegenvallers voordoen die niet opgevangen kunnen worden in de reguliere begroting of uit de post onvoorzien komen deze tegenvallers ten laste van de gemeenten. In evenredigheid van de verdeelsleutel dient deze benodigde weerstandscapaciteit meegenomen te worden in de jaarrekening van onze gemeente als risico's bij de verbonden partij.

Risico's

Volgens de toelichting op artikel 11 BBV zijn de risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen de risico's die niet anderszins te ondervangen zijn. Reguliere risico's - risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn - maken geen deel uit van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen. Hiervoor zijn immers verzekeringen afgesloten of voorzieningen voor gevormd.

De risico's worden tweemaal per jaar, conform AO/IB-plan 2019, door AO/IB geïnventariseerd met alle verantwoordelijke afdelingshoofden, teamleiders en specialisten. In de gemeentelijke begroting van 2021 zijn 18 risico's opgenomen. De bedrijfsvoering risico's zijn risico's voor de SED organisatie.

Om een risico te kunnen analyseren en beoordelen worden de kans op het risico (percentage waarschijnlijkheid) en de gevolgen van het risico (impact) voor de organisatie bepaald.

De kansberekening wordt onderverdeeld in vijf niveaus. Deze kunnen als volgt worden uitgelegd:

Klasse	Kans	Percentage
1	< of 1x per 10 jaar	10%
2	1x per 5-10 jaar	30%
3	1x per 2-5 jaar	50%
4	1x per 1-2 jaar	70%
5	1x per >	90%

De klassen van impact zijn als volgt:

Klasse impact

5	=	> € 500.000
4	=	> € 100.000 < € 500.000
3	=	> € 50.000 < € 100.000
2	=	> € 25.000 < € 50.000
1	=	< € 25.000
0	=	Geen geldgevolgen

Door de kans en impact in klassen te verdelen, kunnen beide aan een score worden verbonden. Op grond van de beleidsnota worden in het risico-overzicht alleen de risico's met een score van 15 of hoger gepresenteerd. Onderaan de tabel is het totaalbedrag voor de overige risico's opgenomen.

Niet alle geïnventariseerde risico's zijn terug te vinden in de tabel. Sommige risico's hebben geen financiële consequenties, denk bijvoorbeeld aan imagoschade.

Deze risico's, geïnventariseerd medio juni 2020, met een hoge kans x effect, zijn in de onderstaande tabel nader uiteengezet. Daarbij is onderscheid gemaakt in de beschrijving van het risico en de getroffen/gewenste beheersmaatregel. De kolom daarnaast geeft het maximaal financieel gevolg in duizenden euro's. Vervolgens wordt de kans en impact weergegeven. De laatste kolom geeft inzicht in het beslag dat het risico legt op de benodigde weerstandscapaciteit. De risico's zonder hoge kans x effect zijn opgenomen onder "overige risico's".

Onderwerp	Volledige beschrijving risico	Genomen beheersmaatregel(en)	Bedrag impact	Kans op optreden		Impact
Onrechtmatigheid	Financieel risico, omdat de gemeenten financieel garant staan voor de GR SED.	Doornemen van de begrotingen en jaarrekeningen van de GR SED en het opnemen van de paragraaf gemeenschappelijke regelingen in de begroting en jaarrekening.	€ 150.000	4	4	€ 105.000
Uitblijven verkoop objecten	Extra onderhoudskosten door het niet (tijdig) realiseren van de verkoop van diverse objecten. Bij het opstellen van de meerjaren onderhoudsplannen is de verkoop van diverse objecten meegenomen als besparing.	Er zijn diverse panden te koop gezet via makelaars en gesprekken gestart met zittende gebruikers/huurders om interesse tot aankoop te inventariseren. Er zijn diverse panden verkocht.	€ 100.000	4	4	€ 70.000
WMO	Overschrijding op de open einde regeling Wmo door o.a. een stijging van het aantal Wmo-meldingen door de invoering van een abonnementsstarief Wmo (in 2020: maximaal € 19,00 per maand).	Goede monitoring op de budgetten en het aantal aanvragen.	€ 175.000	4	4	€ 122.500
Jeugdzorg	Overschrijding op de open einde regeling Jeugdzorg	Goede monitoring op de budgetten en het aantal aanvragen.	€ 300.000	4	4	€ 210.000
Nabetaling subsidie	Nabetaling subsidie aan Stichting Recreatievoorzieningen Enkhuizen. Deze stichting ontvangt een subsidie voor de exploitatie van het Recreatiebad Enkhuizerzand. De gemeente Enkhuizen staat garant voor het jaarlijkse tekort van de stichting.		€ 90.000	5	3	€ 81.000
Aansprakelijkheid	Aansprakelijkheid openbare buitenruimte door incidenten in de buitenruimte (bijvoorbeeld loszittende tegels, loshangende takken, onjuiste bebording, slechte staat van onderhoud, etc.), waardoor een beroep wordt gedaan op het eigen risico. Daarnaast is er structureel sprake van ziekten en plagen in het openbaar groen. Begrotingstekort omdat de algemene uitkering lager uitvalt dan verwacht. De ontwikkeling van de algemene uitkering is moeilijk te voorspellen en afhankelijk van de economische situatie. Ook de herverdeling van de algemene uitkering, welke per 2022 ingaat, kan nadelige effecten hebben voor de gemeente.	Er zijn vastgestelde beheerplannen voor Wegen, Groen, Riolering, Kunstwerken, Water, Beschoeiing en de speelvoorzieningen.	€ 100.000	5	4	€ 90.000
Algemene uitkering		Monitoren van ontwikkelingen van het Gemeentefonds om snel te kunnen bijsturen door middel van interne en externe expertise (bureau Pauw).	€ 1.000.000	3	5	€ 500.000
			Overige risico's			€ 268.700
			SED risico doorbelasting			€ 624.113
			Totaal benodigde weerstandscapaciteit			€ 2.071.313

Hoewel in de begroting zo goed mogelijk wordt ingeschat wat de benodigde bedragen zijn voor de verschillende onderdelen van het Sociaal Domein is in de laatste jaren gebleken dat de open einde regeling een groot risico voor de gemeente Enkhuizen met zich meebrengt. De kans en de impact valt moeilijk separaat in te schatten, omdat ook in de financiële begroting rekening wordt gehouden met een inschatting en het deels een regulier gemeentelijk te lopen risico betreft. De bestaande reserves zijn echter van voldoende niveau (zie de weerstandscapaciteit).

De bedrijfsvoering risico's, opgenomen onder de SED organisatie, zijn financieel middels de verdeelsleutel (begroting 2021) bepaald en opgenomen onder het weerstandvermogen van de gemeente Enkhuizen voor € 624.113. De voor de SED organisatie opgenomen risico's (4) zijn:

- Datalekken en Cybercrime
- Het niet tijdig inzien van de juist benodigde aanbestedingsprocedure
- Het hebben van onvoldoende fiscale kennis
- Beperkte personele bezetting

Omgevingswet

Voor de invoering van de Omgevingswet is een programmabudget gereserveerd en wordt een beroep gedaan op inzet vanuit de SED organisatie. De inschatting is dat er (o.a. door het uitstel van invoering van de wet met een jaar) extra geld nodig is om met de SED organisatie de voorbereiding op de Omgevingswet te doen. De impact van dit risico wordt nader bepaald, bij de voorjaarsnota wordt hierover gerapporteerd.

Herverdeling gemeentefonds

Het Gemeentefonds is het fonds van waaruit aan de gemeenten de algemene uitkering wordt verstrekt. Jaarlijks wordt het saldo van dit fonds geheel verdeeld op basis van algemene verdeelmaatstaven. Het Rijk was voornemens om per 1 januari 2021 de verdeelmaatstaven te herijken en zodanig aan te passen dat deze beter zou aansluiten bij de kosten van gemeenten. De aanpassing van de maatstaven leidt echter tot grote verschillen tussen gemeenten ("voor- en nadeelgemeenten"), waardoor het Rijk heeft besloten de aanpassing van het verdeelmodel uit te stellen tot 1 januari 2022. Hoewel nog niet 'op gemeenteniveau' bekend is wat de financiële gevolgen zijn, is er al wel een algemeen beeld dat er sprake is van een verschuiving van middelen van de "plattelandsgemeenten" naar de grote steden. De omvang hiervan is niet bekend. In een publicatie van Frontin/Pauw, onze leverancier van de software waarmee wij de algemene uitkering uit het gemeentefonds berekenen, wordt ook wel een maximale variant genoemd waarbij het verschil kan oplopen tot € 100 per inwoner. Daarbij moet dan rekening worden gehouden met een 'ingroeipad' van maximaal € 25 per inwoner per jaar. Naar verwachting zal aan het eind van 2020, bij de verschijning van de decembercirculaire 2020, meer informatie worden verstrekt en zullen de mogelijke uitkomsten worden gepresenteerd. Vooralsnog hebben wij de mogelijke financiële gevolgen niet in deze begroting meegenomen.

Afdekken risico's

Voor het bepalen van het benodigde weerstandvermogen moet een keuze worden gemaakt over het zekerheidspercentage. Met welke mate van zekerheid worden de geïdentificeerde risico's afgedekt? In de beleidsnota weerstandvermogen is bepaald dat dit percentage

minimaal 75% van het risicobedrag betreft en maximaal 90%. De kans dat alle genoemde risico's tegelijkertijd en met een maximale omvang optreden, is immers nihil.

Het totaalbedrag van alle risico's bedraagt € 2.071.313. De benodigde weerstandscapaciteit bij de minimale en maximale zekerheidspercentage bedraagt:

Percentage	Bedrag
75%	€ 1.553.485
90%	€ 1.864.182

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 6.219.000. De benodigde maximale weerstandscapaciteit is € 1.864.182. Daarmee beschikken wij over een ratio weerstandsvermogen van 3,34 (beschikbaar in relatie tot benodigd).

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen is er een normtabel (zie onderstaande tabel) ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van de berekende ratio. Ons weerstandsvermogen krijgt als waarderingcijfer A 'uitstekend'.

Waarderingcijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Kengetallen

Om de financiële positie van de gemeente inzichtelijker te maken, schrijft het Rijk een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen voor. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente.

De opgenomen kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel financiële ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven inzicht in de financiële wend- en weerbaarheid. De kengetallen moeten daarbij in samenhang en in onderlinge verhouding beoordeeld worden.

Onderstaande tabel geeft de berekende kengetallen van Enkhuizen weer.

Begroting jaar 2021		Verloop van de kentallen					
Kengetallen:		Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
1.	netto schuldquote						
	a. zonder correctie doorgeleende gelden	61%	92%	101%	100%	100%	96%
	b. met correctie doorgeleende gelden	51%	82%	91%	91%	90%	86%
2.	solvabiliteitsratio	28%	22%	15%	14%	14%	14%
3.	structurele exploitatieruimte	2%	2%	1%	3%	4%	4%
4.	grondexploitatie	1%	1,7%	0%	0%	0%	0%
5.	belastingcapaciteit	108%	105%	105%	105%	105%	105%

Het ministerie van BZK heeft onderstaande signaleringswaarden opgesteld. Hierbij is A goed, B gemiddeld en C vereist aandacht.

Specificering kengetal naar categorie	Cat. A	Cat. B	Cat. C
1. Netto schuldquote:			
a. zonder correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130 %	> 130 %
b. met correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130 %	> 130 %
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50 %	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35 %	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0	< 0 %
5. Belastingcapaciteit	< 95 %	95 - 105 %	> 105 %

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Het zegt het meest over de financiële vermogenspositie van de gemeente. De netto schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op haar tellen moet passen. Het kengetal wordt berekend door het totaal van de geleende gelden weer te geven als percentage van de totale baten. Hoe lager het percentage des te gunstiger en minder risicovol.

Toelichting percentages

De netto schuldquote van een gemeente ligt meestal tussen de 0% en 90% (bron: ministerie van BZK). Bij een hogere netto schuldquote is de gemeenteschuld relatief hoog. Als de netto schuldquote boven de 130% uitkomt, bevindt de gemeente zich in de gevarenzone. De genoemde percentages zijn grove vuistregels. Enkhuizen heeft een netto schuldquote van 101%.

Netto schuldquote: gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager dit percentage, hoe beter.

Toelichting percentages

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bedraagt 91%. Ten opzichte van de netto schuldquote is de afwijking van 10% voor de komende jaren constant. Dit komt omdat er nauwelijks leningen aan derden worden verstrekt. Enkhuizen valt onder de signaleringswaarde van categorie B.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Hoe hoger dit percentage is, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer.

Toelichting percentages

Het gemiddelde voor alle gemeenten is circa 40% (bron: CBS). Volgens het ministerie van BZK wordt een solvabiliteitsratio tussen de 20% en 50% als gemiddeld beschouwd. Enkhuizen heeft in 2021 een solvabiliteitsratio van 15%. Dit percentage valt onder categorie C en verdient daarmee aandacht.

Kengetal grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten en is een indicatie van het risico. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 35% of hoger wordt als zeer risicovol beschouwd (bron: ministerie van BZK). Hoe lager het percentage des te geringer het risico.

Toelichting percentages

De boekwaarde van de voorraad uitgedrukt in een percentage van de totale begrotingsbaten zegt niets over de terugverdienmogelijkheden. Doordat er in 2021 vrijwel geen grondexploitatie in de begroting is opgenomen komt dit percentage uit op 0% .

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt een onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Wanneer het percentage negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Toelichting percentages

De structurele exploitatieruimte komt in 2021 en de jaren daarna hoger uit dan 0. Dit betekent dat de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten. Er is beperkt ruimte om structurele tegenvallers op te vangen.

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen om bijvoorbeeld opgetreden risico's op te vangen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten vallen de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Een belastingcapaciteit van 100% is gelijk aan het landelijk gemiddelde. Een lage belastingcapaciteit houdt in dat de gemeente nog ruimte heeft om structurele baten te genereren.

Toelichting percentages

De gemeentelijke tarieven zijn iets hoger dan de landelijke tarieven. Dit betekent dat de mogelijkheid om extra baten te genereren door de belastingen te verhogen, beperkter zijn dan gemiddeld.

Samenhang kengetallen

De gemeente Enkhuizen heeft volgens de opgestelde signaleringswaarden van het ministerie van BZK een gemiddelde schuldpositie. De structurele exploitatieruimte wordt als goed gekwalificeerd en laat zien dat er beperkt ruimte is om structurele tegenvallers op te vangen.

De onttrekkingen aan de reserves ten behoeve van het sociaal domein hebben hun weerslag op de solvabiliteit. De omvang van het eigen vermogen is in verhouding tot de omvang van de balans, de begroting en de lopende projecten relatief klein, maar wordt wel toereikend geacht.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente is eigenaar van de openbare ruimte en heeft het ook in beheer. De openbare ruimte is voor iedereen toegankelijk en speelt een belangrijke rol in het publieke leven. In de openbare ruimte zijn voorzieningen aanwezig zoals verhardingen, groen en civiele kunstwerken. Deze voorzieningen worden kapitaalgoederen genoemd. De kapitaal-goederen hebben een grote invloed op de leefbaarheid en belevingskwaliteit van de openbare ruimte. Ze zijn van groot belang voor de verschillende gebruikers: inwoners, ondernemers en bezoekers. Het in stand houden van de kapitaalgoederen is één van de kerntaken van de gemeente.

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen bevat op grond van artikel 11 BBV tenminste:

- wegen
- riolering
- water
- groen
- gebouwen

Van de kapitaalgoederen, bedoeld in het eerste lid, wordt aangegeven:

- a. het beleidskader
- b. de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties
- c. de vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Beleidsuitgangspunten

Het groot onderhoud aan de kapitaalgoederen in de gemeente Enkhizen vindt jaarlijks plaats op basis van nut en noodzaak. Veiligheid en functionaliteit zijn daarbij belangrijke aspecten. Voor het onderhoud van rioleringen vormt het GRP (Gemeentelijk Rioleringsplan) de basis waarbij de onderhoudsmaatregelen meerjarig inzichtelijk zijn.

In oktober 2009 heeft de raad besloten dat de kapitaalgoederen worden beheerd op minimaal verantwoord niveau. Op 5 april 2016 heeft de gemeenteraad het beheerplan Kapitaalgoederen 2016-2025 vastgesteld. Dit plan is de basis voor het onderhoud in de openbare ruimte op strategisch en tactisch niveau. Voor het beheer van de openbare ruimte heeft de gemeenteraad voor het beheer van de kapitaalgoederen (excl. riolering en gebouwen) beeldkwaliteit B en de norm veilig vastgesteld. Met uitzondering van het onderhoud van het openbaar groen in het Snouck van Loosenpark. Daar heeft de gemeenteraad beeldkwaliteit op A vastgesteld.

Naast het beheerplan kapitaalgoederen zijn de volgende kaders van toepassing.

Kader	Type	Vastgesteld door en wanneer
Beleidsnota Speelruimte	Beleid	Gemeenteraad, 2 oktober 2012
GRP 2017-2021	Beleid	Gemeenteraad, 11 juli 2017
Bomenbeleidsplan	Beleid	Gemeenteraad, 5 november 2013
Beheerplan Biodiversiteit	Beleid	Gemeenteraad, 16 juni 2020

Stand van zaken kapitaalgoederen

Wegen

Met het vaststellen van het beheerplan kapitaalgoederen in 2016 is ingezet op onderhoud en vervanging van wegen. Op basis van de technische wegeninspectie 2019 blijkt dat een deel van het areaal van de wegen niet voldoet aan het kwaliteitsniveau en onvoldoende is.

Riolering

Op basis van inspectie is gebleken dat op sommige locaties de riolering in de binnenstad van Enkhuizen in een slechte staat verkeren en eerder dan verwacht aan het einde van de technische levensduur zijn. Op deze locaties worden maatregelen getroffen of wordt de riolering vervangen. De financiële consequenties voor het treffen van maatregelen behoort tot de onderhoudsplicht van het GRP welke de kwaliteitsnorm veilig kent.

Watergangen en beschoeiingen

Onderhoud aan de watergangen wordt uitgevoerd volgens het meerjarenprogramma baggerwerken. In het kader van het waterplan Enkhuizen-Medemblik ligt het in de lijn der verwachting om het stedelijk water over te dragen naar het Hoogheemraadschap. In 2018 is de intentieverklaring met het Hoogheemraadschap getekend. Het stedelijk water is in 2020 overgedragen aan het Hoogheemraadschap.

Met het vaststellen van het beheerplan kapitaalgoederen in 2016 is de vervanging van de beschoeiing gestart. Op dit moment is een deel van het areaal vervangen. Voor het vervangen wordt bepaald of de beschoeiing functioneel is en er wordt bepaald of er alternatieven zijn voor vervanging, zoals bijvoorbeeld een natuurlijke oever. De afweging voor vervanging hangt samen met het recreatief gebruik en de functionaliteit van oppervlaktewater en het aangrenzend terrein. Voor de korte termijn is er voor de beschoeiing geen veiligheidsrisico.

Groen

Het beheer is op orde en er zijn geen achterstanden in de kwaliteit van het groen. De komende jaren wordt meer aandacht besteed aan het verhogen van de biodiversiteit in het groen. Dit zal zichtbaar worden door een gewijzigd maaibeleid in een aantal grotere groengebieden.

Naast het vergroten van de biodiversiteit zullen ook de bezuinigingen het beeld van de openbare ruimte zichtbaar wijzigen. Waar voorheen het gras op de bedrijventerreinen en langs watergangen in de woonwijken intensief als gazon werden gemaaid worden deze nu extensief als bermen met ruw gras onderhouden. Ook zullen plantvakken minder snel vervangen of ongevormd worden waardoor de soms zeer gewenste opwaardering achterwege blijft. Bomen worden niet meer vervangen wat tot een achteruitgang van het bomenbestand leidt.

Zorg blijft er voor de essentaksterfte. Diverse bomen zijn aangetast. Wanneer de technische kwaliteit van de bomen tot een verhoogd risico voor de omgeving leidt, worden de bomen gekapt maar in het kader van de bezuinigingen niet vervangen. Bij nieuwe aanplanting wordt bij de soortkeuze rekening gehouden met vatbaarheid voor ziekten en plagen.

De locaties van de Japanse Duizendknoop en de Reuzen Berenklaauw zijn bekend en de planten worden actief bestreden.

Spelen

In het kader van de zorgplicht wordt gelijktijdig met het reguliere onderhoud de veiligheidsinspectie uitgevoerd. De basis voor het onderhoud is vastgesteld in de Beleidsnota Speelruimte en het beheerplan Kapitaalgoederen. Het onderhoud en de veiligheid op de speelvoorziening is op orde. Als gevolg van de bezuinigingen worden kleine vervangingen niet uitgevoerd waardoor een verarming van de speelwaarde kan optreden.

Bruggen

Na vaststelling van het beheerplan Kapitaalgoederen in 2016 is een inhaalslag gemaakt met het onderhouden en vervangen van een aantal bruggen in de Gommerwijk en in de binnenstad van Enkhuizen waarmee het gebied verder op orde wordt gebracht. Voor de korte termijn is er voor de kunstwerken geen veiligheidsrisico.

Ten aanzien van de civiele kunstwerken in de historische binnenstad bestaat het risico dat eeuwenoude kunstwerken extra onderhoud behoeven, waaronder recent de kademuren van de Bierkade (Donkerbrug). Dit kan leiden tot extra incidentele kosten. Om deze incidentele risico's zoveel mogelijk te beperken, worden de kademuren gemonitord. Door het monitoren van de kademuren wordt beter voorspeld wanneer (het betreffende deel van) de kademuur vervangen/verstevigd moet worden.

Openbare verlichting

Er is een achterstand in het vervangen van de voedingskasten, kabels en openbare verlichting. Het wordt in de komende jaren geleidelijk vervangen (door o.a. LED-armaturen). In 2019 is hiermee gestart.

Verkeerskundig meubilair

In het kader van de zorgplicht worden inspecties uitgevoerd op aanwezigheid, volledigheid en veroudering van het verkeerskundig meubilair. Tijdens de inspectie wordt getoetst of de bebording nog past binnen de verkeersmaatregelen. Het onderhoud aan het verkeerskundig meubilair is op orde.

Gebouwen

Het gemeentelijk vastgoed voldoet vooralsnog aan de daaraan gestelde kwaliteitseisen: conditieniveau 3 (redelijk).

Begraafplaatsen

Het beheer van de gemeentelijke begraafplaats is op orde en er zijn geen achterstanden.

Achterstallig onderhoud

Achterstallig onderhoud betekent dat onderhoud niet op tijd is uitgevoerd waardoor het kwaliteitskader wordt overschreden.

Openbare verlichting

Ten aanzien van de openbare verlichting is er sprake van achterstallig onderhoud. Daarmee is de veiligheid en de betrouwbaarheid (het functioneren) van het verlichtingsnet in het geding. Vanaf 2019 is er gestart met het planmatig vervangen van voedingskasten, kabels, lichtmasten etc. Op locaties waar veiligheid van belang is, wordt de openbare verlichting als eerst vervangen in de komende jaren.

Wegen

Op basis van de technische wegeninspectie 2019 blijkt dat ongeveer 17 % van het areaal van de wegen niet voldoet aan het kwaliteitsniveau en onvoldoende is. Om het kwaliteitsniveau te halen is een meerjaren onderhoudsprogramma opgesteld waarmee het wegonderhoud voor de aankomende 4 jaar wordt weggewerkt.

Financiële consequenties

Voor de financiële dekking van de kosten voor groot onderhoud is een reserve onderhoud kapitaalgoederen ingericht. Met de reserve worden fluctuaties in het groot onderhoud aan de openbare ruimte en gebouwen opgevangen. Op dit moment wordt het meerjaren onderhoud plan voor de gebouwen herzien. Ook wordt in 2020 het Beheerplan kapitaalgoederen voor de openbare ruimte geëvalueerd. Bij de herziening worden de financiële consequenties inzichtelijk waarbij de reserve conform de BBV in de begroting van 2021 wordt omgezet naar een voorziening.

Onderstaande tabel laat zien welke middelen in 2021 gereserveerd zijn voor het dagelijks- en groot onderhoud van de eerder genoemde kapitaalgoederen.

Onttrekkingen in 2021 aan de reserves op basis van het Beheerplan Kapitaalgoederen

Wegen	500.000
Bruggen	71.000
Baggeren	37.000
Sportgebouwen	100.000
Zwembad	20.000
Sportvelden	63.000
Carillons	5.000
Monumenten	90.000
Openbaar groen	64.000

Totaal:	950.000
----------------	----------------

Onttrekking uit reserve programma 3	672.000
Onttrekking uit reserve deel onderhoud gebouwen	278.000
Storting in reserve programma 3	885.500

Financiering

Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeheer van de gemeente. Volgens artikel 13 van het BBV bevat de paragraaf voor de financiering in ieder geval beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille, het geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Het wettelijk kader ligt besloten in:

- de Gemeentewet
- de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido) en de bijbehorende ministeriële regelingen
- de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof)

In de Gemeentewet is opgenomen dat de provincies het financieel toezicht op gemeenten uitvoeren. De taken van de toezichthouder op dit terrein vloeien voort uit de Wet fido.

Het beleidskader binnen de gemeente is:

- het Treasurystatuut 2017
- het Leningen- en borgstellingenbeleid

Financieringsfunctie

De financieringsfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. Deze functie omvat de financiering van het beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

De Wet fido schrijft de decentrale overheden een aantal zaken voor op het gebied van financiering. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De belangrijkste verplichtingen die uit deze wet voortvloeien zijn:

- het opstellen van een financieringsstatuut
- het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en de jaarrekening
- het voldoen aan de kasgeldlimiet
- het voldoen aan de renterisiconorm

Financieringsbeleid

Het aantrekken van geldleningen gebeurt volgens de kaders van het Treasurystatuut 2017.

De financieringsportefeuille bestaat uit:

- opgenomen langlopende leningen
- in beheer gekregen waarborgsommen

Het beleid van de gemeente is erop gericht om de financieringsbehoefte af te dekken met kortlopende schulden, omdat de rente op de kortlopende schulden in het algemeen lager is dan de rente op langlopende middelen. Hierbij is de gemeente gehouden aan de kasgeldlimiet. Die bepaalt dat de gemiddelde vlottende schuld over drie maanden niet boven de 8,5% van het begrotingstotaal mag uitkomen. De liquiditeitenplanning geeft aan of het te financieren saldo op enig ogenblik structureel of incidenteel is. Bij een structureel tekort gaat de gemeente over tot het aantrekken van een langlopende vaste geldlening. Overtollige middelen worden belegd bij de schatkist.

Opgenomen langlopende leningen en waarborgsommen

Het onderstaande overzicht is een raming van het verloop van de vaste financiering in 2021. Naar verwachting wordt voor een bedrag van € 12 miljoen aan langlopende financiering aangetrokken.

Stand langlopende leningen per 1 januari 2021	38.351
Stand Waarborgsommen per 1 januari 2021	28
Nieuwe leningen	12.000
Reguliere aflossingen	3.952
Verwachte stand 31 december 2021	46.427

Uitgezette leningen

De gemeente verstrekt langlopende leningen aan lokale- en regionale instellingen en verenigingen. Basis voor verstrekking is het Leningen- en borgstellingenbeleid.

Het onderstaande overzicht is een raming van het verloop van de langlopende uitgezette leningen in 2021.

Stand uitgezette leningen per 1 januari 2021	5.323
Nieuwe leningen	
Reguliere aflossingen	1
Extra of vervroegde aflossingen	
Verwachte stand 31 december 2021	5.322

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van de financieringsfunctie zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's. Hieronder staat hoe deze risico's worden beheerst:

Koersrisico

De gemeente beschikt niet over aandelen van beursgenoteerde ondernemingen en loopt als zodanig geen risico's. Wel neemt de gemeente deel in het aandelenvermogen van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten en in Alliander. Het risico op waardeverlies van deze aandelen is zeer beperkt.

Renterisico

Het renterisicobeheer is het beheersen van de risico's die gepaard gaan met een in de toekomst hoger dan gewenst niveau van de rentelasten van het vreemd vermogen of lagere rentebaten. Ter beperking van het renterisico heeft de wetgever de kasgeldlimiet en de renterisiconorm ingesteld. Daarnaast is met het schatkistbankieren een drempelbedrag bepaald. De provincie toetst of de gemeente aan deze normen voldoet.

Renterisiconorm

De norm voor het renterisico stelt een grens aan financiering op lange termijn (looptijd van één jaar of langer). Het doel is om overmatige renterisico's op de vaste schuld te vermijden. Door een gelijkmatige opbouw van de leningportefeuille spreidt de gemeente het renterisico op vaste schuld. De norm wordt berekend door het begrotingstotaal te vermenigvuldigen met een door het Rijk vastgesteld percentage van 20%. Het totaal van renteherzieningen en de aflossingen in een begrotingsjaar mag deze norm niet overschrijden.

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
Renterisico				
1. Renteherzieningen	-	-	-	-
2. Te betalen aflossingen	3.952	4.291	4.698	4.972
3. renterisico (1+2)	3.952	4.291	4.698	4.972
Renterisiconorm				
4a Omvang begroting 1 januari	55.374	54.783	55.063	55.659
4b Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
4. Renterisiconorm (4a x 4b)	11.075	10.957	11.013	11.132
Toets renterisiconorm				
Renterisico op vaste schuld (3)	3.952	4.291	4.698	4.972
Renterisiconorm (4)	11.075	10.957	11.013	11.132
Ruimte (3-4)	-7.123	-6.666	-6.315	-6.160
(4 > 3) Ruimte onder renterisiconorm				
(3 > 4) Overschrijding renterisiconorm				

De bedragen aan langlopende leningen waar de gemeente de komende jaren een renterisico over loopt, blijven de komende periode binnen de norm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft voor de gemeente de maximale toegestane omvang van de kortlopende schuld (looptijd korter dan 1 jaar) aan. Wettelijk moet worden overgegaan tot omzetting naar langlopende schulden zodra de limiet meer dan twee achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden. Het doel van deze limiet is het renterisico op korte financiering te beperken. Fluctuaties in korte rente kunnen namelijk een relatief grote invloed hebben op rentelasten. De kasgeldlimiet wordt uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal (8,5%) en bedraagt voor de gemeente voor 2021 € 4.707.000

	Omschrijving	
1.	Toegestane kasgeldlimiet	
	Omvang begroting (lasten) per 1 januari 2021	55.374
	Percentage kasgeldlimiet	8,50%
	Omvang kasgeldlimiet	4.707
2.	Omvang vlottende schuld (gemiddeld 2021)	
	Opgenomen gelden < 1 jaar	873
	Schuld in rekening courant	250
	Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0
	Overige geldleningen (geen vaste schuld)	0
		1.123
3.	Vlottende middelen (gemiddeld 2021)	
	Contante gelden in kas	1
	Tegoeden in rekening courant	109
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0
		110
4.	Toets kasgeldlimiet	
	Toegestane kasgeldlimiet	4.707
5.	Totaal netto vlottende schuld (2-3)	1.013
	Ruimte (4-5)	3.694

Bij het financieerbeleid in 2021 wordt rekening gehouden met deze limiet.

Schatkistbankieren

Eind 2013 is de Wet fido gewijzigd vanwege de invoering van het verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden. Reden voor de invoering is het beheersen van de overheidsschuld en het verminderen van het financiële risico voor decentrale overheden. De gemeente moet de middelen die zij (tijdelijk) niet nodig hebben aanhouden bij het ministerie van Financiën. Het schatkistbankieren heeft een verlagend effect op de Nederlandse EMU-schuld. Wanneer decentrale overheden hun tegoeden aanhouden in de Nederlandse schatkist daalt de financieringsvraag van de overheid.

Kredietrisico

Het kredietrisico wordt ook wel het debiteurenrisico genoemd en is bij de gemeente laag omdat er geen grote uitstaande debiteurensaldo is van de leges, belastingen of huren. Elk jaar worden de openstaande debiteuren beoordeeld op oninbaarheid. Deze beoordeling bepaalt de hoogte van de voorziening waardoor de verplichtingen gedekt kunnen worden.

Rentetoerekening

Rentekosten moeten aan de taakvelden worden toegerekend met behulp van een (rente)omslag. Dit geeft inzicht in de kosten per taakveld en de toerekening gebeurt op een gelijke wijze.

In onderstaand schema staat hoe de rentetoerekening plaatsvindt. Hiermee wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

De externe rentelasten over de korte en lange financiering	821.000	
De externe rentebaten (idem)	75.000 -/-	
Totaal door te rekenen externe rente		746.000
De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	0 -/-	
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	310.000 -/-	
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0 +/-	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-310.000
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		436.000
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		436.000 -/-
Renteresultaat op het taakveld Treasury		0

Toelichting op bovenstaande schema:

De geraamde rentelasten voor korte en lange financiering zijn € 821.000. De verwachte rentebaten voor de uitgezette leningen zijn € 75.000. De gemeente rekent geen rente over het eigen vermogen en de voorzieningen. Het saldo van € 746.000 wordt toegerekend aan de taakvelden op basis van de boekwaarden van de investeringen per taakveld.

Bedrijfsvoering

Personeel en organisatie

Cao gemeenten

Per 1 januari 2020 is de CAO/UWO vervallen en geldt de CAO gemeenten. In de plaats van de op de ambtenarenwet gebaseerde CAR-UWO is een op het Burgerlijk Wetboek gebaseerde Cao Gemeenten van kracht geworden.

De huidige cao's voor de gemeentelijke sector, de Cao Gemeenten en de Cao SGO, lopen van 1 januari 2019 tot 1 januari 2021. De voorbereidingen voor het overleg over de volgende cao zijn in mei begonnen. In juni zijn er digitale bijeenkomsten en in september is de ledenraadpleging. De VNG kan op 1 november starten met het overleg.

De financiële gevolgen verwerken we na een definitief akkoord in de begroting 2021.

Juridisch

De focus ligt op het blijven nastreven van een hoge juridische kwaliteit binnen de organisatie. Er worden instrumenten aangeleverd voor (de voorbereiding van) een juiste/correcte besluitvorming. Juridische risico's worden geanalyseerd en zo nodig afgedekt.

Tevens blijven we inzetten op het zoveel mogelijk voorkomen van bezwaren door vroegtijdig in gesprek te gaan met bezwaarmakers.

Informatie

Zonder goede informatiebeheer kan de gemeente niet functioneren. De gemeente produceert informatie bij het uitvoeren van haar taak en gebruikt deze weer voor uiteenlopende doeleinden: als ondersteuning bij het werk, als bewijs, ter verantwoording van handelingen ten overstaan van de burgers en – op langere termijn – voor cultuurhistorisch geheugen van de samenleving. Goed beheer van informatie is dus van groot belang voor de kwaliteit van het functioneren van de gemeente en over de kwaliteit van gegevens. De Archiefwet en regelgeving vormt het kader over dit beheer.

Speerpunten voor 2021:

- Doorgaan met het toegankelijk maken en digitaliseren van Bouwdossiers.
- Bevorderen van kwaliteitszorg in informatiebeheer.
- Vergroten van bewustzijn bij gebruikers van het belang van informatie.

Dienstverlening

We wonen en werken in een omgeving die sterk in ontwikkeling is. Met onze dienstverlening bieden we contact op maat. Dit betekent dat de inwoners via verschillende kanalen met ons in contact kunnen komen en dat wij dit faciliteren. Ons uitgangspunt is dat we onze dienstverlening digitaal aanbieden waar mogelijk en dat we maatwerk leveren waar nodig. We

werken klantgericht; we hebben het belang van onze inwoners en bedrijven voor ogen en luisteren naar de vraag.

Planning en Control

De Planning & Control-cyclus begint met het plannen van de jaarlijkse activiteiten (begroting) en eindigt met het vaststellen van het jaarresultaat en het samenstellen van de jaarrekening. Door twee tussentijdse rapportages wordt de uitvoering van de activiteiten bewaakt. Om de raad goed te informeren zijn voor de opzet en de inhoud van de begroting en de jaarrekening wettelijke eisen vastgesteld in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De huidige financiële situatie vereist continue aandacht. Dit is door de P&C-cyclus geborgd.

Inkoop

Inkoop is als adviserend team faciliterend aan de organisatie. Het team verzorgt de aanbestedingen, subsidies, verzekeringen, nutskosten en contractbeheer. Gevraagd en ongevraagd wordt er advies gegeven aan de diverse vakafdelingen. Daarbij wordt er rekening gehouden met aanbestedingsregels en ontwikkelingen in de omgeving, maar ook met gemeentelijke doelstellingen zoals duurzaamheid.

Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen stellen beleid op en/of voeren beleid uit dat de gemeente in principe ook in eigen beheer kan doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partijen, maar houdt wel de eindverantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's.

Van belang is te controleren of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen zijn gerealiseerd. Een ander belang is het kostenbeslag en de financiële risico's die de gemeente met verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

In deze paragraaf wordt enkel gerapporteerd over de partijen waarin de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Gekozen is voor de indeling: gemeenschappelijke regelingen, deelnemingen en regionale samenwerking.

De beleidsinformatie van de verbonden partijen is conform de BBV opgenomen in het desbetreffende programma onder het kopje 'Met wie werken wij samen?'. De paragraaf Verbonden partijen beperkt zich tot het geven van een totaalbeeld van de participaties in de verbonden partijen. Vervolgens wordt per verbonden partij enkele specifieke informatie gegeven.

Verbonden partijen

	rekening 2019	begroting 2020	begroting 2021
Westfries Archief	149	148	151
WerkSaam Westfriesland	926	957	1.046
Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking West-Friesland	35	69	67
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	1.201	1.191	1.264
Recreatieschap Westfriesland	101	104	107
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden	837	695	709
Archeologie Westfriesse gemeenten	20	20	
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	454	468	473
SED organisatie	12.705	12.383	12.761
SSC DeSom (ICT)	1.024	882	780
Ontwikkelingsbedrijf Noord Holland Noord	76	41	
Totale bijdrage	17.528	16.958	17.358

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regeling

SSC DeSom (ICT)

Gerelateerd aan programma('s) 1. Bestuur en ondersteuning

Vestigingsplaats	Wognum
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Stede Broec, Opmeer, Medemblik en Koggenland.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse bijdrage volgens verdeelsleutel. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Bedrag per inwoner	€ 41,95
Doel / openbaar belang	Het bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige en een doelmatige uitvoering door het SSC van de door de gemeenten opgedragen uitvoerende taken en de ondersteuning in brede zin op het terrein van de ICT en het creëren van de voorwaarden voor een efficiënte bedrijfsvoering en een efficiënte en klantgerichte dienstverlening.
Financieel belang	€ 780.000
Risico's	• Cyberaanvallen. • Incompliance door gewijzigde voorwaarden softwareleveranciers. • Ontvlechting van WerkSaam. • Geen goede centrale regie en beveiliging op SAAS oplossingen. • Beëindigen van contracten met onze leveranciers. • Tijdige invulling van vacatures en werving geschikt personeel.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 987.000	€ 2.443.000	€ 919.000	€ 1.857.000

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Gerelateerd aan programma('s) 2. Veiligheid

	3. Beheer openbare ruimte
Vestigingsplaats	Alkmaar
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.
Deelname verplicht	Ja
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners voor de ambulancezorg. De overige bijdrage is gebaseerd op een verdeelsleutel. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.

Bedrag per inwoner	€ 67,99
Doel / openbaar belang	Het behartigen van de belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied. De Veiligheidsregio zorgt voor verkleining van de risico's op crises, betere voorbereiding op het bestrijden van incidenten en een vlotte en adequate aansturing van de hulpverlening bij een ramp.
Financieel belang	€ 1.264.000
Risico's	• Brandweervrijwilligers gaan van rechtswege over naar deeltijdwerk. • Langdurige uitval. • Tekort ambulanceverpleegkundigen. • IT dreigingen (bijv. virus, cyberaanval enz.). • Materiële en personele schade bij omvangrijke incidenten. • Niet geheel halen van de prestatieafspraken met zorgverzekeraars (volgens. staffel). • Aanbestedingsclaim.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 4.714.000	€ 51.823.000	€ 4.577.000	€ 46.073.000

Archeologie Westfriese Gemeenten

Gerelateerd aan programma('s) 7. Volkshuisvesting

Vestigingsplaats	Hoorn (centrumgemeente)
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Texel en Stede Broec.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Geen.
Bedrag per inwoner	1,09
Doel / openbaar belang	Het doel van deze gemeenschappelijke regeling is om op beleidsmatig en uitvoerend niveau gezamenlijke belangen te behartigen op het gebied van archeologie.
Financieel belang	€ 20.000
Risico's	Er zijn voor 2021 geen risico's bekend.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
-	-	-	-

Centraal afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland (CAW)

Gerelateerd aan programma('s) 6. Milieu

Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	GR

Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur		
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec.		
Deelname verplicht	Nee		
Bijdrage (afgerond)	Het Centraal Afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland (CAW) is namens de deelnemende gemeenten aandeelhouder van de N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC). Het CAW is houder van 338 van de 2.914 uitstaande aandelen van de NV Huisvuilcentrale Noord Holland en heeft zich op grond van artikel 9 en 10 van de ballotageovereenkomst garant gesteld voor rente en aflossing van leningen van de NV Huisvuilcentrale Noord-Holland. Bij uitwinning of aansprakelijkheidsstelling van de aandeelhouders zijn de aandeelhouders onderling aansprakelijk naar rato van het aantal uitgegeven aandelen van de aan uitwinning of aansprakelijkheid verbonden kosten. Deze garantstelling vertaalt zich indirect naar de deelnemende gemeenten. De geprognoseerde stand van de leningen eind 2017 bedraagt ruim €606 miljoen. Er zijn 2.914 aandelen uitgegeven. Het aandeel van het CAW hierin is 338. Dit is een percentage van 11,6%, waardoor het CAW een bedrag garant staat voor ca. € 70,5 miljoen. Op basis van het inwoneraantal betekent dat voor de gemeente Enkhuizen een bedrag van € 6,2 miljoen. n.v.t.		
Bedrag per inwoner			
Doel / openbaar belang	Met de recent vastgestelde GR-wijziging is vanaf 1 januari de beleidstaak vervallen. De taken bestaan momenteel uit: 1. Het laten uitvoeren van het beheer van de voormalige stortplaats te Westwoud. 2. Intergemeentelijk afstemmingsplatform voor beleid, DVO- en aandeelhouderzaken m.b.t. HVC.		
Financieel belang	nvt		
Risico's	• Bestuurlijke en administratie ondersteuning • Nazorg stortplaats Westwoud.		
EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

Gerelateerd aan programma('s) 6. Milieu

Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel en de provincie Noord-Holland.
Deelname verplicht	Ja
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse bijdrage volgens het bedrijfsplan op basis van lumpsumfinanciering (vastgestelde prijs voor een totaalproject). Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Bedrag per inwoner	€ 25,44

Doel / openbaar belang	De OD NHN is een professionele opdrachtnemer die op een efficiënte manier en volgens geldende kwaliteitsstandaarden uitvoering geeft aan de opgedragen milieutaken op het gebied van de fysieke leefomgeving in Noord-Holland Noord.
Financieel belang	€ 473.000
Risico's	• Claims. • Datalek van geregistreerde gegevens. • Aanbestedingsrisico's. • Pandemie. • Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet (mogelijke uitloop).

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 812.000	€ 4.950.000	€ 812.000	€ 4.950.000

SED organisatie

Gerelateerd aan programma('s) 1. Bestuur en ondersteuning

Vestigingsplaats	Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland.
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.
Deelnemers	Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse bijdrage volgens verdeelsleutel. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Bedrag per inwoner	€ 684,17
Doel / openbaar belang	Het bewerkstellingen van een kwalitatief hoogwaardige, effectieve en efficiënte uitvoering door de SED organisatie van de door de gemeenten opgedragen uitvoerende taken met het oog op een goede dienstverlening aan de inwoners en een krachtige ondersteuning aan de besturen van de gemeenten.
Financieel belang	€ 12.720.000
Risico's	• Financieel risico en imagoschade door datalekken en dat gegevens niet beschikbaar zijn door hacker-activiteiten (vb. ransomware) en systemen moeten uitzetten om hackersactiviteiten te voorkomen. • Door de beperkte personele bezetting leidt afwezigheid (bijv. door ziekte en vertrekken van gekwalificeerd personeel) tot een bezettingsprobleem. Dat maakt dat het opvangen van de werkzaamheden leidt tot het niet uitvoeren van taken of extra kosten door inhuur. Door krapte op de arbeidsmarkt wordt het steeds moeilijker gekwalificeerd personeel aan te trekken. • Kiezen voor een verkeerde aanbestedingsprocedure (bij openbare procedures) door de budgetbeheerder/-houder, waardoor de gehele aanbesteding onrechtmatig is. Het vooralsnog ontbreken van een contractenbank en aanbestedingsagenda • Niet voldoen aan wet- en regelgeving bij decentralisaties.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 0	€ 12.249.000	€ 0	€ 11.075.000

Recreatieschap Westfriesland**Gerelateerd aan programma('s)** 4. Economie

Vestigingsplaats	Stede Broec
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners.
Bedrag per inwoner	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten. € 5,75
Doel / openbaar belang	Behartigt voor de Westfrieze gemeenten de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap in het samenwerkingsgebied. Inzet voor een rijkere, gevarieerdere natuur met meer recreatiemogelijkheden, beheer en onderhoud van terreinen.
Financieel belang	€ 107.000
Risico's	• Langdurige afwezigheid van een werknemer door ziekte. • Beëindigen overeenkomst door verhuurders en/of verpachters. • Het uittreden van één van de gemeenten uit gemeenschappelijke regeling. • Imagoschade.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 1.752.000	€ 2.314.000	€ 1.711.000	€ 2.265.000

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)**Gerelateerd aan programma('s)** 5. Samenleving

Vestigingsplaats	Alkmaar
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.
Deelname verplicht	Ja
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners.
Bedrag per inwoner	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten. € 38,13
Doel / openbaar belang	Het behartigen van belangen, die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de gezondheid en veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.
Financieel belang	€ 709.000

Risico's

- Minder opbrengsten medische zorg arrestanten.
- Minder opbrengsten aanvullende diensten jeugdgezondheidszorg.
- Effecten herziening functiewaardering door hogere inschalingen.
- Zelforganisatie.
- Toename meldingen Veilig Thuis.
- Inhuur externe medewerkers Veilig Thuis.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 501.000	€ 15.447.000	€ 731.000	€ 15.447.000

WerkSaam

Gerelateerd aan programma('s) 5. Samenleving

Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse bijdrage aan apparaatskosten op basis van een verdeelsleutel en het gedeelte van de integratie-uitkering Sociaal Domein. dat de raden beschikbaar stellen voor participatie (inclusief volwasseneneducatie), inkomensdeel/buig en de wet sociale werkvoorziening voor zover het gaat om het budget dat samenhangt met de taken die overgaan naar WerkSaam. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Bedrag per inwoner	€ 56,26
Doel / openbaar belang	WerkSaam wil inwoners van Westfriesland naar vermogen laten deelnemen op de reguliere arbeidsmarkt en het beroep van inwoners op een uitkering zoveel mogelijk beperken. Hiertoe ondersteunt WerkSaam werkzoekenden, uitkeringsgerechtigden en werkgevers in de regio.
Financieel belang	€ 1.046.000
Risico's	• CAO beschut werk. • Wet Arbeidsmarkt in Balans. • Ontwikkeling toegevoegde waarde.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 5.875.000	€ 17.598.000	€ 5.500.000	€ 19.429.000

Westfries Archief

Gerelateerd aan programma('s) 1. Bestuur en ondersteuning

Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec.

Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse bijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Bedrag per inwoner	€ 8,12
Doel / openbaar belang	De zorg, bewaring en het beheer van oude archieven van aangesloten gemeenten. Na overbrenging van de archiefstukken zijn deze voor iedereen openbaar en beschikbaar, tenzij er bijzondere beperkingen gelden.
Financieel belang	€151.000
Risico's	• Omvang algemene reserve. • Groei benodigd archief. • Verlaging fysieke dienstverlening.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 399.000	€ 153.000	€ 319.000	€ 153.000

Ondersteuning bestuurlijke samenwerking West-Friesland (OBS)

Gerelateerd aan programma('s) 1. Bestuur en ondersteuning

Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Bedrag per inwoner	€ 3,58
Doel / openbaar belang	Ondersteuning samenwerking op het gebied van bestuurlijk overleg in de regio Westfriesland. Periodiek worden er bestuurlijke overleggen georganiseerd, gefaciliteerde en gecoördineerd op een aantal werkterreinen in de vormen van portefeuillehoudersoverleggen. De OBS kent de volgende portefeuillehoudersoverleggen: Madivosa (Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale aangelegenheden), VVRE (verkeer en vervoer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Economie) en ABZ (Algemeen Bestuurlijke Zaken).
Financieel belang	€ 66.000
Risico's	Er zijn voor 2021 geen risico's bekend.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Deelneming

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord

Gerelateerd aan programma('s) 4. Economie

Vestigingsplaats	Alkmaar
Rechtsvorm	NV
Vertegenwoordiging	17 gemeenten in Noord-Holland en de provincie Noord-Holland.
Deelnemers	17 gemeenten in Noord-Holland en de provincie Noord-Holland.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijks wordt een subsidie toegekend. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.
Bedrag per inwoner	€ 2,20
Doel / openbaar belang	Bevorderen van de regionale economie en welvaart en de nationale en internationale positionering van Noord-Holland Noord.
Financieel belang	€ 41.000
Risico's	Er zijn voor 2021 geen risico's bekend.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Alliander N.V.

Gerelateerd aan programma('s) 8. Algemene dekkingsmiddelen

Vestigingsplaats	Amsterdam
Rechtsvorm	Overig
Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
Deelnemers	Alle aandelen van Alliander N.V. zijn in handen van Nederlandse provincies en gemeenten.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	De gemeente heeft als aandeelhouder 124.198 aandelen. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.
Bedrag per inwoner	n.v.t.
Doel / openbaar belang	Alliander is een netwerkbedrijf. Zij moeten zorgen voor een betrouwbare, betaalbare en bereikbare energievoorziening in een groot deel van Nederland.
Financieel belang	n.v.t.
Risico's	Er zijn voor 2021 geen risico's bekend.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
-	-	-	-

Bank Nederlandsche gemeenten (BNG)

Gerelateerd aan programma('s) 8. Algemene dekkingsmiddelen

Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Overig
Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
Deelnemers	De Staat, gemeenten, provincies en één hoogheemraadschap.
Deelname verplicht	Ja
Bijdrage (afgerond)	De gemeente heeft als aandeelhouder 130.650 aandelen. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.
Bedrag per inwoner	n.v.t.
Doel / openbaar belang	De uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. Draagt bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Financieel belang	n.v.t.
Risico's	Er zijn voor 2021 geen risico's bekend.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
-	-	-	-

Grondbeleid

Inleiding

In de paragraaf grondbeleid van de begroting 2021 wordt verslag gedaan over de visie, ontwikkelingen en stand van zaken van de grondexploitaties in relatie tot de doelstellingen uit de begroting.

Visie

De visie op grondbeleid staat beschreven in de Nota Grondbeleid. Hieronder volgen enkele kaders vanuit deze nota:

1. Het doel van het gemeentelijk grondbeleid is het, ten behoeve van de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van ruimtelijke ordening, creëren van ruimte voor wonen, welzijn, zorg, werken, winkelen en recreëren in zowel uitleggebieden als bestaand stedelijk gebied, door het oppakken of ondersteunen van concrete ontwikkelinitiatieven. Hierbij wordt gestreefd naar optimalisatie van het financiële resultaat per project (in principe sluitende grondexploitaties).
2. De vorm van grondbeleid (actief, faciliterend of mengvorm) wordt afhankelijk van de individuele situatie gekozen. Uitgangspunt is hierbij actief grondbeleid, tenzij dit op basis van factoren als grondposities, gemeentelijke doelstellingen, mogelijkheid tot sturing, risicoprofiel, verwacht financieel resultaat en/of benodigde capaciteit en/of deskundigheid onwenselijk of niet goed mogelijk is.
3. In het geval van passief (faciliterend) grondbeleid streeft de gemeente naar het afsluiten van anterieure overeenkomsten. In het uiterste geval dat geen overeenstemming is te bereiken met één of meer eigenaren in het gebied en het publieke belang van de ontwikkeling groot is, wordt een exploitatieplan, gekoppeld aan een bestemmingsplan of een projectbesluit, vastgesteld.
4. Strategische aankopen in het kader van actief grondbeleid vinden plaats voor zover deze passen binnen de door de raad vastgestelde plannen en visies en worden zo spoedig mogelijk na aankoop door middel van het raadsbesluit in de exploitatie genomen.

Prognose resultaten

Schepenwijk

De grondexploitatie Schepenwijk (bedrijventerrein) kent een negatief resultaat.

Recreatieoord Enkhuizer Zand

Het uitgangspunt voor deze ontwikkeling (passief grondbeleid) is een voor de gemeente minimaal budgettair neutraal verloop.

Verliesneming

Voor het negatieve resultaat van de grondexploitatie van Schepenwijk is een verliesvoorziening opgenomen.

Winstneming

Vanaf het dienstjaar 2017 zijn gemeenten verplicht bij actief grondbeleid om winst te nemen volgens de 'Percentage of Completion' (POC) methode. Als per balansdatum bijvoorbeeld 75% van de totaal geraamde kosten zijn gemaakt en 30% van de totaal geraamde opbrengsten zijn gerealiseerd, dan wordt in het betreffende dienstjaar reeds 22,5% ($75\% \times 30\%$) van het geraamd batig eindresultaat genomen. In de jaren erop volgend wordt wederom hetzelfde gedaan, maar met aftrek/correctie van de eerder gedane winstnemingen. De gemeente heeft op dit moment geen grondexploitaties waarop tussentijdse winstnemingen van toepassing zijn.

Stand van zaken grondexploitatie

A. ACTIEF GRONDBELEID

Schepenwijk

Dit project betreft de uitgifte van de laatste bedrijfskavels en de uitvoering van de laatste werkzaamheden. In 2019 zijn de laatste (grond) depots afgevoerd en is een begin gemaakt met het vergoten van de waterberging. De laatste werkzaamheden voor de waterberging zullen in 2020 plaatsvinden. Voor de bereikbaarheid van een in 2019 verkocht kavel wordt in 2020 nog een weg deel aangelegd. Dit was een voorwaarde voor de verkoop en nodig voor de verkoopbaarheid.

In 2019 zijn een tweetal kavels verkocht en geleverd. Dit is minder dan geprognosticeerd. Veel aanvragen zijn er geweest om 'bedrijfsunits' te mogen ontwikkelen op onze kavels. Omdat dit niet in het huidige beleid past, zijn er geen kavels verkocht ten behoeve van een dergelijke functie. De vraagprijs voor de bedrijfskavels is € 115/m². Deze prijs is nog steeds marktconform. Op dit moment zijn er nog een viertal kavels te verkopen. Eén kavel heeft een optie. De verwachting is deze kavels in 2020 en 2021 te kunnen verkopen.

B. PASSIEF GRONDBELEID

Recreatieoord Enkhuizer Zand

In 2004 heeft de gemeenteraad de toekomstvisie Enkhuizerzand en bijbehorend vlekkenplan vastgesteld. In 2009 heeft de gemeenteraad het vlekkenplan voor het Enkhuizerzand op onderdelen aangepast. Na inspraakafspraken en een enquête via het stadspanel is in 2014 besloten verder te gaan met het aanbestedingstraject. In 2015 is een beeldkwaliteitsplan opgesteld. Het vlekkenplan en het beeldkwaliteitsplan vormden de basis voor de aanbesteding. Naar aanleiding van deze aanbesteding is de opdracht in 2016 aan OREZ gegund. In het najaar van 2019 is voor dit gebied het bestemmingsplan vastgesteld. De provincie gaf voor het onderdeel vakantiepark een reactieve aanwijzing. Voorts zijn er een aantal beroepsschriften ingediend bij de Raad van State. Het jaar 2019 was het laatste seizoen voor de oude camping omdat de nieuwe camping, ten noorden van het REZ, op tijd in gebruik kon worden genomen voor het seizoen 2020. Op het moment van schrijven van deze begroting

worden de raadstukken voorbereid voor het nemen van een herstelbesluit ter tegemoetkoming van de reactieve aanwijzing en de beroepschriften. Er vanuit gaande dat hiermee het bestemmingsplan onherroepelijk in werking treedt, staat het jaar 2021 in het teken van de voorbereidende werkzaamheden voor de verbetering van het openbare gebied, waaronder het aanbrengen van de convexe kustboog.

C. PROJECTEN IN ONTWIKKELING

Gommerwijk West West

Op 26 februari 2019 besloot de raad om een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen voor het maken van een uitwerkingsplan met nieuwbouwwoningen op basis van dit bestemmingsplan. Vervolgens is een stedenbouwkundige verkavelingsschets opgesteld, een aanzet gemaakt voor een beeldkwaliteitsplan en zijn de relevante omgevingsfactoren in beeld gebracht/onderzocht. Er is overleg gevoerd met het HHNK over peilverhoging van het water in dit gebied om dit bevaarbaar te maken en aan te sluiten op het bestaande vaarnetwerk. Ten tijde van het opstellen van deze tekst zijn we in gesprek met de grondeigenaren om te komen tot aankoop van deze percelen. Eén grondeigenaar wil als ontwikkelende partij zijn positie behouden. Afhankelijk van het tempo van de verwerving (economische uitvoerbaarheid) kan of is het uitwerkingsplan in 2020 vastgesteld in de raad en staat het jaar 2021 in het teken van de voorbereidingen van het bouwrijp maken.

Op 24 september 2019 besloot de raad tot een partiële wijziging van het bestemmingsplan waardoor het regionale woonbeleid leidend is voor de plancapaciteit. Door deze wijziging kunnen ook (weer) woningbouwplannen elders in de stad gefaciliteerd worden (plannen met > 11 woningen). Eén grondeigenaar binnen het plangebied Gommerwijk West West heeft tegen dit besluit beroep ingediend. Dit beroep is ten tijde van het opstellen van deze tekst nog niet door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State behandeld.

Zilverstraat/Hoogstraat

Medio 2020 zijn de voorbereidende werkzaamheden van start gegaan. Er is een voorbereidingskrediet vastgesteld voor de plankosten en het inventariseren van de diverse belangen bij de omwonenden en stakeholders heeft plaatsgevonden. Begin 2021 ligt het programma van eisen en wensen ter besluitvorming voor aan de raad. Het jaar 2021 staat in het teken van de marktbenadering en de selectie van een partij als opmaat voor de planologische procedure.

Bloemenbuurt

Welwonen heeft een voornemen tot herstructurering van met name de noordzijde van de Bloemenbuurt. Het gaat om de sloop van 92 woningen en de herbouw van circa 115 woningen in een andere structuur / opzet. Het wegenpatroon wordt dus ook gedeeltelijk gewijzigd. Op dit moment heeft Welwonen nog geen verzoek ingediend tot medewerking.

Westeinde

In 2019 zijn met de gemeente Stede Broec en de ontwikkelaars die positie hebben in dit gebied oriënterende gesprekken gevoerd over een invulling met woningbouw. Gezocht wordt naar een vorm van samenwerking en welke uitgangspunten voor deze woonwijk van toepassing zijn. Dit zal in 2020 niet (volledig) afgerond zijn en zal in 2021 worden voortgezet.

Stand van zaken Strategische grondposities

De gemeente heeft een tweetal strategische gronden in haar bezit. Dit zijn de gronden behorende bij de projecten Gommerwijk West West en Zilverstraat/Hoogstraat. Beide gronden zijn te kwalificeren en te waarderen als de eerder genoemde nieuw categorie 'warme gronden'. Zie ook hieronder.

Financiële kaders en financiële risico's

Schepenwijk

Over de grondexploitatie is een risicoanalyse gedaan met 2 jaar vertraging, 1% hogere kostenstijging en 1% lagere inkomstenstijging. Dit betekent een potentieel lager resultaat. Dit bedrag is opgenomen in de risicoreserve bouwgrondexploitaties van de gemeente.

Recreatieoord Enkhuizer Zand

Uitgangspunt voor deze ontwikkeling is een voor de gemeente minimaal budgettair neutraal verloop. Om goed inzicht te krijgen in de risico's is er naast een brede risico-inventarisatie ook een specifiek onderzoek verricht naar de risico's die gemeente loopt bij deze ontwikkeling met daarbij behorende beheersmaatregelen. Deze beheersmaatregelen zijn voor zover mogelijk vastgelegd in de met de ontwikkelaar afgesloten anterieure overeenkomst.

Strategische gronden

In juli 2019 is de notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken gepubliceerd door de Commissie BBV. Deze notitie vervangt de eerdere notitie inzake grondexploitaties. Nieuw in deze notitie is de term 'warme gronden'. Warme gronden zijn gronden die zijn verworven met het oog op gebiedsontwikkeling. Deze term is geïntroduceerd om een naam te geven aan de nieuwe regels voor afwaarderen die gelden voor dit type gronden. De wijziging van het BBV in 2016 betekende dat dit soort gronden tijdelijk afgewaardeerd werden tot bestemmingswijziging. Voor warme gronden geldt nu dat deze tijdelijke afwaardering niet verplicht is indien een door de gemeenteraad vastgestelde visie of masterplan (b.v. structuurvisie) de garantie geeft dat de bestemming in de toekomst ook daadwerkelijk gewijzigd gaat worden. Indien dit het geval is dan dient de waarde onder de toekomstige bestemming te worden vastgesteld door een taxateur. Daarnaast geldt deze regel alleen voor gronden die bestemd worden voor woningbouw en dus niet voor bedrijventerreinen.

De strategische gronden bestemd voor de ontwikkeling van Gommerwijk West West en Zilverstraat /Hoogstraat zijn te kwalificeren en te waarderen als 'warme gronden'. Van hieruit mogen deze gronden gewaardeerd worden tegen de toekomstige bestemming. In den regel is dit een hogere waarde dan de waarde onder de huidige bestemming en de aankoop-/boekwaarde.

Financiën

Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten per programma

Programma:	Rek. 2019	Begr. 2020	Begr. 2021
------------	-----------	------------	------------

Lasten:

1. Bestuur en ondersteuning	3.455	3.174	1.988
2. Veiligheid	1.833	2.102	2.181
3. Beheer openbare ruimte	4.715	5.223	4.673
4. Economie	3.779	3.827	2.883
5. Samenleving	30.255	30.886	30.949
6. Milieu	4.440	4.410	4.355
7. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	1.745	2.334	1.715
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	717	410	456
Overhead	5.989	6.064	6.174
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Totaal lasten:	56.928	58.430	55.374

Programma:	Rek. 2019	Begr. 2020	Begr. 2021
------------	-----------	------------	------------

Baten:

1. Bestuur en ondersteuning	-1.268	-1.127	-219
2. Veiligheid	-25	-39	-39
3. Beheer openbare ruimte	-348	-186	-189
4. Economie	-2.110	-2.565	-1.520
5. Samenleving	-6.237	-6.312	-6.350
6. Milieu	-4.757	-5.044	-5.250
7. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-333	-400	-442
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-36.173	-37.682	-39.604
Overhead	-1.338	-2	-2
Totaal baten:	-52.589	-53.357	-53.615

Totaal saldo van baten en lasten	4.339 nadeel	5.073 nadeel	1.759 nadeel
---	-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------

Mutaties reserves:

Programma:	Rek. 2019	Begr. 2020	Begr. 2021
-------------------	------------------	-------------------	-------------------

Storting reserves:

1. Bestuur en ondersteuning	0	0	0
2. Veiligheid	0	0	0
3. Beheer openbare ruimte	959	1.859	886
4. Economie	0	0	0
5. Samenleving	516	23	13
6. Milieu	0	0	0
7. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	3.500	24	0

Totaal storting:	4.975	1.906	899
-------------------------	--------------	--------------	------------

Programma:	Rek. 2019	Begr. 2020	Begr. 2021
-------------------	------------------	-------------------	-------------------

Onttrekkingen reserves:

1. Bestuur en ondersteuning	0	0	0
2. Veiligheid	0	0	0
3. Beheer openbare ruimte	-1.073	-1.367	-950
4. Economie	0	0	0
5. Samenleving	-3.527	-1.571	-240
6. Milieu	0	0	0
7. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	0	0	-175
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-5.951	-4.041	-1.293

Totaal onttrekkingen:	-10.551	-6.979	-2.658
------------------------------	----------------	---------------	---------------

Totaal mutaties reserves	-5.576	-5.073	-1.759
---------------------------------	---------------	---------------	---------------

Resultaat	-1.237	0	0
	voordeel	nihil	nihil

Overzicht van incidentele baten en lasten

Lasten	
Programma/Omschrijving	Begroting 2021
2. Veiligheid	
Gevels en dakbedekking brandweerkazerne	€ 179.000
Samen veilig ondernemen (vergunningenbestand ondermijningsproof maken)	€ 30.000
Buurtbemiddeling	€ 16.000
4. Economie	
Bijdrage aan Ironman (€ 6.500) en projectkosten daarvan (€ 1.500)	€ 8.000
5. Samenleving	
Sportvelden Dindua boiler	€ 8.000
Lasten Kunst en museumbeleid	€ 20.000
Schuldhelpverlening / Maatschappelijke begeleiding	€ 141.000
Maatschappelijke begeleiding vergunninghouders	€ 21.000
Huur noodlokalen het Driespan	€ 167.000
Incidentele vrijval kapitaallasten onderwijs	-€ 167.000
Exploitatieplan Hertenkamp	€ 46.000
Bijdrage Werksaam inzake bijdrage BUIG	€ 547.000
7. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	
Omgevingswet	€ 192.000
Overhead en algemene middelen	
SED perspectief	€ 452.000
Diversen	
Onderhoud kapitaalgoederen	€ 950.000
Reserves : lasten	
Storting reserve kunst en museumbeleid	€ 13.000
Onderhoud kapitaalgoederen	€ 886.000
Totaal	€ 3.509.000

Baten	
Programma/Omschrijving	Begroting 2021
Samenleving	
Bijdrage derden in kosten Maatschappelijke begeleiding	14.000
Ontvangen middelen WCGGZ Hoorn	43.000
 Overhead en algemene middelen	
Compensatie BTW sportvrijstelling	126.000
 Reserves : <i>baten</i>	
Reserve kunst en museumbeleid; diverse kosten	€ 20.000
Reserve Sociaal domein; schuldhulpverlening	€ 141.000
Reserve Sociaal domein; vergunninghouders	€ 21.000
Reserve sociaal domein; hertenkamp	€ 46.000
Reserve sociaal domein; Buurtbemiddeling	€ 12.000
Algemene reserves; tekort Sociaal Domein	€ 585.000
Algemene reserve SED Perspectief	€ 452.000
Algemene reserve tekort begroting 2021	€ 236.000
Onderhoud kapitaalgoederen	€ 950.000
Reserve Stadsuitleg	€ 175.000
 Totaal	 € 2.821.000

Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Programma	Omschrijving	2021	
		Lasten	Baten
8. Algemene dekkingsmiddelen	Reserve dekking afschrijvingslasten		19.000

Structureel saldo

	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Saldo van baten en lasten	-1759	497	1291	1229
Saldo mutaties reserves	1759	297	72	72
Begrotingssaldo na bestemming	0	794	1363	1301
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-688	-1229	-899	-899
Structureel begrotingssaldo	688	2023	2262	2200

Overzicht van baten en lasten per taakveld

	Lasten	Baten
1. Bestuur en ondersteuning		
0.1 Bestuur	1.363	0
0.2 Burgerzaken	475	219
T541 Historisch Archief	151	0
2. Veiligheid		
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	1.543	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	638	39
3. Beheer openbare ruimte		
0.63 Parkeerbelasting	0	153
2.1 Verkeer en vervoer	2.878	36
2.2 Parkeren	236	0
2.4 Economische havens en waterwegen	363	0
2.5 Openbaar vervoer	0	0
5.72 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.196	0
4. Economie		
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	442	608
2.3 Recreatieve havens	1.412	770
3.1 Economische ontwikkeling	537	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	184	122
3.3 Bedrijfsloket en - regelingen	29	12
3.4 Economische promotie	167	8
5.71 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	113	0
5. Samenleving		
4.1 Openbaar basisonderwijs	66	0
4.2 Onderwijshuisvesting	792	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.285	516
5.1 Sportbeleid en activering	723	0
5.2 Sportaccommodaties	979	415
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	485	0
5.4 Musea	28	0
5.5 Cultureel erfgoed	264	54
5.6 Media	386	29
5.7 Openbaar groen (openlucht) recreatie	222	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.537	104
6.2 Wijkteams	1.091	0
6.3 Inkomensregelingen	7.681	4.957
6.4 Begeleide participatie	5.398	0
6.5 Arbeidsparticipatie	599	0

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	391	0
6.71 Maatwerkvoorzieningen 18+	635	158
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	5.770	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	72	116
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	721	0
6. Milieu		
7.1 Volksgezondheid	823	0
7.2 Riolering	1.043	1.769
7.3 Afval	2.554	3.242
7.4 Milieubeheer	540	1
7.5 Begraafplaatsen	217	238
7. Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling		
8.1 Ruimtelijke ordening	802	12
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijven-terreinen)	49	0
8.3 Wonen en bouwen	864	430
8. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien		
0.4 Overhead	6.174	2
0.5 Treasury	75	626
3.41Toeristenbelasting, forensenbelasting en vermakelijkhedenretributie	0	651
0.61 OZB Woningen	165	1.967
0.62 OZB - niet woningen	60	2.349
0.64 Belastingen Overig	131	90
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	33.796
0.8 Overige baten en lasten	25	126
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0
0.10 Mutaties reserves	899	2.658
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	
Totaal	56.273	56.273

Uiteenzetting van de financiële positie en toelichting

Algemeen financieel beeld

De primitieve begroting is gebaseerd op de kadernota 2021. In de kadernota is vanwege de financiële positie een voorstel opgenomen met ruim € 4 miljoen aan ombuigingssuggesties. Deze ombuigingen zijn volledig verwerkt in de begroting en de meerjarenraming. Verder zijn de autonome mutaties zoals de ontwikkeling van het aantal uitkeringsgerechtigden en ontwikkeling van de algemene uitkering in de begroting verwerkt. Ook de financiële gevolgen van eerder genomen besluiten van de raad zijn in de begroting verwerkt. Na verwerking van deze mutaties resteert in 2021 een negatief saldo van € 236.000. In de aanbestedingsbrief wordt gevraagd dit bedrag te onttrekken aan de algemene reserve. Op voorhand is deze onttrekking in de begroting verwerkt.

Algemeen financieel beeld voor 2021

Het resultaat van de primitieve begroting voor 2021 is als volgt opgebouwd (x € 1.000):

De totale baten bedragen excl. onttrekkingen aan reserves	€ 53.615
Onttrekkingen aan reserves ten gunste van de begroting	€ 2.658
Totale baten	€ 56.273

De totale lasten bedragen excl. Storingen in reserves	€ 55.374
Storingen in reserves ten laste van de begroting	€ 899
Subtotaal lasten	€ 56.273
Begrotingsresultaat	€ 0
Totale lasten	€ 56.273

Uitgangspunten voor de begroting

Algemeen

Algemene prijsinflatie + 1,7%

Voor prijsgevoelige budgetten wordt rekening gehouden met een inflatiepercentage gebaseerd op de CPB verwachting van december 2019 (Prijsontwikkeling Bruto Binnenlands Product-uitgangsjaar 2020). Dit inflatiepercentage wordt cumulatief toegepast (2022 = 3,4%; 2023 = 5,1%; etc.).

Rente

Rente op nieuwe investeringen + 1,3%

Interne beleidslijn: de rente over nieuwe investeringen wordt gebaseerd op de gemiddelde rente van kort geld (1 week) en lang geld (15 jaar) bij de BNG over een periode van de afgelopen 7 jaar.

Rente op bestaande investeringen

Rente omslagpercentage

Rente op bestaande investeringen wordt toegerekend via het rente-omslagpercentage (gemiddelde).

Tarieven en heffingen

Secretarieleges + 1,7%

Onroerendezaakbelastingen + 1,7%

Campingelden (indien nog van toepassing) + 1,7%

Havenrechten + 1,7%

Marktgelden + 1,7%

Rioolheffing + 1,7%

De algemene prijsinflatie wordt –conform raadsbesluit inzake het GRP- ook toegepast op de rioolheffing.

Afvalstoffenheffing

nog te bepalen

Inzake afvalstoffenheffing worden de tarieven van de HVC doorberekend (nog niet bekend).

Overige

Algemene uitkering gemeentefonds

Meicirculaire 2020

De Algemene Uitkering uit het gemeentefonds voor 2021 wordt gebaseerd op de Meicirculaire 2020. In de Algemene Uitkering worden loon- en prijsontwikkelingen verwerkt op basis van de landelijke cijfers. In de meerjarenraming van de Algemene Uitkering voor de jaren 2021 t/m 2024 wordt uitgegaan van het systeem van lopende prijzen. Dit betekent dat rekening wordt gehouden met de compensatie voor loon- en prijsstijgingen in de jaren 2021 t/m 2024 (*prijsontwikkeling Bruto Binnenlands Product*).

Bijdrage Gemeenschappelijke regelingen + 2,3%

Voor indexatie van de bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen wordt aangesloten bij de Financiële Uitgangspunten gemeenschappelijke regeling Noord Holland Noord van de Regietafel GR-en NH-N.

Uitgangspunt Regietafel is loonindexatie 2,6% ; prijsindexatie 1,7% ; gewogen gemiddelde 2,3%.

Subsidies (alle sectoren)

+ 2,3%

Voor subsidies wordt voor de lonen uitgegaan van de prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers 2020 (CPB december 2019: 2,6%). Voor prijsgevoelige onderdelen wordt rekening gehouden met een inflatiepercentage dat gebaseerd is op de CPB verwachting van december 2019 (Prijsontwikkeling Bruto Binnenlands Product - uitgangsjaar 2020: 1,7%). Omdat wordt gerekend met een verhouding loon/prijs van 70/30 wordt een indexatie toegerekend van 2,3%. 1% betekent afgerond € 34.000.

SED organisatie

Kaderbrief 2021 SED Organisatie

Voor de bijdrage aan SED organisatie wordt uitgegaan van de Kaderbrief 2021 van de SED organisatie.

Geprognosticeerde balans

Het opnemen van de geprognosticeerde balans in de begroting is verplicht. Door het opnemen van een geprognosticeerde balans in zowel de begroting als de meerjarenraming krijgt de raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte. De geprognosticeerde balans moet qua informatiebehoefte aansluiten op de balans in de jaarrekening, maar hoeft niet dezelfde mate van detail te kennen.

Hierna vindt u de geprognosticeerde balans voor 2021. In het hoofdstuk 'Meerjarenraming en toelichting' wordt de geprognosticeerde balans meerjarig weergegeven.

Geprognosticeerde balans	Bedragen x € 1.000	
Begin- en eindbalans	1-1-2021	31-12-2021
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiele vaste activa	58.944	60.449
Financiële vaste activa; kapitaalverstrekkingen	432	432
Financiële vaste activa; leningen	5.322	5.321
Totaal vaste activa	64.698	66.202
Vlottende activa		
Vorraden	71	71
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	1.160	1.160
Liquide middelen	110	110
Overlopende activa	571	571
Totaal vlottende activa	1.912	1.912
Totaal ACTIVA	66.610	68.114
PASSIVA		
Vaste passiva		
Eigen Vermogen	11.764	10.006
Voorzieningen	1.980	1.987
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	50.379	51.427
Totaal vaste passiva	64.123	63.420
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	1.123	3.224
Overlopende passiva	1.364	1.470
Totaal vlottende passiva	2.487	4.694
Totaal PASSIVA	66.610	68.114

Berekening van het EMU-saldo

Volgens artikel 20c van het Besluit Begroting en Verantwoording moet in de toelichting op het overzicht van baten en lasten de berekening van het aandeel van de gemeente in het EMU-saldo worden opgenomen. De berekening over het vorige begrotingsjaar, het geraamde bedrag over het begrotingsjaar en de berekening van het geraamde bedrag over het jaar volgend op het begrotingsjaar. De ontwikkeling van het EMU-saldo over de drie jaren volgend op het begrotingsjaar is weergegeven onder het hoofdstuk meerjarenraming en toelichting.

Het EMU-saldo is in 1992 door de EMU ingevoerd om vergelijkingen tussen de verschillende eurolanden te kunnen maken. In het verleden hanteerde elke staat zijn eigen berekening voor het financieringssaldo, vergelijken kon hierdoor niet. Volgens de regels van de EMU mag het vorderingentekort niet groter zijn dan 3% van het bruto binnenlands product (het Verdrag van Maastricht). Hiermee wil men de economische sterkte van de Eurolanden behouden.

In de tabel hieronder is de berekening van het EMU-saldo voor onze gemeente weergegeven.

Omschrijving		2020	2021	2022
		Begroting (na wijziging)	Begroting (primitief)	begroting
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-5.073	-1.759	497
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	1.618	1.642	1.870
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	35	62	33
-4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-11.567	-3.166	-2.748
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zo ver niet op exploitatie verantwoord	0	0	0

-7	Aankoop van grond en uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zo ver transacties niet op exploitatie verantwoord		0	0
-9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zo ver deze transacties met derden betreffen	-47	-41	-41
-10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0
-11	Verkoop van effecten:			
- 11a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee
-11b	Zo ja, wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
Berekend EMU-saldo		-15.034	-3.262	-389

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

In de begroting zijn ramingen opgenomen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Hiervoor mag geen voorziening getroffen worden. Wel moet hierover informatie in de begroting worden opgenomen. Onder deze verplichtingen worden de aanspraken verstaan op toekomstige uitkeringen door het huidige dan wel het voormalig personeel. In de begroting van Enkhuizen zijn alleen nog budgetten voor de bovengenoemde onderdelen die betrekking hebben op het college. Het overige personeel is immers werkzaam bij de SED organisatie. Binnen de begroting van Enkhuizen gaat het om de volgende posten:

Pensioenen wethouders

Voor gewezen wethouders is een pensioenvoorziening ingesteld. Jaarlijks worden daar de pensioenuitkeringen uit gefinancierd. De onttrekking in 2021 gaat om de pensioenuitkeringen aan ex-wethouders en nabestaanden van een gewezen wethouders.

Investeringsen

In de onderstaande tabellen worden de nieuwe investeringen weergegeven. De kapitaallasten van deze investeringen zijn in de begroting verwerkt.

Er wordt onderscheid gemaakt in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut.

Investeringsen met een economisch nut zijn alle investeringen die verhandelbaar zijn (er is markt voor) en/of als ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen bijvoorbeeld door het vragen van rechten, heffingen, leges of tarieven.

Investeringsen met een economisch- en maatschappelijk nut worden geactiveerd, mits ze groter of gelijk zijn dan € 15.000.

Investeringsen met economisch nut

Omschrijving	Investering 2021
Havenvoorzieningsen 2021	30.000
Investeringsen GRP	1.280.000
Totaal	1.310.000

Investeringsen met maatschappelijk nut

Omschrijving	Investering 2021
OVL vervanging lichtmasten	89.000
OVL vervanging armaturen	83.000
Kast- en kabelvervanging	50.000
Kunstwerken	1.054.000
Oeverbescherming	600.000
Speelvoorzieningsen 2021	30.000
Totaal	1.906.000

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut genereren geen middelen, maar vervullen wel duidelijk een publieke taak. Het betreffen investeringen in bijvoorbeeld wegen, bruggen, water en groenvoorzieningen.

Overzicht reserves en voorzieningen

Algemene reserve

Deze reserve heeft een bufferfunctie. Voordelige jaarresultaten en voordelige resultaten op grondexploitaties worden in deze reserve gestort. Nadelige jaarresultaten, stortingen in voorzieningen en dekking van incidentele uitgaven kunnen worden onttrokken aan deze reserve.

	Boekwaarde 1-1-2021	Vermeerderingen	Verminderings	Boekwaarde 31-12-2021
Algemene reserve	2.803		1.273	1.530
Reserve weerstandscapaciteit	1.500			1.500
Bouwgrondexploitatie	1.335			1.335
Totaal	5.638	0	1.273	4.365

Bestemmingsreserves

	Boekwaarde 1-1-2021	Vermeerderingen	Verminderings	Boekwaarde 31-12-2021
Parkeerbonds	11		0	11
Onderhoud kapitaalgoederen	3.212	886	950	3.148
Stadsuitleg	1.076		175	901
Huisvestingsvoorzieningen onderwijs	76			76
Sociaal Domein	420		220	200
Kunst- en museumbeleid	131	13	20	124
Energiebeleid	1			1
Volkshuisvestingsfonds	401			401
Bestemmingsplannen/stedenbk	221			221
Dekking afschrijvingslasten	576		19	557
Totaal	6.126	899	1.384	5.641

Toelichting op de reserves

Algemene reserve

De onttrekking uit de algemene reserve in 2021 betreft de dekking van de verwachte tekorten in het Sociaal Domein in 2021 van € 585.000 (Kadernota 2021); de dekking van het verwacht tekort in de begroting 2021 ad € 236.000. Daarnaast wordt op basis van eerdere besluitvorming € 452.000 onttrokken ter dekking van het onderdeel SED perspectief 2021.

Onderhoud kapitaalgoederen

De vermeerdering betreft de structurele storting ad € 839.000 (was € 939.000, maar is gedurende de periode 2020-2029 met € 100.000 verlaagd vanwege de eenmalige storting vanuit de algemene reserve van € 1 miljoen). Daarnaast wordt structureel € 20.000 gestort voor dekking van groot onderhoud aan de carillons en € 27.000 vanwege de regeling SPUK (SPecifieke UitKering) in verband met de verruiming btw-sportvrijstelling. De verminderingen betreffen dekking van geraamd onderhoud in de begroting 2021. Hiervoor wordt verwezen naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Stadsuitleg

Uit de reserve Stadsuitleg wordt in 2021 € 175.000 onttrokken ter dekking van het incidenteel tekort in 2021 en ter realisatie van financiële ruimte (Kadernota 2021).

Sociaal domein

Op basis van besluitvorming in de Kadernota 2018-2022 wordt € 141.000 onttrokken voor schuldhelpverlening en € 21.000 voor vergunninghouders. Daarnaast wordt als gevolg van raadsbesluiten 2019 € 12.500 onttrokken voor buurtbemiddeling en € 46.000 bijdrage exploitatie Hertenkamp.

Kunst- en museumbeleid

De vermeerdering ad € 13.000 betreft de reguliere structurele storting vanuit de exploitatie. Er is € 20.000 beschikbaar voor uitgaven van geringe omvang voor het in stand houden van het museale bezit, danwel het realiseren van permanente of tijdelijke kunst projecten.

Dekking afschrijvingslasten

De vermindering ad € 19.000 is voor de dekking van de geraamde afschrijvingen 2021.

Voorzieningen

	Boekwaarde 1-1-2021	Vermeerderingen	Verminderings	Boekwaarde 31-12-2021
Pensioenvoorziening wethouders	295		41	254
Voorziening rioleringen	6	35		41
Investeringssubsidie Wijkcentrum	1.273			1.273
Begraafplaats	406	13		419
Totaal	1.980	48	41	1.987

Toelichting op de voorzieningen

Pensioenvoorziening wethouders

De vermindering ad € 41.000 is voor de dekking van pensioenverplichtingen van voormalige wethouders van de gemeente Enkhuizen.

Voorziening Riolering

Het voordelig exploitatiesaldo van de riolering in 2021 ad € 35.000 wordt toegevoegd aan de voorziening.

Voorziening begraafplaats

Er wordt een bedrag van € 13.000 toegevoegd aan de voorziening. Dit betreft enerzijds de onttrekking ten behoeve van de jaarlijkse exploitatiekosten (€ 100.000). Anderzijds betreft dit de toevoeging vanwege vooruit ontvangen grafrechten en grafonderhoud (€ 113.000).

Meerjarenraming en toelichting

Algemeen financieel beeld

Het geraamde verloop van het begrotingsresultaat over de jaren is als volgt:

Begrotingsresultaat 2021	€ 0 nihil
Begrotingsresultaat 2022	€ 794.000 voordeel
Begrotingsresultaat 2023	€ 1.363.000 voordeel
Begrotingsresultaat 2024	€ 1.301.000 voordeel

Meerjarenraming

Programma:	Begr. 2022	Begr. 2023	Begr. 2024
<i>Lasten:</i>			
1. Bestuur en ondersteuning	2.016	2.048	2.076
2. Veiligheid	1.988	2.029	2.067
3. Beheer openbare ruimte	4.791	4.928	5.074
4. Economie	2.838	2.847	2.872
5. Samenleving	30.606	30.425	30.616
6. Milieu	4.364	4.412	4.433
7. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	1.516	1.543	1.566
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	458	465	470
Overhead	6.206	6.366	6.485
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Totaal lasten:	54.783	55.063	55.659

Programma:	Begr. 2022	Begr. 2023	Begr. 2024
<i>Baten:</i>			
1. Bestuur en ondersteuning	-218	-219	-222
2. Veiligheid	-36	-37	-37
3. Beheer openbare ruimte	-192	-195	-198
4. Economie	-1.596	-1.678	-1.694
5. Samenleving	-6.305	-6.300	-6.310
6. Milieu	-5.417	-5.455	-5.478
7. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-450	-451	-456
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-41.063	-42.016	-42.490
Overhead	-3	-3	-3
Totaal baten:	-55.280	-56.354	-56.888

Totaal saldo van baten en lasten	-497	-1.291	-1.229
	voordeel	voordeel	voordeel

Mutaties reserves:

Programma:	Begr. 2022	Begr. 2023	Begr. 2024
-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Storting reserves:

1. Bestuur en ondersteuning	0	0	0
2. Veiligheid	0	0	0
3. Beheer openbare ruimte	886	886	886
4. Economie	0	0	0
5. Samenleving	13	13	13
6. Milieu	0	0	0
7. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0	0	0

Totaal storting:	899	899	899
-------------------------	------------	------------	------------

Programma:	Begr. 2022	Begr. 2023	Begr. 2024
-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Onttrekkingen reserves:

1. Bestuur en ondersteuning	0	0	0
2. Veiligheid	0	0	0
3. Beheer openbare ruimte	-976	-932	-932
4. Economie	0	0	0
5. Samenleving	-201	-20	-20
6. Milieu	0	0	0
7. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-19	-19	-19

Totaal onttrekkingen:	-1.196	-971	-971
------------------------------	---------------	-------------	-------------

Totaal mutaties reserves	-297	-72	-72
---------------------------------	-------------	------------	------------

Resultaat	-794	-1.363	-1.301
	voordeel	voordeel	voordeel

Uitgangspunten van de meerjarenraming

De uitgangspunten van de meerjarenraming zijn uiteengezet onder de uitgangspunten van de begroting 2021 in het hoofdstuk 'Financiële positie'.

Geprognosticeerde balans

Het opnemen van de geprognosticeerde balans in de begroting is verplicht. Door het opnemen van een geprognosticeerde balans in zowel de begroting als de meerjarenraming krijgt de raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte. De geprognosticeerde balans moet qua informatiebehoefte aansluiten op de balans in de jaarrekening, maar hoeft niet dezelfde mate van detail te kennen.

Hierna vindt u de meerjarige geprognosticeerde balans voor 2021. In het hoofdstuk 'Financiële positie' wordt de geprognosticeerde balans voor 2021 weergegeven.

Geprognosticeerde meerjarenbalans

Bedragen x € 1.000

	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiele vaste activa	61.352	62.018	60.094
	432	432	432
	5.321	5.320	5.320
Totaal vaste activa	67.105	67.770	65.846
Vlottende activa			
Vorraden	71	71	71
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	1.160	1.160	1.160
Liquide middelen	110	110	110
Overlopende activa	571	571	571
Totaal vlottende activa	1.912	1.912	1.912
Totaal ACTIVA	69.017	69.682	67.758
PASSIVA			
Vaste passiva			
Eigen Vermogen	9.708	9.636	9.663
Voorzieningen	1.964	1.942	1.897
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	53.136	52.438	51.466
Totaal vaste passiva	64.808	64.016	63.026
Vlottende passiva			
Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	2.269	3.026	3.224
Overlopende passiva	1.940	2.640	1.508
Totaal vlottende passiva	4.209	5.666	4.732
Totaal PASSIVA	69.017	69.682	67.758

Berekening van het EMU - saldo

Volgens artikel 23D van het Besluit Begroting en Verantwoording moet in de meerjarenraming de ontwikkeling van het EMU-saldo voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar worden weergegeven.

Het EMU-saldo is in 1992 door de EMU ingevoerd om vergelijkingen tussen de verschillende eurolanden te kunnen maken. In het verleden hanteerde elke staat zijn eigen berekening voor het financieringssaldo, vergelijken kon hierdoor niet. Volgens de regels van de EMU, mag het

vorderingentekort niet groter zijn dan 3% van het bruto binnenlands product (het Verdrag van Maastricht). Hiermee wil men de economische sterkte van de Eurolanden behouden.

Omschrijving	2021 Begroting (primitief)	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting
Berekend EMU-saldo	-3.262	-389	643	3.149

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

In de meerjarenraming zijn ramingen opgenomen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Hiervoor mag geen voorziening getroffen worden. Wel moet hierover informatie in de begroting worden opgenomen. Onder deze verplichtingen worden de aanspraken verstaan op toekomstige uitkeringen door het huidige dan wel het voormalig personeel. In de begroting van Enkhuizen zijn alleen nog budgetten voor de bovengenoemde onderdelen welke betrekking hebben op het college. Het overige personeel is immers werkzaam bij de SED organisatie. Binnen de begroting van Enkhuizen gaat het om de volgende posten:

Pensioenen wethouders

Voor gewezen wethouders is een pensioenvoorziening ingesteld. Jaarlijks worden daar pensioenuitkeringen uit gefinancierd. De onttrekking van € 41.000 per jaar betreft de pensioenuitkering aan ex-wethouders en nabestaanden van een gewezen wethouder.

Investerings

In de onderstaande tabel worden de meerjarige investeringen weergegeven op basis van bestaande besluitvorming. De kapitaallasten van deze investeringen zijn al in de meerjarenraming tot en met 2024 verwerkt. Bij de behandeling van de programmabegroting 2021 wordt een afzonderlijk voorstel voorgelegd voor de investeringen in 2024.

Investerings met economisch nut

Omschrijving	Investering 2022	Investering 2023	Investering 2024
Havenvoorzieningen 2022	30.000		
Investerings GRP	828.000	730.000	
Totaal	828.000	730.000	P.M

Investerings met maatschappelijk nut

Omschrijving	Investering 2022	Investering 2023	Investering 2024
Kast- en kabelvervanging	50.000	50.000	
Kunstwerken	1.203.000	1.098.000	
Oeverbescherming	515.000	500.000	
Speelvoorzieningen	30.000	30.000	
OVL vervanging lichtmasten	89.000	89.000	
OVL vervanging armaturen	83.000	83.000	
Totaal	1.970.000	1.850.000	P.M.

Overzicht reserves en voorzieningen

Het meerjarenoverzicht van de algemene reserve is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Algemene reserve	1.530	1.530	1.530	1.530
Reserve weerstandscapaciteit	1.500	1.500	1.500	1.500
Bouwgrondexploitatie	1.335	1.335	1.335	1.335
Totaal	4.365	4.365	4.365	4.365

Het meerjarenoverzicht van de overige reserves is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Parkeerfonds	11	11	11	11
Onderhoud kapitaalgoederen	3.148	3.057	3.011	3.064
Stadsuitleg	901	901	901	901
Huisvestingsvoorzieningen onderwijs	76	76	76	76
Sociaal Domein	200	19	19	19
Kunst- en museumbeleid	124	117	110	103
Energiebeleid	1	1	1	1
Volkshuisvestingfonds	401	401	401	401
Bestemmingsplannen/stedenbk	221	221	221	221
Dekking afschrijvingslasten	557	538	519	500
Totaal	5.641	5.343	5.271	5.298

Het meerjarenoverzicht van de voorzieningen is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Pensioenvoorziening wethouders	254	213	172	131
Voorziening rioleringen	41	46	52	35
Investeringsubsidie Wijkcentrum	1.273	1.273	1.273	1.273
Begraafplaats	419	432	445	458
Totaal	1.987	1.964	1.942	1.897

Incidentele baten en lasten

Lasten

Programma/Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
5. Samenleving			
Asbestsanering de drecht	€ 250.000		
Vervanging CV-LB de drecht	€ 50.000		
Lasten Kunst en museumbeleid	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Schuldhelpverlening / Maatschappelijke begeleiding	€ 141.000		
Maatschappelijke begeleiding vergunninghouders	€ 21.000		
Onderhoud monumenten	€ 30.000		
Exploitatieplan Hertenkamp	€ 19.000		
Diversen			
Onderhoud kapitaalgoederen	€ 976.000	€ 932.000	€ 932.000
Reserves : lasten			
Storting reserve Kunst en Museumbeleid	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000
Storting reserve Onderhoud kapitaalgoederen	€ 886.000	€ 886.000	€ 886.000
Totaal	€ 2.406.000	€ 1.851.000	€ 1.851.000

Baten

Programma/Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Overhead en algemene middelen			
Compensatie BTW sportvrijstelling	126.000		
Reserves : baten			
Reserve kunst en museumbeleid; cultuurnota	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Reserve Sociaal domein; schuldhelpverlening	€ 141.000		
Reserve Sociaal domein; vergunninghouders	€ 21.000		
Reserve sociaal domein; hertenkamp	€ 19.000		
Onderhoud kapitaalgoederen	€ 976.000	€ 932.000	€ 932.000
Totaal	€ 1.177.000	€ 952.000	€ 952.000

Structurele mutaties reserves

Programma	Omschrijving	2021		2022		2023	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
8. Algemene dekkingsmiddelen	Reserve dekking afschrijvingslasten		19.000		19.000		19.000